Daň z nemovitých věcí a její vliv na rozpočet obce Fryšták

Nikol Dlouhá

Bakalářská práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	**Nikol Dlouhá**
Osobní číslo:	**M20229**
Studijní program:	**B0411P050002 Účetnictví a daně**
Forma studia:	**Prezenční**
Téma práce:	**Daň z nemovitých věcí a její vliv na rozpočet obce Fryšták**

Zásady pro vypracování

Úvod
Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.
I. Teoretická část

- Zpracujte teoretické poznatky o obecním hospodaření a dani z nemovitých věcí.

II. Praktická část

- Analyzujte hospodaření obce Fryšták.
- Proveďte dotazníkové šetření mezi občany zaměřené na daň z nemovitých věcí.
- Na základě analýzy hospodaření obce a dotazníkového šetření navrhněte doporučení pro výběr daně z nemovitých věcí s příznivým dopadem na rozpočet obce.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady.* 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2017, 228 s. ISBN 978-80-271-0563-2.
POSPÍŠIL, Richard a Pavel ŽUFAN. *Ekonomika veřejných rozpočtů (současnost a perspektiva)*. Průhonice: Professional Publishing, 2019, 263 s. ISBN 978-80-88260-32-5.
ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2019, 207 s. ISBN 978-80-244-5548-8.
SLACK, Enid a Richard M. BIRD. *How to Reform the Property Tax: Lessons from around the World*. Toronto: Institute on Municipal Finance and Governance, 2015, 30 s. ISBN 978-0-7727-0944-8.
VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*. 15. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2020, 408 s. ISBN 978-80-7598-887-4.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Pavlína Kirschnerová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **10. února 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **19. května 2023**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

Ing. Milana Otrusinová, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 10. února 2023

PROHLÁŠENÍ AUTORA
BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: ……

…….
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá daní z nemovitých věcí a hospodařením obce. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část obsahuje literární rešerši týkající se mimo jiné charakteristiky obce, obecního rozpočtu, rozpočtové skladby, daňového systému, daňové soustavy a daně z nemovitých věcí. Praktická část je soustředěna na nalezení efektivní úpravy daně z nemovitých věcí v obci Fryšták. V rámci praktické části je provedena zejména analýza hospodaření obce, analýza daně z nemovitých věcí v obci Fryšták a vyhodnocení dotazníkového šetření uskutečněného mezi poplatníky daně z nemovitých věcí v obci. Na základě zjištěných informací je navrhnuta vhodná úprava daně z nemovitých věcí v obci Fryšták.

Klíčová slova: daň z nemovitých věcí, rozpočet obce, hospodaření obce

ABSTRACT

This bachelor's thesis examines real estate tax and the municipal economy. It consists of theoretical and practical parts. The theoretical part contains literary research about the features of the municipality, municipal budget, budget composition, tax system, and real estate tax. The practical part aims to find an adjustment to the real estate tax in Frystak town. It includes an analysis of the economic situation, an analysis of the real estate tax collected in Frystak, and an evaluation of the questionnaire survey realized among the real estate taxpayers in the town. Considering the findings, the paper offers suggestions for the real estate tax adjustment in Frystak town.

Keywords: real estate tax, municipal budget, municipal economy

V prvé řadě bych ráda poděkovala vedoucí mé práce Ing. Pavlíně Kirschnerové, Ph.D. za odborné vedení, věnovaný čas a užitečné rady. Dále bych chtěla poděkovat vedoucí útvaru kanceláře starosty města Fryšták Ing. Miroslavě Drahotuské za zpřístupněné materiály a vstřícný přístup a panu starostovi obce Fryšták Ing. Pavlu Gálíkovi za poskytnutý rozhovor. Mé díky patří také Ing. Aleši Kunčarovi za cenné rady týkající se statistické části mé práce. Za velkou podporu bych ráda poděkovala své rodině a příteli. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat všem ochotným respondentům, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD **9**
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE **10**
I TEORETICKÁ ČÁST **11**
1 CHARAKTERISTIKA OBCE **12**
1.1 SAMOSTATNÁ A PŘENESENÁ PŮSOBNOST 12
1.2 OBECNÍ ORGÁNY 13
2 ROZPOČET OBCE **15**
2.1 ROZPOČTOVÁ SKLADBA 15
2.1.1 Rozpočtové příjmy 16
2.1.2 Rozpočtové výdaje 16
2.2 ROZPOČTOVÝ PROCES 17
2.3 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE 19
2.3.1 Rozpočtová odpovědnost 19
2.3.2 Vybrané ukazatele hospodaření obce 19
3 SYSTÉM DANÍ V ČESKÉ REPUBLICE **22**
3.1 CHARAKTERISTIKA DANĚ 22
3.1.1 Konstrukční prvky daně 22
3.2 DAŇOVÁ SOUSTAVA 23
3.3 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ 25
4 DAŇ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ **27**
4.1 DAŇ Z POZEMKŮ 27
4.2 DAŇ ZE STAVEB A JEDNOTEK 29
4.3 KOEFICIENTY DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ 31
4.3.1 Koeficient podle počtu obyvatel 31
4.3.2 Koeficient 1,5 32
4.3.3 Místní koeficient 32
4.3.4 Využívání koeficientů obcemi 32
4.4 SPOLEČNÁ USTANOVENÍ A SPRÁVA DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ 34
II PRAKTICKÁ ČÁST **35**
5 PŘEDSTAVENÍ OBCE FRYŠTÁK **36**
5.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O OBCI 36
5.2 HISTORIE A SOUČASNOST OBCE 37
5.3 EKONOMICKÁ SITUACE OBCE 37
6 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE FRYŠTÁK **41**
6.1 ROZPOČTOVÉ HOSPODAŘENÍ OBCE ZA POSLEDNÍCH 5 LET 41

6.1.1 Celkové příjmy a výdaje obce za období 2018-2022 41
6.1.2 Rozpočtové příjmy 42
6.1.3 Rozpočtové výdaje 46
6.2 Plnění pravidla rozpočtové odpovědnosti a aplikace vybraných ukazatelů finanční analýzy 48
6.2.1 Plnění pravidla rozpočtové odpovědnosti 48
6.2.2 Aplikace vybraných ukazatelů finanční analýzy 49
6.3 Shrnutí a zhodnocení analýzy hospodaření obce 52
7 ANALÝZA DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ V OBCI FRYŠTÁK 54
7.1 Úprava daně z nemovitých věcí v obci Fryšták 54
7.2 Daň z pozemků 55
7.2.1 Fyzické zastoupení jednotlivých druhů pozemků 55
7.2.2 Výnosy z daně z pozemků 57
7.3 Daň ze staveb a jednotek 59
7.3.1 Fyzické zastoupení jednotlivých druhů staveb a jednotek 59
7.3.2 Výnosy z daně ze staveb a jednotek 62
7.4 Porovnání daně z pozemků s daní ze staveb a jednotek 65
7.5 Porovnání úpravy daně z nemovitých věcí v obci Fryšták s podobnými obcemi 67
7.6 Shrnutí a zhodnocení analýzy daně z nemovitých věcí v obci 68
8 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ 71
8.1 Identifikace výzkumného vzorku 71
8.2 Vyhodnocení výzkumných otázek 73
8.3 Shrnutí a zhodnocení dotazníkového šetření 82
9 ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ ÚPRAVY DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ V OBCI FRYŠTÁK 84
ZÁVĚR 85
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY 87
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK 93
SEZNAM OBRÁZKŮ 95
SEZNAM TABULEK 96
SEZNAM PŘÍLOH 98

ÚVOD

Bakalářská práce pojednává o dani z nemovitých věcí a rozpočtu obce. Cílem práce je navrhnout vhodnou úpravu daně z nemovitých věcí ve vybrané obci. Daň z nemovitých věcí je daní, která v plné výši plyne do rozpočtu právě té obce, na jejímž území se příslušné zdanitelné nemovitosti nachází. Proto je také obcím poskytnuta možnost výši této daně poměrně podstatně ovlivnit prostřednictvím zákonem stanovených koeficientů. Mnoho obcí však úpravu daně z nemovitých věcí nevyužívá, a tak limituje potenciál některých výnosných složek této daně, jež by mohly podpořit obecní příjmy.

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsou rozebrány poznatky z oblasti charakteristiky obce, obecního rozpočtu, rozpočtové skladby, procesu sestavování rozpočtu a analýzy hospodaření obce. Také je provedena literární rešerše na téma daňový systém, daňová soustava a daň z nemovitých věcí. V praktické části je nejprve představena vybraná obec. Zvolenou obcí je obec Fryšták nacházející se ve Zlínském kraji, jelikož má velmi zajímavou polohu a lze očekávat, že s rostoucí poptávkou po bydlení na předměstí se zájem o nemovité věci ve Fryštáku bude zvyšovat. V rámci kapitoly ohledně představení obce je mimo jiné stručně nastíněna současná obecní ekonomická situace podle účetních výkazů s důrazem na majetek ve vlastnictví obce, který je od daně z nemovitých věcí osvobozen. Poté je vypracována analýza hospodaření obce za účelem zhodnocení hospodářské situace a zjištění postavení daně z nemovitých věcí v obecním rozpočtu. Analyzováno je rozpočtové hospodaření obce za posledních 5 let. Také jsou vyjádřeny vybrané ukazatele finanční analýzy a plnění pravidla rozpočtové odpovědnosti. Dále je provedena analýza daně z nemovitých věcí v obci Fryšták se záměrem zjistit současné nastavení této daně, stěžejní výnosové složky a položky, které by bylo efektivní podpořit koeficienty. Následně je vyhodnoceno dotazníkové šetření, prostřednictvím kterého jsou zjišťovány názory poplatníků daně z nemovitých věcí v obci Fryšták na případnou úpravu této daně. Dotazníkové šetření má napomoci ke zvolení optimální úpravy daně z nemovitých věcí s ohledem na platební schopnost a vůli poplatníků daň navyšovat, jelikož poplatníci daně z nemovitých věcí bývají často také občany dané obce a mohou tedy volit její představitele, jenž daň z nemovitých věcí upravují. Ze zjištěných poznatků jsou v poslední kapitole práce vyvozena závěrečná doporučení vhodné úpravy daně z nemovitých věcí v obci Fryšták, jejichž vliv na rozpočet obce je částečně rovněž vyčíslen.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je nalézt a doporučit efektivní úpravu daně z nemovitých věcí v obci Fryšták. Dílčí cíle jsou zhodnocení hospodaření obce Fryšták s důrazem na rozpočet obce, rozbor daně z nemovitých věcí v obci Fryšták a vyhodnocení dotazníkového šetření realizovaného mezi poplatníky obce Fryšták.

Za účelem vyhodnocení dotazníkového šetření jsou položeny výzkumné otázky (dále jen VO):

- VO_1: Je pro poplatníky daně z nemovitých věcí v obci Fryšták současná výše této daně zatěžující?
- VO_2: Souhlasí poplatníci daně z nemovitých věcí v obci Fryšták se zvýšením této daně?
- VO_3: Závisí souhlas se zvýšením daně z nemovitých věcí v obci Fryšták na míře obtíže platit tuto daň nebo na tom, zda poplatníci daně z nemovitých věcí ve Fryštáku bydlí?
- VO_4: Jaké zvýšení daně z nemovitých věcí by poplatníci této daně v obci Fryšták byli ochotni akceptovat?
- VO_5: Jakou investici by poplatníci daně z nemovitých věcí v obci Fryšták nejvíce uvítali v případě, že by se zvýšily rozpočtové příjmy navýšením daně z nemovitých věcí v obci Fryšták?

Bakalářskou práci lze rozdělit na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je zpracována metodou literární rešerše, přičemž je čerpáno zejména z platné legislativní úpravy a aktuálních knižních zdrojů, které jsou k nalezení v univerzitní knihovně. Elektronické zdroje jsou využity především v praktické části práce. V praktické části je použita metoda analýzy ke zhodnocení hospodaření obce Fryšták a také k rozboru daně z nemovitých věcí. V rámci analýzy hospodaření obce jsou aplikovány ukazatele; celková zadluženost, autarkie, nákladová rentabilita, běžná likvidita a provozní saldo. Analyzovaná data jsou získána z veřejně dostupných databází, od obce Fryšták a od Finančního úřadu Zlínského kraje. Ke zjištění názoru představitelů obce je proveden řízený rozhovor se starostou obce. Rovněž je zrealizován kvantitativní výzkum v podobě dotazníkového šetření mezi poplatníky daně z nemovitých věcí v obci Fryšták. Dotazníkové šetření je vyhodnoceno prostřednictvím statistických testů, přičemž je využit proporční test, chí-square test a test dobré shody.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CHARAKTERISTIKA OBCE

Jak uvádí Řezníčková (2019, s. 37), obec je územně samosprávným celkem základní úrovně, kterému je ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, přiznáno právo vlastnit majetek, hospodařit podle svého rozpočtu a být spravován zastupitelstvem.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) (dále jen zákon o obcích), vymezuje obec jako právnickou osobu, která v právních vztazích jedná svým jménem a na vlastní odpovědnost. Zákonným úkolem obce je správa a rozvoj svého území a zajišťování potřeb občanů. k 1. lednu 2023 bylo v České republice evidováno 6254 obcí (Veřejný dálkový přístup k datům RÚIAN, © 2021–2022).

1.1 Samostatná a přenesená působnost

Podle Provazníkové (2015, s. 27-29) disponuje obec samostatnou a přenesenou působností. Samostatná působnost je taxativně vymezena zákonem jednotně pro všechny obce. Přenesená působnost se u jednotlivých obcí různí. Pokud by ze zákona nebylo patrné, do jaké působnosti činnost spadá, platí, že se jedná o samostatnou působnost.

Dle zákona o obcích náleží do **samostatné působnosti** obce činnosti, které obec vykonává ku prospěchu svému nebo svých občanů jen v případě, že tyto záležitosti nepatří do působnosti krajů, přenesené působnosti obce nebo do působnosti správních úřadů. Výčet činností, které spadají do samostatné působnosti obce, je uveden v § 84, §85 a §102 zákona o obcích. Zmíněné paragrafy se zabývají pravomocemi obecního zastupitelstva a rady obce. Jedná se ku příkladu o:

- schvalování programu obecního rozvoje,
- schvalování obecního rozpočtu, účetní závěrky a obecního závěrečného účtu,
- rozhodování o zakládání a rušení obecních příspěvkových organizací,
- zřizovaní peněžních fondů, právnických osob nebo organizačních složek obce,
- vydávání obecně závazných vyhlášek,
- spravování institutu obecní policie,
- zajišťování hospodaření podle schváleného rozpočtu.

Podle Mrkývky a kol. (2020, s. 105-106) obce vykonávají rovněž činnosti pro orgány veřejné moci v tzv. **přenesené působnosti**. Ve vztahu k rozsahu obcím svěřené přenesené působnosti je lze členit na:

- obce „s minimální působností“,
- obce „s pověřeným úřadem“,
- obce „s rozšířenou působností“.

Obce s pověřeným obecním úřadem mohou rozhodovat o právech a povinnostech v prvním stupni správního řízení, pokud nestanoví zákon jinak. Také ku příkladu pořádají volby do Parlamentu ČR, zastupitelstev krajů a obcí (Provazníková, 2015, s. 30). Obce s rozšířenou působností mají dle zákona o obcích vždy zároveň pověřený obecní úřad. Tyto obce mají v pravomoci evidovat obyvatele, vydávat cestovní pasy, osobní doklady a živnostenská oprávnění, vést evidenci motorových vozidel apod. (Česko, 2000a; Lajtkepová, 2021, s. 71).

1.2 Obecní orgány

Mezi orgány obce se řadí zastupitelstvo obce, rada obce, starosta a obecní úřad. Obecní orgány jsou popsány v zákoně o obcích.

Zastupitelstvo obce

Členové zastupitelstva jsou voleni přímo v obecních volbách. Jejich počet je zákonem stanoven podle počtu obyvatel v dané obci a dle velikosti obce. Přičemž nejméně zastupitelů mají obce do 500 obyvatel v počtu 5 až 15 osob a nejvíce zastupitelů ve výši 70 osob je v Praze. K podpoře své činnosti zřizuje zastupitelstvo výbory. Zastupitelstvo má v rámci své samostatné působnosti právo volit a odvolávat ze svých řad starostu, místostarostu a radní a také navrhovat interní katastrální změny, vydávat obecně závazné vyhlášky a také ku příkladu rozhodovat o vyhlášení místního referenda (Lajtkepová, 2021, s. 71; Provazníková, 2015, s. 28). Dále je zastupitelstvu zákonem o obcích taxativně stanoveno rozhodování o určitých právních záležitostech. Jedná se ku příkladu o správu hmotných nemovitých věcí, poskytování dotací a také o emisi komunálních dluhopisů.

Rada obce

Rada obce je exekutivním orgánem. Skládá se ze starosty a radních volených zastupitelstvem. K podpoře své činnosti má právo zřizovat komise (Provazníková, 2015, s. 28-29). Počet členů rady musí být dle zákona o obcích vždy lichý a musí se nacházet

v otevřeném intervalu 5 až 11 členů. Počet radních nesmí převyšovat 1/3 zastupitelů. Rada se nevolí, pokud má zastupitelstvo méně než 15 členů. Jestliže není zvolena, vykonává její činnost starosta, jedině že by zákon stanovil jinak.

Mezi práva a povinnosti rady obce patří například:

- příprava návrhů pro jednání obecního zastupitelstva,
- realizace zastupitelstvem schválených usnesení,
- správa hospodaření obce na základě daného rozpočtu,
- realizace schválených rozpočtových opatření,
- vydávání obecních nařízení,
- nastavení pravomocí v obecním úřadu a celkového počtu zaměstnanců,
- kontrola výkonu zaměstnanců obecního úřadu apod. (Česko, 2000a).

Starosta

Starosta reprezentuje obec ve vztazích s vnějším prostředím. Plnění jeho úkolů je kontrolováno zastupitelstvem obce, které starostu rovněž volí či odvolává. Zástupcem starosty je místostarosta. Jejich hlavním úkolem je podepisování legislativních dokumentů (Lajtkepová, 2021, s. 72).

Mezi další práva a povinnosti starosty lze zařadit:

- jmenování a odvolávání tajemníka se souhlasem ředitele krajského úřadu,
- objednání přezkoumání hospodaření obce,
- výkon činnosti zaměstnavatele pro zaměstnance obecního úřadu,
- rozhodování o věcech v samostatné působnosti obce, které mu svěřila rada obce,
- informování veřejnosti o činnosti obce apod. (Česko, 2000a).

Obecní úřad

Jak uvádí Provazníková (2015, s. 28), obecní úřad se skládá ze starosty – který stojí v jeho čele, místostarosty, popřípadě tajemníka a zaměstnanců obecního úřadu. Obecní úřad vykonává činnosti, které mu byly svěřeny zastupitelstvem a radou obce v samostatné působnosti a další úkoly v působnosti přenesené.

2 ROZPOČET OBCE

Dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, je rozpočet definován jako roční finanční plán, který stanovuje financování činnosti obcí a svazků obcí. Podkladem pro jeho sestavení je střednědobý výhled rozpočtu. Pospíšil a Žufan (2019, s. 118) uvádí, že rozpočet může být schválen jako vyrovnaný, přebytkový nebo schodkový. Obec musí být však schopna uhradit případný schodek rozpočtu z vlastních nebo cizích zdrojů. Mezi klíčové funkce obecního rozpočtu lze zařadit **kontrolu** dodržování stanového rozpočtu, **řízení** ve smyslu schopnosti naplňovat stanovené cíle a **plánování** zahrnující definici cílů a přípravu rozpočtu (Sedmihradská, 2015, s. 29).

Zákonné normy stanovují rozpočtové zásady, které musí splňovat všechny rozpočty. Mezi tato pravidla patří zejména:

- sestavování a schvalování rozpočtu po uplynutí každého roku,
- skutečnost a pravdivost,
- celistvost a jednotnost,
- dlouhodobá vyrovnanost, efektivnost a hospodárnost (Buchta, 2016, s. 131).

2.1 Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba je standardizované třídění příjmů a výdajů obcí a dalších orgánů veřejné správy. Rozpočtovou skladbu upravuje vyhláška Ministerstva financí č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě, která stanovuje, že rozpočtové příjmy a výdaje lze členit ku příkladu z hlediska odpovědnostního, druhového, odvětvového nebo konsolidačního. Podle druhového hlediska rozpočtové skladby se příjmy a výdaje člení do těchto tříd:

- 1. třída: Daňové příjmy
- 2. třída: Nedaňové příjmy
- 3. třída: Kapitálové příjmy
- 4. třída: Přijaté transfery
- 5. třída: Běžné výdaje
- 6. třída: Kapitálové výdaje
- 8. třída: Financování

2.1.1 Rozpočtové příjmy

Jak uvádí Lajtkepová (2021, s. 75) rozpočtové příjmy obcí se nejčastěji dělí na běžné a kapitálové. Podrobněji je lze rozdělit podle druhového hlediska rozpočtové skladby na příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté transfery.

Daňové příjmy

Daňové příjmy jsou nezanedbatelnou třídou obecního rozpočtu. Běžně tvoří mezi 55–60 % obecních příjmů. Obecně se mezi ně řadí výnosy a podíly na výnosech určitých daní a poplatků. Konkrétně se jedná zejména o daň z příjmu fyzických osob, daň z příjmu právnických osob, daň z přidané hodnoty, daň z nemovitých věcí, daň z hazardních her, místní poplatky apod. (Řezníčková, 2019, s. 101).

Nedaňové příjmy

Jak uvádí Buchta (2016, s. 140), nedaňové příjmy jsou rovněž významnou součástí obecního rozpočtu. Lze mezi ně zahrnout příjmy z pronájmu majetku, z prodeje neinvestičního majetku, z poplatků za služby apod.

Kapitálové příjmy

Do třídy kapitálových příjmů lze podle Lajtkepové (2021, s. 75) zařadit zejména příjmy z prodeje majetku, akcií a majetkových podílů, kapitálové transfery, přijaté úvěry a také příjmy z emise komunálních dluhopisů.

Přijaté transfery

Přijaté transfery jsou reprezentovány zejména přijatými dotacemi, které lze definovat jako nenávratné příjmy cizího charakteru (Buchta, 2016, s. 140). Mezi přijaté transfery obecně patří:

- dotace ze státního rozpočtu a státních fondů,
- dotace z krajského rozpočtu,
- transfery z Národního fondu apod. (Řezníčková, 2019, s. 142).

2.1.2 Rozpočtové výdaje

Na základě vyhlášky Ministerstva financí č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě, lze rozpočtové výdaje rozdělit mimo jiné na běžné a kapitálové. Následující tabulka zobrazuje některé položky běžných a kapitálových výdajů.

Tabulka 1 Rozpočtové výdaje

Běžné	**Kapitálové**
platy, poskytnuté provozní dotace	výdaje na hmotný a nehmotný majetek
povinné pojistné za zaměstnance	pořízení cenných papírů
výdaje na materiál a energie	investiční příspěvky příspěvkovým organizacím
sociální dávky	splátky úvěrů
výdaje na obecní podniky	poskytnuté investiční půjčky
úroky, pokuty, dary	investiční dotace vlastním organizačním složkám

Zdroj: Lajtkepová, 2021, s. 75 – vlastní zpracování

2.2 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces lze definovat jako prostředek sloužící k zabezpečení financování místní politiky. Snahou rozpočtového procesu je vyrovnání rozpočtových příjmů a výdajů (Mrkývka a kol., 2020, s. 117).

Jednotlivé fáze rozpočtového procesu znázorňuje obrázek 1. Délka jednoho rozpočtového cyklu je podle Řezníčkové (2019, s. 92-93) běžně stanovena na 3 roky. To znamená, že každý rok probíhá souběžně několik rozpočtových cyklů, které se prolínají. V prvním roce rozpočtového cyklu se sestavuje a schvaluje návrh rozpočtu, který bývá odvozen ze **střednědobého výhledu rozpočtu obce** (Řezníčková, 2019, s. 93). Obec sestavuje střednědobý výhled rozpočtu na období 2 až 5 let. Střednědobý výhled rozpočtu obsahuje údaje o příjmech a výdajích, dlouhodobých cizích zdrojích a pohledávkách, o zdrojích financování a prostředcích potřebných na investice. Zákon rovněž uvádí povinnost zveřejnění návrhu střednědobého výhledu a dává občanům možnost vznášet k tomuto návrhu připomínky (Česko, 2000c). Samotný návrh rozpočtu pak zpracovává výkonný orgán obce – obecní rada, starosta či finanční výbor. Návrh se ještě před projednáním zveřejňuje pro případné připomínky ze strany občanů. V tomtéž roce schválí zastupitelstvo obce rozpočet ve formě usnesení nebo obecně závaznou vyhlášky (Řezníčková, 2019, s. 94). Pokud se rozpočet nestihne schválit do 1. ledna rozpočtového roku, hospodaří se dle **rozpočtového provizoria**, které stanoví zastupitelstvo obce (Pospíšil a Žufan, 2019, s. 119).

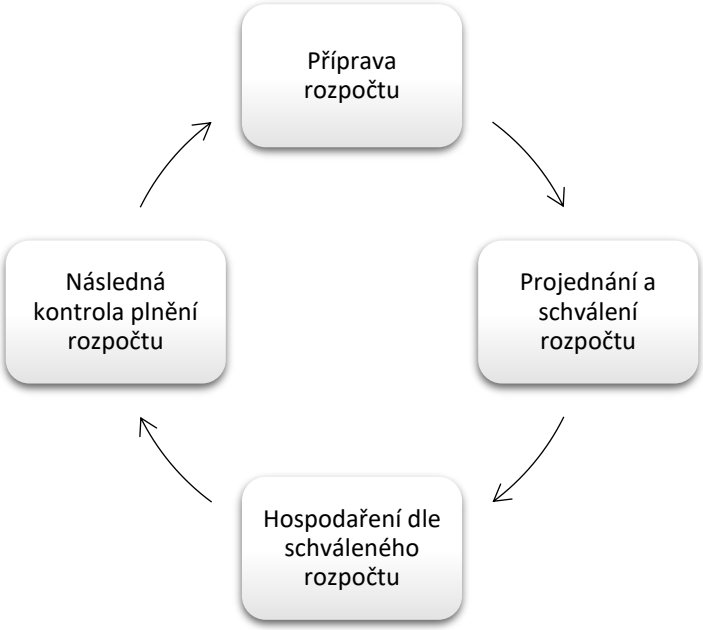

Obrázek 1 Rozpočtový proces

Zdroj: Sedmihradská, 2015, s. 37 - vlastní zpracování

Ve druhém roce rozpočtového cyklu se hospodaří dle schváleného rozpočtu (Řezníčková, 2019, s. 92). Jestliže je nutné v průběhu hospodaření uskutečnit nějakou organizační, metodickou nebo věcnou změnu, provádí se tak prostřednictvím **rozpočtového opatření** stanoveného zastupitelstvem a realizovaného radou obce (Sedmihradská, 2015, s. 129).

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, stanovuje, že po uplynutí kalendářního roku se informace o hospodaření obce zpracují do **závěrečného účtu obce**. Tento dokument obsahuje mimo jiné údaje o:

- plnění rozpočtu příjmů a výdajů na základě rozpočtové skladby,
- hospodaření s obecním majetkem,
- tvorbě a použití peněžních fondů ke zhodnocení hospodaření obce,
- dalších finančních operacích.

Kromě kontroly hospodaření ve formě závěrečného účtu je obec povinna si dát **přezkoumat své hospodaření** za uplynulý kalendářní rok krajským úřadem. Pravidla přezkoumání hospodaření obce upravuje zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. Zpráva o výsledcích přezkoumání zahrnuje informace o ročním hospodaření obce a stává se součástí závěrečného účtu (Pospíšil a Žufan, 2019, s. 121-122).

2.3 Analýza hospodaření obce

Tato kapitola se věnuje další legislativní regulaci hospodaření obce, respektive zákonu č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. Také jsou představeny vybrané ukazatele finanční analýzy.

2.3.1 Rozpočtová odpovědnost

Pravidla rozpočtové odpovědnosti nabyla účinnosti v roce 2017 v podobě zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti v návaznosti na směrnici Rady Evropské unie. Cílem této právní úpravy je zejména zefektivnění hospodaření veřejných subjektů (Pospíšil a Žufan, 2019, s. 147).

Přímo pro kraje a obce, jinak dohromady nazývané jako územní samosprávné celky (dále jen ÚSC), zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, stanovuje horní hranici dluhu ve výši 60 % jejich průměrných příjmů za poslední 4 roky. V případě překročení této meze je ÚSC povinen tento dluh v následujícím roce snížit alespoň o 5 % z rozdílu mezi 60 % svých průměrných příjmů za poslední 4 roky a výší svého dluhu. Jestliže ke snížení dluhu nedojde a ÚSC bude další rok opět překračovat zmíněnou dluhovou hranici, dojde k pozastavení převodu podílu na daňovém výnosu tomuto ÚSC (Česko, 2017).

Zpráva o plnění pravidel rozpočtové odpovědnosti za rok 2021 (2022, s. 16) uvádí, že ke konci roku 2021 dluhové pravidlo nesplnilo 578 obcí a celkem 10 obcí, které hranici překročily v roce 2020, nezvládly snížit požadovanou výši dluhu. Nicméně, jelikož tyto obce následně provedly nápravná opatření ve stanovené lhůtě, nedošlo k pozastavení převodu podílů na výnosu z daní.

2.3.2 Vybrané ukazatele hospodaření obce

Pro rozšíření pohledu na hospodaření obce byly zvoleny vybrané ukazatele finanční analýzy z oblasti zadluženosti, soběstačnosti, rentability a likvidity. Také je představeno provozní saldo. Finanční analýza poskytuje informace o finanční situaci. Je podkladem pro hodnocení dosavadního hospodaření subjektu a pomáhá při rozhodování o dalším vývoji (Knápková a kol., 2017, s. 17).

Zadluženost

Knápková a kol. (2017, s. 88) klade důraz na to, že stěžejním ukazatelem zadluženosti je celková zadluženost. Doporučená horní hraniční hodnota tohoto ukazatele pro obce je 25 %

(Monitoring hospodaření územních samosprávných celků, 2018). Celkovou zadluženost lze vypočítat podle vzorce 1.

$$celková\ zadluženost = \frac{cizí\ zdroje}{aktiva} \quad (1)$$

Autarkie

Dle Otrusinové a Kubíčkové (2011, s. 112) je v kontextu hospodaření municipalit vhodné zmínit ukazatel autarkie, který přináší informace o schopnosti obce pokrýt své utracené náklady dosaženými výnosy. Doporučená hodnota je více než 1. Autarkii lze vypočítat podle vzorce 2.

$$autarkie = \frac{výnosy\ z\ hlavní\ činnosti}{náklady\ na\ hlavní\ činnost} \quad (2)$$

Rentabilita

Rentabilitu lze definovat jako schopnost generovat nové zdroje (Knápková a kol., 2017, s. 100). Za účelem jejího posouzení v kontextu municipalit byl zvolen ukazatel nákladové rentability. Jak uvádí Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 113), žádoucí je maximalizovat hodnotu nákladové rentability, a tak efektivně využívat své náklady. Nákladovou rentabilitu je možné zjistit podle vzorce 3, kde VH představuje výsledek hospodaření po zdanění.

$$nákladová\ rentabilita = \frac{VH}{náklady} \quad (3)$$

Likvidita

Likvidita představuje schopnost splácet krátkodobé dluhy (Knápková a kol., 2017, s. 93). Obecným ukazatelem likvidity je běžná likvidita. Monitoring hospodaření územních samosprávných celků (2018) stanovuje, že výše běžné likvidity obce by neměla být menší než 1. Běžnou likviditu lze vypočítat podle vzorce 4.

$$běžná\ likvidita = \frac{oběžná\ aktiva}{krátkodobé\ závazky} \quad (4)$$

Provozní saldo

Provozní saldo je považováno za důležitý údaj pro zhodnocení finanční prosperity obce. Hodnota provozního salda představuje výši finančních prostředků, kterými obec disponuje po úhradě běžných výdajů a které může dále použít na úhradu investičních výdajů, půjček apod. Z toho důvodu je provozní saldo rovněž zajímavým ukazatelem pro banky při

zvažování žádosti o poskytnutí úvěru (Střednědobý výhled rozpočtu města Fryštáku za rok 2022). Žádoucí je maximalizace hodnoty provozního salda. Výši provozního salda lze vypočítat podle vzorce 5.

$$provozní\ saldo = \text{běžné } příjmy\ (včetně\ provozních\ dotací) - \text{běžné } výdaje \quad (5)$$

3 SYSTÉM DANÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Daňový systém lze podle Klimešové (2018, s. 14) obecně definovat jako souhrn všech daní, které se na území daného státu vybírají. Nicméně, jak uvádí Jánošíková a kol. (2018, s. 16-18), daňový systém zahrnuje kromě daňové soustavy také soustavu institucí, které provádí správu vybíraných daní, která se sestává z vyměření daní, zajištění odvodu daní, kontrol, metod a dalších činností. Daňový systém je ovlivněn zejména politickými tendencemi, hospodářským a společenským vývojem daného státu. Mezi důležité vlastnosti daňového systému patří pružnost a dostatečná výnosnost. Daňový systém by měl zajistit úhradu státních výdajů, působit spravedlivě a měl by být pro zatížené osoby únosný.

3.1 Charakteristika daně

Jak uvádí Vančurová, Láchová a Zídková (2020, s. 9-11), daň lze definovat zejména jejími vlastnostmi. Mezi tyto charakteristiky lze zařadit; povinnost stanovenou zákonem, nenávratnost, neekvivalentnost, neúčelovost, peněžní vyjádření a odvod do veřejného rozpočtu.

Za primární funkci daní lze označit funkci **fiskální**, tj. naplňování veřejných rozpočtů. Mezi další funkce se řadí funkce **alokační** prezentující se schopností ubrat prostředky z oblastí s jejich přebytkem a přidat těm nedostatkovým, **redistribuční** značící schopnost převést prostředky od bohatých k chudším a **stabilizační** ve smyslu snížení vlivu výkyvů hospodářského cyklu (Klimešová, 2018, s. 29-31).

3.1.1 Konstrukční prvky daně

Konstrukční prvky daně je možné identifikovat jako termíny, které se v souvislosti s daňovou problematikou užívají. Lze mezi ně zařadit daňový subjekt, objekt daně, předmět daně, základ daně a zdaňovací období, sazbu daně, odpočty, slevy, osvobození a jiné (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 13-14).

Daňový subjekt je poplatník daně nebo plátce daně. Přičemž poplatník je ten, na jehož úkor se daň vybírá a plátce je osoba, která odvádí daň vybranou na úkor jiných subjektů (Buchta, 2016, s. 58).

Objekt daně lze definovat jako veličinu, ze které je daň odváděna. Objekt daně lze rozčlenit na hlavu, majetek, spotřebu a důchod (Jánošíková a kol., 2018, s. 25).

Předmět daně lze označit za jednoznačný rozsah objektu daně stanovený zákonem. Může se jednat např. o příjem ze závislé činnosti (Jánošíková a kol., 2018, s. 25). Konkrétní daňové zákony uvádí, co je z předmětu daně vyjmuto a předmětem daně tedy nikdy není.

Základ daně lze vyjádřit jako kvantifikovaný předmět daně v příslušných měrných jednotkách a pozměněný dle právních předpisů. Základ daně se uvádí ve fyzikálních jednotkách anebo v peněžním vyjádření. Může být stanoven za určité období nebo ke konkrétnímu okamžiku. Časový interval, za který se určuje základ daně, se nazývá **zdaňovací období** (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 21-22).

Sazba daně je určitý matematický algoritmus výpočtu daně z daňového základu. Sazba daně může být rozdělena podle vztahu k základu daně na pevnou, lineární, progresivní nebo degresivní (Buchta, 2016, s. 59). Pevná sazba daně je určena pevně stanovenou částkou na určitou fyzikální jednotku, např. na 1 hl piva u spotřební daně nebo na 1 m^2 upravené podlahové plochy u daně z nemovitých věcí. Lineární sazba daně je vyjádřena stejným procentem ze základu daně. Progresivní a degresivní sazby daně jsou rovněž vyjádřeny procentuálně ze základu daně, nicméně jsou měněny s určitým zvýšením nebo snížením základu daně, přičemž progresivní sazba daně se s rostoucím základem daně zvyšuje a degresivní sazba daně je s rostoucím základem daně snižována (Jánošíková a kol., 2018, s. 26).

Základ daně i daň mohou být upraveny dle konkrétních daňových předpisů. **Odpočty** jsou odečítány od základu daně a **slevy** snižují vypočtenou daň. V případě **osvobození** od daně se daná položka, která je předmětem daně, za taxativně stanovených podmínek nedaní (Lajtkepová, 2021, s. 39).

3.2 Daňová soustava

Cílem této kapitoly je představit daně vybírané v České republice. Daně lze v základu rozdělit na přímé a nepřímé. Přímé daně odvádí ta osoba, na jejíž úkor jsou tyto daně placeny. Oproti tomu daně nepřímé bývají obsaženy v cenách prodávaných komodit a platí je jiná osoba než ta, která je jimi zatížena (James a Nobes, 2018, s. 11).

Přímé daně lze dělit na daně z příjmu neboli důchodové daně a daně majetkové. Daně z příjmu lze označit za významnější přímé daně. Mezi daně z příjmu patří daň z příjmu fyzických osob a daň z příjmu právnických osob. Mezi majetkové se řadí daň z nemovitých věcí. Dříve se mezi majetkové daně řadila rovněž daň silniční, jež je v současné době

považována za daň nepřímou (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 60-61, 63). Do dne 26. září 2020 byla součástí majetkových daní ještě daň z nabytí nemovitosti, která byla zrušena zákonem č. 386/2020 Sb. Dělení daní na přímé a nepřímé znázorňuje obrázek 2.

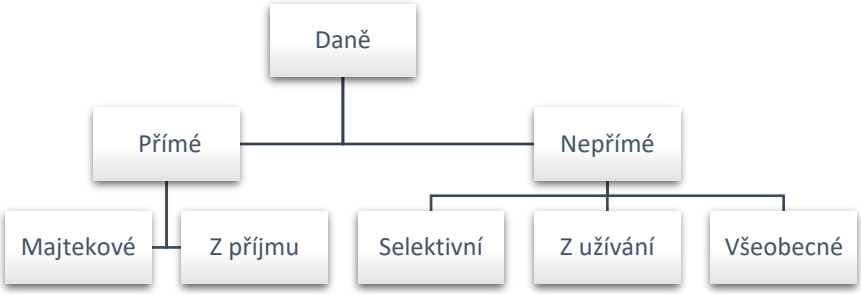

Obrázek 2 Přímé a nepřímé daně

Zdroj: Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 59, 61, 64 – vlastní zpracování

U nepřímých daní je objektem daně spotřeba, proto bývají označovány jako daně ze spotřeby. Nepřímé daně jsou v rámci Evropské unie harmonizovány. V poslední době lze zaznamenat růst významnosti daní ze spotřeby (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 63-64). Nepřímé daně se dále dělí na několik konkrétních daní. Bližší členění nepřímých daní je ke shlédnutí na obrázku 3.

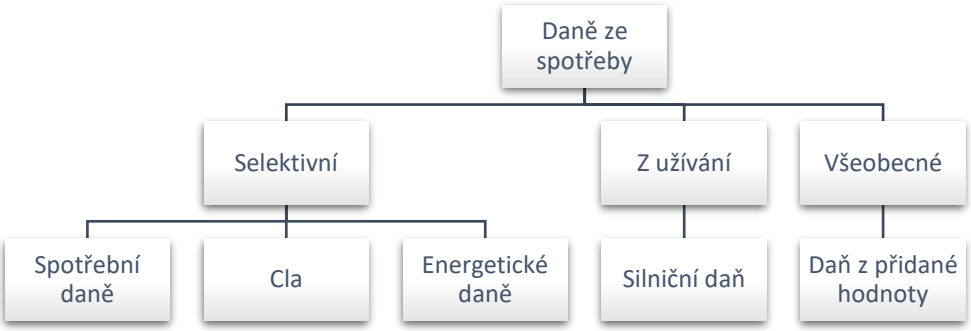

Obrázek 3 Dělení daní ze spotřeby

Zdroj: Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 64 – vlastní zpracování

Mezi ostatní platby, které mají charakter daní, ale nelze je identifikovat jako přímé nebo nepřímé daně, lze podle Černohorského (2020, s. 430) zařadit pojistné na sociální zabezpečení, pojistné na důchodové pojištění, pojistné na nemocenské pojištění, pojistné na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění. Vančurová, Láchová a Zídková (2020, s. 67) uvádí, že mezi ostatní daňové příjmy lze zařadit i daň z hazardních her.

3.3 Rozpočtové určení daní

Jak uvádí Pospíšil a Žufan (2019, s. 101), rozpočtové určení daní určuje, do jakého rozpočtu příslušný daňový příjem náleží. Rozpočtové určení daní upravuje zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům.

Jánošíková a kol. (2018, s. 23) zmiňuje, že podle rozpočtového určení daní lze rozeznat daně **svěřené** a **sdílené**. Výnos ze svěřených daní plyne pouze do jednoho rozpočtu. Svěřenou daní je ku příkladu daň z nemovitých věcí, která plyne pouze do rozpočtu dané obce anebo daň silniční, která plyne jenom do Státního fondu dopravní infrastruktury. Daně sdílené se přerozdělují mezi více rozpočty. Ku příkladu spotřební daň z minerálních olejů plyne do státního rozpočtu a rovněž do Státního fondu dopravní infrastruktury. Rozpočtové určení daní platné od roku 2021 zobrazuje obrázek 4.

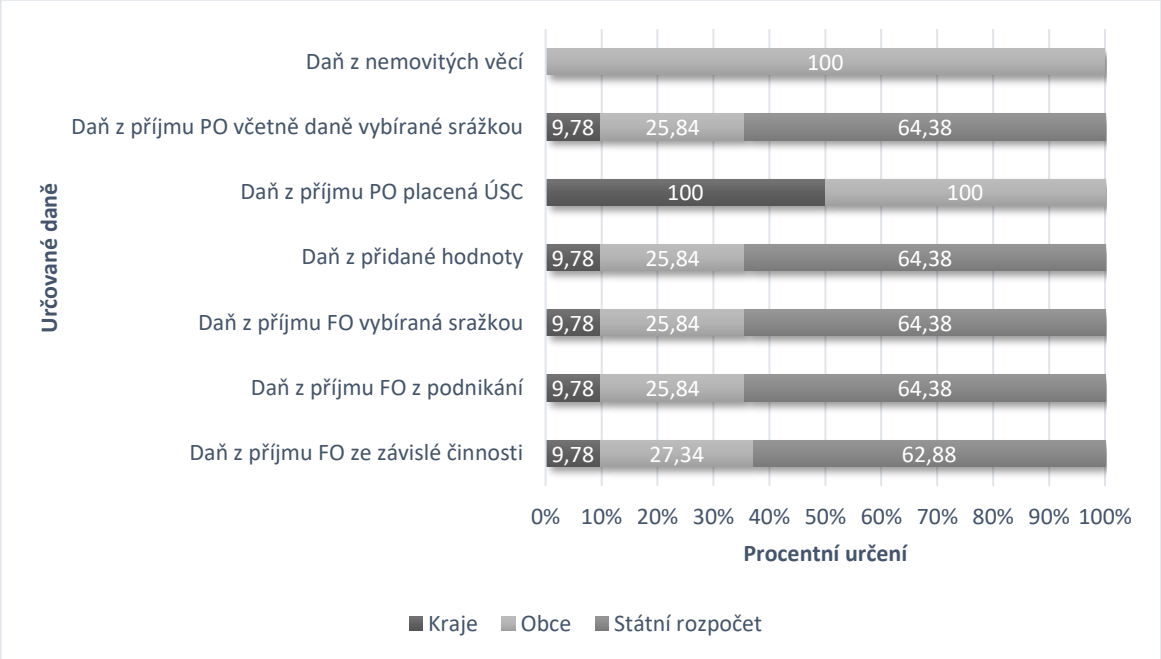

Obrázek 4 Rozpočtové určení daní

Zdroj: Česko, 2000b – vlastní zpracování

Dle zákona č. 243/2000 Sb. je rozpočtové určení daní v podobě zobrazené na obrázku 4 stanoveno pro všechny obce dohromady. Procentní podíly určené krajům jsou rovněž určeny pro všechny kraje celkem. Celkový podíl obcí na daňovém výnosu se následně rozpočítává pro jednotlivé obce. Výnos z daní se nejprve rozdělí na podíl pro čtyři největší obce v České republice a na podíl pro tzv. ostatní obce. Skutečnosti, na kterých závisí výše podílu na výnosu z daní pro jednotlivé obce, jsou výměra katastrálního území, počet obyvatel a počet

dětí a žáku ve školách zřizovaných obcí. Mezi kraje se celkový podíl na výnosu z daní určený pro kraje rozpočítává prostřednictvím zákonem stanovených procentních podílů pro jednotlivé kraje.

K obrázku 4 je rovněž nutné uvést, že zákon č. 243/2000 Sb. přiznává všem obcím dohromady v základu podíl na dani z příjmu FO ze závislé činnosti ve výši 25,84 %, nicméně pak dodává, že dalších 1,5 % bude přiděleno obcím z celostátního hrubého výnosu vyjma daně vybírané srážkou dle zvláštní sazby daně. Dále zmíněný zákon stanovuje, že daň z příjmu PO placená ÚSC je přidělena 100 % právě těm krajům a obcím, které ji platí. Daň z nemovitých věcí jako jediná přísluší v plné výši obcím, na jejichž území se zdanitelné nemovitosti nachází. A jelikož je daň z nemovitých věcí pro obce místním výnosem, který je generován na území, na kterém také zůstává, je důležité, aby obce měly možnost rozhodovat o příjmech z ní plynoucích, s čímž se spojuje právo rozhodovat o daňové politice na svém území (Mrkývka a kol., 2020, s. 108).

4 DAŇ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ

Daň z nemovitých věcí (dále jen DZNV) je legislativně upravena zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí (dále jen zákon o DZNV). Jak uvádí Gruber (2019, s. 731), DZNV lze zjednodušeně označit jako úhradu od občanů městu, respektive obci za poskytované veřejné statky a služby. DZNV plyne jako jediná daň 100 % do rozpočtu obce, ve které se zdanitelná nemovitost nachází. Je tedy patrná přímá vazba mezi poplatníky DZNV, kteří většinou bývají rovněž občany obce, ve které vlastní zdanitelnou nemovitost a danou obcí, které rezidenti v podstatě daň platí. Řezníčková (2019, s. 104) uvádí, že DZNV se někdy označuje jako daň místní.

DZNV podporuje určitou nezávislost místních samospráv. Dalo by se očekávat, že poplatníci této daně budou podporovat její výběr, jelikož z ní získávají benefity – veřejné statky a služby, které mnohdy převyšují částku zaplacenou na této dani (Slack a Bird, 2015, s. 4). Nicméně, jak Slack a Bird (2015, s. 14-17) dále zmiňují, místní daně ve skutečnosti nejsou mezi lidmi velmi populární. Mezi důvody jejich neoblíbenosti patří ku příkladu:

- výraznost nemovitých věcí – lidé jsou si jich spíše vědomi než předmětu daně z příjmu nebo daně z přidané hodnoty,
- finanční zátěž při jednorázovém placení DZNV,
- nemožnost rychlé adaptace DZNV na změny v ekonomickém prostředí,
- pocit nespravedlnosti při oceňování majetku za účelem stanovení základu daně u věcí, které byly nabyty ku příkladu za symbolickou cenu.

Zákon o DZNV stanovuje, že DZNV je vybírána na celém území České republiky a lze rozdělit na **daň z pozemků** a **daň ze staveb a jednotek**.

4.1 Daň z pozemků

Daň z pozemků je vybírána z pozemků nacházejících se na území České republiky, které jsou evidované v katastru nemovitostí (Česko, 1992). Zákon o DZNV dále definuje pozemky, které jsou z předmětu této daně vyjmuty. Jedná se o pozemky:

- zastavěné zdanitelnými stavbami v rozsahu, ve kterém jsou zastavěny,
- pozemky ve spoluvlastnictví bytových jednotek,
- pozemky s ochrannými lesy a lesy zvláštního určení,

- pozemky sloužící k obraně ČR,
- vodní plochy kromě rybníků určených k intenzivnímu či průmyslovému chovu ryb.

Poplatníkem daně z pozemků je, jak uvádí Řezníčková (2019, s. 106), nejčastěji vlastník pozemku. Pokud je vlastníkem stát, svěřenský, podílový nebo jiný fond, je poplatníkem DZNV instituce, která s majetkem hospodaří nebo jej má právo užívat. U fondů platí daň daný fond. V případě zatížení právem stavby odvádí DZNV stavebník (Česko, 1992).

Osvobození od daně z pozemků je poměrně rozsáhlé. Osvobozeny jsou například pozemky ve vlastnictví státu a ve vlastnictví obce, na jejíž půdě se vyskytují, pozemky tvořící funkční celek se zdanitelnou stavbou prohlášenou za kulturní památku, pozemky škol, knihoven, muzeí, zařízení sociálních služeb a další. Dále jsou osvobozeny pozemky tvořící jeden funkční celek se zdanitelnou stavbou nebo jednotkou určenou pro recyklaci, sběr nebo úpravu odpadu, výrobu elektřiny, čištění odpadních vod, rozvod tepla apod. (Česko, 1992).

Základ daně se stanoví jako cena pozemku v Kč anebo jako výměra pozemku v m^2. U pozemků orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů a trvalých travních porostů je výměra pozemku v m^2 násobena průměrnou cenou půdy za m^2 (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 63). Nově upravenou průměrnou cenu půdy stanovuje od 1. 1. 2023 vyhláška č. 356/2022 Sb. Jestliže se průměrná cena půdy na nějakém katastrálním území neupravovala, je nutné ji vyhledat ve vyhlášce, ve které byla u hledaného katastrálního území naposledy změněna. Pokud se jedná o pozemky hospodářských lesů a rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb, tak dává zákon na výběr ze dvou alternativ; základem daně může být cena určená z platných cenových předpisů k 1. 1. zdaňovacího období anebo výměra pozemku v m^2 násobená 3,80 Kč. Pro ostatní pozemky je základem daně výměra pozemku v m^2 zjištěná k 1. 1. zdaňovacího období (Česko, 1992).

Základní sazby daně stanovené zákonem o DZNV zobrazuje tabulka 2. Tyto základní sazby daně z pozemků jsou následně u kategorie stavebních pozemků ve většině obcí násobeny koeficientem podle počtu obyvatel, který může být obcí upraven prostřednictvím obecně závazné vyhlášky. Koeficient podle počtu obyvatel a další koeficienty DZNV jsou více rozebrány v podkapitole 4.4.

Tabulka 2 Základní sazby daně z pozemků

Pozemky se základem daně v Kč	**Sazba daně [%]**
Orné půdy, vinice, chmelnice, ovocné sady	0,75
Trvalé travní porosty, hospodářské lesy, rybníky s intenzívním a průmyslovým chovem ryb	0,25
Ostatní pozemky za každý m^2	**Sazba daně [Kč]**
Pozemky k podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesní a vodní činnosti	1,00
Pozemky k podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice, ostatní zemědělské výrobě a k jinému podnikání	5,00
Stavební pozemky	2,00
Ostatní plochy, zastavěné plochy a nádvoří	0,20

Zdroj: Česko, 1992 – vlastní zpracování

4.2 Daň ze staveb a jednotek

Jak uvádí Řezníčková (2019, s. 107), předmětem daně ze staveb a jednotek jsou zdanitelné stavby a jednotky na území České republiky, které jsou dokončené a užívané. U staveb se jedná o budovy dle katastrálního zákona nebo o inženýrské stavby dle přílohy zákona o DZNV. Z předmětu daně jsou vyjmuty stavby, v nichž se nachází zdanitelné jednotky.

Poplatníkem daně ze staveb a jednotek je nejčastěji vlastník zdanitelných staveb a jednotek. V případě že stavby nebo jednotky vlastní Česká republika či fondy, platí stejné výjimky v osobě poplatníka, jako jsou stanoveny u daně z pozemků (Česko, 1992).

Osvobození od daně ze staveb a jednotek je poměrně rozsáhlé. Zákon o DZNV osvobozuje ku příkladu stavby a jednotky ve vlastnictví státu nebo ve vlastnictví obce na jejím katastrálním území, stavby a jednotky prohlášené za kulturní památky, stavby vodárenských nebo kanalizačních objektů, stavby a jednotky sloužící školám, galeriím nebo zdravotnickým zařízením za podmínek stanovených zákonem (Česko, 1992).

Základem daně u staveb je zastavěná plocha podle stavu k 1. 1. zdaňovacího období (Lajtkepová, 2021, s. 45). Zákon o DZNV stanoví, že zastavěnou plochou u stavby je její nadzemní část.

Základem daně u jednotek je výměra podlahové plochy jednotky násobená koeficientem 1,22 v případě, že je jednotka součástí bytového domu a souvisí s ní užívaný podíl na pozemku nebo užívaný spoluvlastnický podíl na pozemku, který je součástí společenství vlastníků jednotek. V ostatních situacích se použije koeficient 1,20 (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 380).

Zákon o DZNV určuje **základní sazby daně** pro stavby za m^2 zastavěné plochy a pro jednotky za m^2 upravené podlahové plochy. Tyto zobrazuje tabulka 3.

Tabulka 3 Základní sazby daně u staveb a jednotek

Stavba / jednotka	**Sazba daně [Kč]**
Budovy obytného domu Příslušenství k obytnému domu nad 16 m^2	2 2
Rekreační budovy Doplňkové budovy k rekreačním budovám	6 2
Garáže oddělené od budov nebo jako převažující část jednotky	8
Stavby a jednotky převážně používané k podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním a vodním hospodářství	2
Stavby a jednotky převážně používané k podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice a ostatním zemědělství	10
Stavby a jednotky převážně používané k ostatnímu podnikání	10
Ostatní stavby	6
Ostatní jednotky	2

Zdroj: Česko, 1992 – vlastní zpracování

U staveb určených k podnikání se základní sazba daně zvyšuje o 0,75 Kč za každé další nadzemní podlaží přesahující 1/3 zastavěné plochy. U zbylých druhů staveb uvedených v tabulce 3 včetně garáží se toto zvýšení provádí, pokud další nadzemní podlaží přesahuje 2/3 zastavěné plochy (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 382).

Základní sazby daně u staveb a jednotek se dále upravují prostřednictvím koeficientů. Koeficienty, které mohou obce ovlivnit, jsou blíže popsány v podkapitole 4.4. Mimo ovlivnitelné koeficienty stanovuje zákon o DZNV koeficient ve výši 2,0, kterým se násobí sazba daně u budov pro rodinnou rekreaci a jejich doplňkových budov, pokud se nachází v národních parcích anebo v zónách I. CHKO.

V případě obytného domu s prostorem sloužícím k podnikání s výjimkou zemědělské prvovýroby a osvobozených nebytových prostorů je nutné zvýšit výslednou daň o součin rozměru podlahové plochy prostoru sloužícímu k podnikání v m^2 a 2 Kč (Česko, 1992).

Pokud se jedná o zdanitelnou jednotku s prostorem sloužícím k podnikání s výjimkou zemědělské prvovýroby, lesního a vodního hospodářství a osvobozených částí jednotky, je nutné zvýšit výslednou daň o součin upravené podlahové plochy prostoru sloužícímu k podnikání a kladného rozdílu mezi sazbou daně pro jednotku s převažující částí prostoru k podnikání a sazbou daně pro jednotku nesloužící k podnikání (Česko, 1992).

4.3 Koeficienty daně z nemovitých věcí

Tato podkapitola rozebírá povinnost a možnosti zvýšení DZNV, které zákon obcím přiznává. Obce mohou DZNV upravit prostřednictvím změny základní výše koeficientu podle počtu obyvatel, stanovením koeficientu 1,5 anebo použitím místního koeficientu. Změny a stanovení koeficientů mohou obce učinit prostřednictvím obecně závazné vyhlášky.

4.3.1 Koeficient podle počtu obyvatel

Koeficient podle počtu obyvatel se použije ke zvýšení základní sazby daně u kategorie budov obytného domu a jejich příslušenství a také u ostatních jednotek. Rovněž se jím zvyšuje základní sazba daně u stavebních pozemků. Tento koeficient se musí na stanovené nemovité věci použít vždy. Obec však může ovlivnit jeho výši. Koeficient podle počtu obyvatel může být obecně závaznou vyhláškou zvýšen o jednu a snížen o jednu až tři kategorie pro jednotlivé části obce (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 386). Koeficienty podle počtu obyvatel ve své základní výši stanovené zákonem o DZNV jsou uvedeny v tabulce 4.

Tabulka 4 Koeficient podle počtu obyvatel

Počet obyvatel	**Koeficient**
do 1 000	1,0
1 001 – 6 000	1,4
6 001 – 10 000	1,6
10 001 – 25 000	2,0
25 001 – 50 000	2,5
nad 50 000 a ve statutárních a v lázeňských městech	3,5
Praha	4,5

Zdroj: Česko, 1992 – vlastní zpracování

4.3.2 Koeficient 1,5

Obec má právo stanovit tzv. obecní koeficient v pevné výši 1,5. Tímto se násobí základní sazba daně. Koeficient 1,5 se vztahuje pouze na budovy a doplňkové budovy pro rodinnou rekreaci, samostatné garáže a budovy či jednotky sloužící k podnikání. Lze ho stanovit na všechny nebo jen na některé ze zmíněných kategorií nemovitých věcí, avšak vždy platí na celém území příslušné obce (Řezníčková, 2019, s. 110; Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 384). Z definice tohoto koeficientu je patrné, že cílí mimo jiné na obecní nerezidenty, kteří se v obci zdržují za účelem rekreace a na podnikatele. Lze tedy tvrdit, že částečně je možné tímto koeficientem zvýšit obecní příjmy bez zatěžování rezidentů obce.

4.3.3 Místní koeficient

Místní koeficient je nejvýznamnějším prostředkem regulace DZNV, který je obci poskytnut. Byl zaveden novelou zákona o DZNV v roce 2008. Tímto koeficientem se násobí celá daňová povinnost (Řezníčková, 2019, s. 110). V roce 2021 došlo prostřednictvím zákona č. 609/2020 Sb. k úpravě pravidel pro stanovení místního koeficientu. V současné době má obec pravomoc určit místní koeficient v rozmezí 1,1 až 5 s přesností na jedno desetinné místo. Místní koeficient může být stanoven na celé území obce nebo na jeho část vždy na veškeré nemovité věci s výjimkou pozemků orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů a trvalých travních porostů (Česko, 1992).

4.3.4 Využívání koeficientů obcemi

Tabulka 5 zobrazuje využití koeficientů vybranými obcemi v České republice v letech 2022 a 2023. V tabulce 5 je v každém podzáhlaví s informací ohledně lidnatosti obce v závorce uvedena výše koeficientu podle počtu obyvatel ve své základní výši, jak ji stanovuje zákon o DZNV. Výše uvedených koeficientů podle počtu obyvatel stanovené jednotlivými obcemi jsou platné pro oblasti obecních center – v některých okrajových částech obcí může docházet k odlišnostem. Z tabulky 5 lze vyčíst, že obce základní výši koeficientu podle počtu obyvatel poměrně často mění. Ve Slavkově u Brna byl zvýšený koeficient podle počtu obyvatel zvolen pro ostatní jednotky a pro stavební pozemky. V Jaroměřicích nad Rokytnou jsou stanoveny různé koeficienty podle počtu obyvatel pro jednotlivé části města. V Paskově je určena výše koeficientu podle počtu obyvatel 1,4 pro stavební pozemky a výše 1,0 je platná pro stavby a jednotky. Změny v koeficientu podle počtu obyvatel pro rok 2023 nastaly mimo jiné v Uherském Hradišti, kde se koeficient snížil o dvě kategorie a v Plzni, kde došlo ke zvýšení koeficientu v některých částech obce.

Tabulka 5 Koeficienty DZNV ve vybraných obcích v období 2022 a 2023

	Koeficient podle počtu obyvatel		**Koeficient 1,5**		**Místní koeficient**	
	2022	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**	**2023**
Obce nad 50 000 obyvatel (3,5; Praha: 4,5)						
Praha	2,5-5	2,5-5	1,5	1,5	2	2
Brno	3,5	3,5	1,5	1,5	-	-
Plzeň	1,6-4,5	1,6-4,5	1,5	1,5	-	-
Obce s 50 000 – 25 001 obyvateli (2,5)						
Mladá Boleslav	2,0	2,0	1,5	1,5	3	3
Přerov	3,5	3,5	1,5	1,5	-	-
Kolín	2,5	2,5	-	-	2	2
Obce s 25 000 – 10 001 obyvateli (2,0)						
Uherské Hradiště	3,5	2,0	-	-	2	2
Kutná Hora	2,0	2,0	-	-	2	2
Tachov	2,0	2,0	1,5	-	3	3
Obce s 10 000 – 6 001 obyvateli (1,6)						
Bystřice pod Hostýnem	2,0	2,0	1,5	1,5	-	-
Lipník nad Bečvou	1,0	1,0	1,5	1,5	2	2
Slavkov u Brna	1,6 a 2,0	1,6 a 2,0	1,5	1,5	2	2
Obce s 6 000 - 1 001 obyvateli (1,4)						
Jaroměřice nad Rokytnou	1,0 a 1,6	1,0 a 1,6	-	-	-	-
Paskov	1,0 a 1,4	1,0 a 1,4	1,5	1,5	4	4
Tovačov	1,6	1,6	1,5	1,5	-	-
Obec s 1000 a méně obyvateli (-)						
Pec pod Sněžkou	-	-	-	1,5	2	2
Lipová	-	-	1,5	1,5	-	-
Přebuz	-	-	1,5	1,5	-	-

Zdroj: Morávek, 2022; Bystřice pod Hostýnem, 2006; Lipník nad Bečvou, 2010; Obecně závazná vyhláška města Slavkov u Brna č. 3/2020, 2020; Město Jaroměřice nad Rokytnou, 2009; Město Paskov, 2016; Město Tovačov, 2009; Pec pod Sněžkou, 2009 a 2022; Obec Lipová, 2020; Město Přebuz, 2016 – vlastní zpracování

Z tabulky 5 je patrné, že koeficient 1,5 je ve vybraných městech poměrně oblíbený. V některých obcích se tento koeficient využívá na všechny kategorie nemovitých věcí, na které může být stanoven, ku příkladu v Paskově nebo v Bystřici pod Hostýnem a jinde je uplatňován pouze na některé nemovité věci, např. v Přebuzi není koeficient 1,5 stanoven na nemovitosti sloužící k podnikání a v Lipové neplatí na garáže. Změna ve výši koeficientu 1,5 proběhla v roce 2022 mimo jiné v Tachově, který ho pro rok 2023 zrušil a v Peci pod Sněžkou, která ho naopak zavedla. Místní koeficient není vybranými městy tolik využívaný. Podle tabulky 5 lze tvrdit, že vybrané obce nejčastěji aplikují místní koeficient ve výši 2.

Z globálního pohledu na využívání koeficientů DZNV českými obcemi bylo zjištěno, že v současné době využívá místní koeficient celkem 947 obcí a městských částí, což činí přibližně 15 % českých obcí. Nejvíce je skutečně využíván místní koeficient ve výši 2, který v roce 2023 aplikuje 676 obcí včetně městských částí. Druhou nejpopulárnější výší místního koeficientu pro rok 2023 je výše 3, kterou uplatňuje 126 obcí. Třetí nejčastější variantou je výše 1,5, kterou využívá 26 obcí a 1 městská část. Ve 23 obcí je aplikována výše 5 a 18 obcí stanovilo místní koeficient ve výši 4. Ostatní výše místního koeficientu jsou využívány zřídka (Zvýšení daně z nemovitostí pomocí koeficientu letos využilo více obcí, 2023).

4.4 Společná ustanovení a správa daně z nemovitých věcí

Jestliže je základ daně vyjádřen v Kč, zaokrouhluje se na celé Kč nahoru. Pokud je základ daně stanoven v m^2, zaokrouhlování se provádí s přesností na celé m^2 nahoru. Výsledná DZNV je zaokrouhlována na celé Kč nahoru (Česko, 1992).

DZNV je spravována finančním úřadem podle místní příslušnosti. Zdaňovací období je stanoveno na kalendářní rok. Daň se vyměří podle stavu majetku osob k 1. 1. příslušného zdaňovacího období. Daňové přiznání se podává do 31. 1. a to jen pokud:

- je vlastník nemovité věci poprvé vlastníkem k 1. 1.,
- nastaly změny ve vyměření daně, které je poplatník povinen oznámit.

V ostatních letech se daňové přiznání nepodává a daň je stanovena na základě poslední známé daňové povinnosti (Řezníčková, 2019, s. 105-106). Daňové přiznání se nepodává ani v případě změny sazby daně, koeficientů, průměrné ceny půdy, zániku osvobození anebo změny v místní příslušnosti (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 387).

Pokud vyměřená daň nepřevyšuje 5 000 Kč, platí se najednou nejpozději do 31. května zdaňovacího období. Takto se může zaplatit i daň převyšující 5 000 Kč. Jestliže je daň vyšší než 5 000 Kč, poplatníci se zemědělskou výrobou a chovem ryb mají možnost DZNV platit ve dvou totožných splátkách; první do 31. srpna a druhou do 30. listopadu zdaňovacího období. Ostatní poplatníci s daní přesahující 5 000 Kč mohou DZNV platit ve dvou stejných platbách; první do 31. května a druhou do 30. listopadu zdaňovacího období (Česko, 1992). Je-li celková daň jednoho poplatníka v jednom územním obvodu ve výši 30 Kč a méně a nestanoví-li se jinak, daňové přiznání se podat musí, daň se stanoví, ale nepředepíše se. To neplatí u spoluvlastnických podílů na pozemcích, u kterých se daň musí předepsat vždy alespoň ve výši 50 Kč (Česko, 1992).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 PŘEDSTAVENÍ OBCE FRYŠTÁK

Pro provedení praktické části mé práce jsem zvolila obec Fryšták, jelikož jsem v ní dva roky bydlela a domnívám se, že Fryšták je, a i nadále bude vyhovujícím místem pro bydlení rodin, seniorů, studentů a kohokoliv jiného, komu vyhovuje bydlet v blízkosti města, a přitom na dosah přírody. Cílem této kapitoly je stručně představit obec Fryšták, která je v další části práce podrobena analýze hospodaření a také analýze DZNV za účelem nalezení efektivní úpravy DZNV v obci s pozitivním dopadem na její hospodaření. Tato kapitola obsahuje základní informace o Fryštáku, stručnou historii a současnost této obce. Součástí představení obce Fryšták je také stručný rozbor majetku obce, zdrojů jeho krytí a nastínění výkonnosti obce.

Fryšták je obec nacházející se v okrese Zlín ve Zlínském kraji. Do centra Zlína se lze z Fryštáku dostat přibližně za 15 minut osobním automobilem nebo autobusem. Ve Fryštáku lze nalézt několik autobusových zastávek a spoje do Zlína, Holešova, Přerova nebo do Brna jsou opravdu pravidelné. Mimo jiné i z důvodu dobré dopravní dostupnosti je Fryšták vyhledávaným místem pro novou zástavbu. Obec Fryšták se dělí na 4 části; Fryšták, Horní Ves, Dolní Ves a Vítovou (Fryšták, © 2023). Tyto městské části jsou rovněž jediná katastrální území obce Fryšták, což je důležité pro následnou analýzu DZNV.

5.1 Základní informace o obci

Tabulka 6 obsahuje základní informace o obci Fryšták. Obec Fryšták má mimo jiné 17 zastupitelů, z čehož je jeden ve funkci starosty, jedna je místostarostka a tři další vykonávají funkci radních (Zastupitelstvo města Fryštáku, © 2023). V obci je kromě finančního a kontrolního výboru zřízena komise stavební, komise bytová, sociální a pro rodinu a další (Ostatní výbory a komise, © 2023).

Tabulka 6 Základní údaje o obci Fryšták

Status obce	město
Adresa městského úřadu	nám. Míru 43, 763 16 Fryšták
IČO	00283916
Rok vzniku	1356
Počet obyvatel (k 1. 1. 2023)	3814
Rozloha	24,16 km^2
Nadmořská výška	270 m
Starosta	Ing. Pavel Gálík

Zdroj: Fryšták, © 2023; Počet obyvatel obce Fryšták, 2023 – vlastní zpracování

5.2 Historie a současnost obce

První písemná zmínka o Fryštáku se datuje do poloviny 14. století, nicméně osídlení Fryštáku se podle nálezů archeologů odhaduje již na dobu pravěku. Fryšták byl dříve známý zejména cechovní výrobou, obchodem nebo lázněmi. Později bylo možné ve Fryštáku najít stolaře, tkalce, rolníky a mnoho dalších podnikavých osob. Fryšták byl považován za významné obchodní a řemeslné středisko, v němž byla zrušena povinná robota téměř o 300 let dříve, než byla zrušena všeobecně. Po rozsáhlém požáru v polovině 19. století bylo město přestavěno a zmodernizováno. Další velké úpravy se konaly v polovině minulého století, kdy se dokončila kanalizace, telefonní sítě a založila se jednotná zemědělská družstva (Zapletal, [2023]; Fryšták – Současnost obce, [2023]).

V současné době lze v obci Fryšták najít mimo jiné poštu, dvě veřejné knihovny, volnočasové středisko pro děti a mládež, mateřskou a základní školu, dvě tělocvičny a dvě víceúčelová hřiště, také polikliniku nebo lékárnu (Fryšták – Současnost obce, [2023]). Ve Fryštáku je možné si nakoupit v několika obchodech se smíšeným zbožím anebo si zajít do nějaké z místních restaurací či do kavárny. Fryšták poskytuje zázemí řadě firem, jedná se například o SOLAR-TECHNIK, s.r.o., Simcar, s.r.o., DORBAS, s.r.o., autoopravny, kosmetické živnosti a další podniky. Jak zdůrazňuje Město (© 2023), v obci působí rovněž krojová kapela a folklorní sbor. Turisté se mohou při návštěvě Fryštáku podívat také na nedalekou zříceninu hradu Lukov, do 3 km vzdálené zlínské zoologické zahrady anebo na Hostýnské vrchy. Město Fryšták zřídilo dvě příspěvkové organizace; Základní školu Fryšták, p.o., okres Zlín a Mateřskou školu Fryšták, p.o., okres Zlín. Rovněž je zřizovatelem dvou organizačních složek; Městská knihovna ve Fryštáku a Sbor dobrovolných hasičů města Fryšták (Závěrečný účet obce za rok 2021). Ve Fryštáku působí také řada spolků; Dynamic Fryšták, Z kola ven, Fotbalový klub Fryšták, Fryštácká farnost, Klub důchodců, Skautské oddíly Fryšták, Fryštácké mažoretky, Dům Ignáce Stuchlého, Tai-či Fryšták apod. (Spolky a sdružení, © 2023).

5.3 Ekonomická situace obce

Tato podkapitola stručně popisuje ekonomickou situaci obce Fryšták za pomoci údajů nalezených v účetních výkazech a inventurním soupise majetku poskytnutých obcí Fryšták. Zobrazení majetku ve vlastnictví obce je zajímavou informací pro následnou analýzu DZNV, protože majetek vlastněný obcí je dle zákona o DZNV od DZNV osvobozen. Daň se z tohoto majetku předpisuje, ale nehradí, proto jsou tyto osvobozené částky součástí

výnosů v rámci analýzy DZNV a způsobují rozdíly mezi výnosy a příjmy obce. Účetnictví obce Fryšták jako vybrané účetní jednotky podléhá vyhlášce č. 410/2009 Sb. a Českým účetním standardům č. 701-710, kterými se obec musí řídit vždy.

Nejprve je představen majetek obce, který byl zaznamenán k 31. prosinci 2022. V aktivech v hodnotě brutto obec Fryšták ke zmíněnému datu evidovala 834 690 tis. Kč, což je o asi o 5 % více než vyčíslila minulý rok. Hodnota korekce k 31. prosinci 2022 představovala asi 22 % hodnoty aktiv. Cca 94 % celkových aktiv bylo reprezentováno stálými aktivy. Hodnota odpisů stálých aktiv zabírala převratnou část korekce u aktiv celkem. Ze stálých aktiv byl nejvíce zastoupenou položkou dlouhodobý hmotný majetek. Obec Fryšták evidovala 50 002 tis. Kč v pozemcích a 622 523 tis. Kč ve stavbách (Rozvaha města Fryšták 2021-2022). Následující obrázek 5 zobrazuje výměrů pozemků ve vlastnictví obce Fryšták v porovnání s celkovou výměrou pozemků v obci Fryšták v dělení na jednotlivé městské části obce (dále jen MČ).

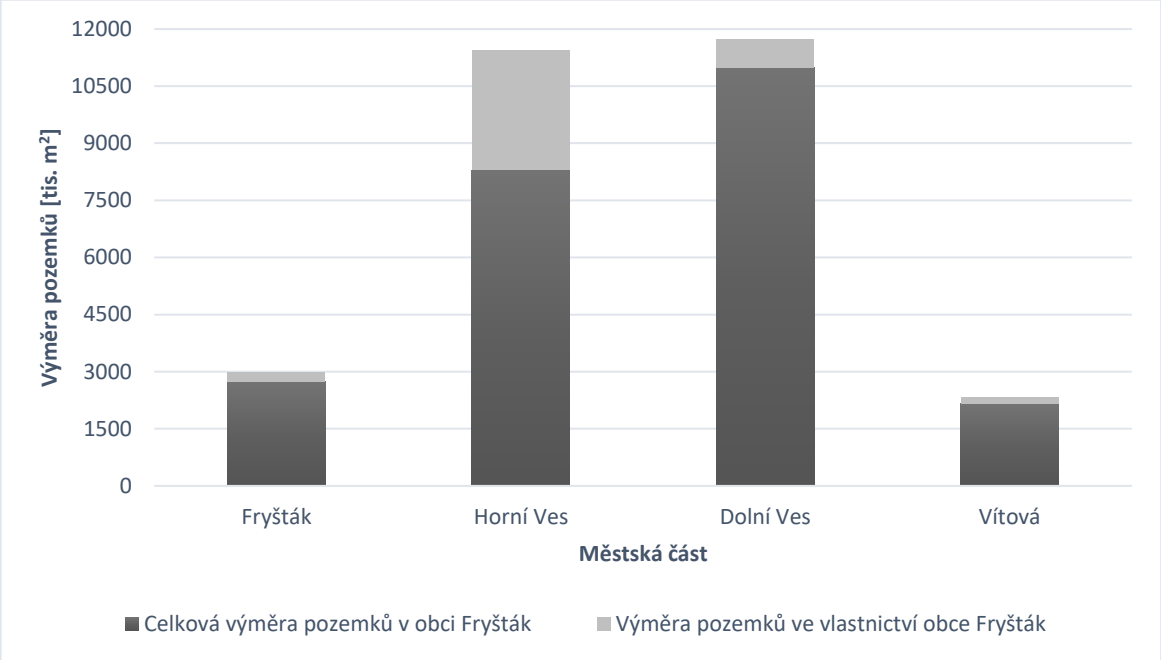

Obrázek 5 Výměra pozemků ve vlastnictví obce Fryšták v porovnání s celkovou výměrou pozemků v obci Fryšták

Zdroj: inventurní soupis majetku obce Fryšták za rok 2022 – vlastní zpracování

Z obrázku 5 je patrné, že obec Fryšták nevlastní převratnou část pozemků v žádné MČ. Celkem má obec Fryšták ve vlastnictví asi 18 % pozemků nacházejících se na území obce Fryšták. Největší výměra pozemků patřící obci Fryšták se nachází v MČ Horní Ves, kde si obec Fryšták nárokuje přes 3 000 tis. m^2 lesních pozemků. S ohledem na osvobození těchto pozemků od DZNV lze očekávat, že příjmy skutečně obdržené z lesních pozemků budou

nižší než předepsané výnosy. MČ Dolní Ves disponuje největší výměrou pozemků celkem, ale podíl obce Fryšták na nich není nijak velký. Nejvíce zastoupenou položkou ve vlastnictví obce v MČ Dolní Ves je ostatní plocha. Zajímavé je, že přestože obec Fryšták nevlastní v MČ Dolní Ves pozemků nejvíce, peněžní hodnota pozemků ve vlastnictví obce v této MČ tvoří více než polovinu peněžní hodnoty pozemků evidované v rozvaze obce Fryšták. Kromě pozemků v jednotlivých MČ obce Fryšták vlastní obec Fryšták malou výměru pozemků v obci Lukoveček a v obci Zlín, konkrétně v katastrálním území Kostelec u Zlína (inventurní soupis majetku obce Fryšták za rok 2022). Dále obec Fryšták disponuje celkem 17 stavbami, z nichž nejvyšší hodnotu má budova základní školy nacházející se v MČ Fryšták a druhá nejdražší stavba je penzion pro sociální bydlení, který je umístěn v MČ Horní Ves. Mezi další významné stavby ve vlastnictví obce lze zařadit budovu mateřské školy a sokolovnu nacházející se v MČ Horní Ves, hasičskou zbrojnici a budovu obecního úřadu umístěné v MČ Fryšták. Dále obec Fryšták vlastní řadu kulturních památek a rovněž disponuje objektem Hrubá hospoda, který je dále zmiňovaný v rámci dotazníkového šetření (inventurní soupis majetku obce Fryšták za rok 2022). V souvislosti s dlouhodobým majetkem stojí za zmínku rovněž výše položky nedokončené investice, která se v porovnání s rokem 2021 zdvojnásobila na hodnotu 35 783 tis. Kč (Rozvaha města Fryšták 2021-2022). Z rozhovoru s panem starostou vyplynulo, že zástupci obce plánují v současné době více investovat a zrealizovat zejména revitalizaci náměstí, což by se podle pana starosty mohlo uskutečnit za pomoci dotačních zdrojů, popřípadě přijetím úvěru. Také se v současné době uvažuje o rekonstrukci kinosálu, případně o rekonstrukci policejní stanice ve Fryštáku. Oběžná aktiva obce Fryšták jsou z 84 % tvořena krátkodobým finančním majetkem, který byl ke konci roku 2022 téměř všechen uložen na běžném účtu obce. Nicméně dle slov pana starosty byla již část prostředků z běžného účtu umístěna na terminovaný účet za účelem vyššího zhodnocení.

Majetek obce Fryšták je z 99 % krytý vlastním kapitálem, který je soustředěn zejména v rozvahové položce jmění účetní jednotky. Investiční transfery přijaté obcí tvoří asi 15 % vlastního kapitálu. Do vlastního kapitálu rovněž přispívá vysoká hodnota kladných výsledků hospodaření z minulých let i z běžného období. Fondy obce Fryšták netvoří ani 1 % vlastního kapitálu. Velmi nízké cizí zdroje obce Fryšták jsou z 97 % zastoupeny krátkodobými závazky. V minulém období obec Fryšták evidovala 800 tis. Kč jako dlouhodobý úvěr, který byl do konce roku 2022 plně splacen (Rozvaha města Fryšták 2022).

Co se výkonnosti týče, obec Fryšták dosahovala kladného výsledku hospodaření po zdanění v roce 2022 a také ve všech předcházejících 4 letech, které jsou zkoumány v rámci analýzy

hospodaření obce. Výsledek hospodaření po zdanění za rok 2022 činil 28 053 tis. Kč. Obec Fryšták neeviduje žádné náklady ani výnosy v hospodářské činnosti. Asi 80 % nákladů obce Fryšták je zaznamenáno v nákladech z činnosti. Výraznými nákladovými položkami jsou mzdové náklady, ostatní služby a odpisy majetku. Cca 16 % nákladů představují poskytnuté transfery. Nejvyšší výnosy obec dosahuje ze sdílených daní a poplatků, které jsou z více než poloviny tvořeny DPH (Výkaz zisku a ztráty města Fryšták 2018-2022). Na výkonnost obce navazuje následující kapitola, ve které je analyzováno rozpočtové hospodaření obce a jsou v ní aplikovány ukazatele hospodaření za účelem získání komplexního pohledu na hospodaření obce Fryšták.

6 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE FRYŠTÁK

Cílem této kapitoly je zhodnocení dosavadního hospodaření obce Fryšták. Dílčím cílem je zjištění příspěvku daně z nemovitých věcí do rozpočtu obce a posouzení vhodnosti její úpravy v závislosti na výsledcích analýzy hospodaření. Hospodaření je analyzováno rozborem a porovnáním obecních příjmů a výdajů za posledních 5 let, uplatněním pravidla rozpočtové odpovědnosti a aplikací vybraných ukazatelů finanční analýzy.

6.1 Rozpočtové hospodaření obce za posledních 5 let

Tato podkapitola je věnována příjmům a výdajům v obci Fryšták za období 2018-2022 uvedených v závěrečných účtech obce Fryšták a na portálu Monitor. Zobrazeny jsou plánované a skutečně dosažené příjmy a výdaje po konsolidaci a dále je proveden rozklad skutečných příjmů a výdajů podle druhového členění rozpočtové skladby na jednotlivé třídy.

6.1.1 Celkové příjmy a výdaje obce za období 2018-2022

Nejprve jsou uvedeny skutečné a schválené příjmy a výdaje v jednotlivých letech a následně jejich srovnání. Předmětem dalších oddílů je rozklad celkových příjmů a výdajů na jednotlivé třídy podle druhového hlediska rozpočtové skladby. Tabulka 7 zobrazuje skutečné příjmy a výdaje obce Fryšták po konsolidaci a jejich salda.

Tabulka 7 Skutečné příjmy a výdaje v období 2018-2022 [tis. Kč]

	2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Příjmy	75 268	83 201	74 240	76 858	88 604
Výdaje	80 421	76 121	60 969	70 586	80 203
Saldo	**-5 154**	**7 080**	**13 271**	**6 272**	**8 401**

Zdroj: Monitor, 2023 – vlastní zpracování

Z tabulky 7 je patrné, že obec v posledních čtyřech sledovaných letech hospodaří s přebytkovým rozpočtem. Skutečné příjmy měly mezi roky 2018 a 2019 rostoucí charakter. V následujícím roce došlo asi k 11% poklesu příjmů. V roce 2021 a 2022 příjmy opět narostly. Obecní příjmy byly nejvyšší v roce 2022, kdy došlo přibližně k 15% meziročnímu nárůstu. Skutečné výdaje měly klesající charakter v prvních třech sledovaných letech. V roce 2021 byl zaznamenán asi 15% meziroční nárůst výdajů. Růst výdajů pokračoval i v roce 2022, kdy se skutečné výdaje obce znovu přiblížily k výši z roku 2018. Tabulka 8 uvádí schválené příjmy a výdaje obce Fryšták po konsolidaci a jejich salda.

Tabulka 8 Schválené příjmy a výdaje v období 2018-2022 [tis. Kč]

	2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Příjmy	68 999	71 043	75 434	73 357	75 157
Výdaje	85 168	80 142	89 936	82 332	101 356
Saldo	**-16 169**	**-9 099**	**-14 502**	**-8 975**	**-26 199**

Zdroj: Monitor, 2023 – vlastní zpracování

Z tabulky 8 lze zjistit, že obec schválila pro všechna analyzovaná léta schodkový rozpočet. Nejvyšší schodek byl schválen pro rok 2022, kdy se predikovalo, že příjmy budou dosahovat pouze 74 % obecních výdajů. V roce 2022 byly rovněž schváleny nejvyšší výdaje za posledních 5 let. Podle tabulky 8 měly příjmy dosahovat svého vrcholu v roce 2020. Zde je však nutné uvést, že původní schválené rozpočtové příjmy byly v průběhu roku 2020 rozpočtovými opatřeními dodatečně sníženy celkem o 12,1 % kvůli předpokládanému dopadu pandemie Covid-19 (Závěrečný účet obce Fryšták za rok 2020). Následující tabulka zobrazuje rozdíl mezi skutečnými a plánovanými příjmy a výdaji v procentním vyjádření.

Tabulka 9 Rozdíl mezi skutečnými a schválenými příjmy a výdaji v období 2018-2022 [%]

	2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Příjmy	+9,09	+17,11	-1,58	+4,77	+17,89
Výdaje	-5,57	-5,02	-32,21	-14,27	-20,87

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky výše je vidno, že obec ve skutečnosti hospodaří mnohem lépe, než předpokládá. Příjmy byly téměř v každém roce vyšší, než se predikovalo. A výdaje ve skutečnosti dosahovaly nižších hodnot. Velký rozdíl ve výdajích lze pozorovat zejména v roce 2020, kdy bylo plánováno, že výdaje budou o 32 % vyšší, než ve skutečnosti byly.

6.1.2 Rozpočtové příjmy

Tento oddíl se zabývá skladbou skutečných rozpočtových příjmů podle druhového členění rozpočtové skladby. Cílem je zjistit, jaké příjmové třídy dominují a jaký byl jejich vývoj v čase. Následující obrázek zobrazuje skutečné rozpočtové příjmy po konsolidaci v obci Fryšták za období 2018-2022.

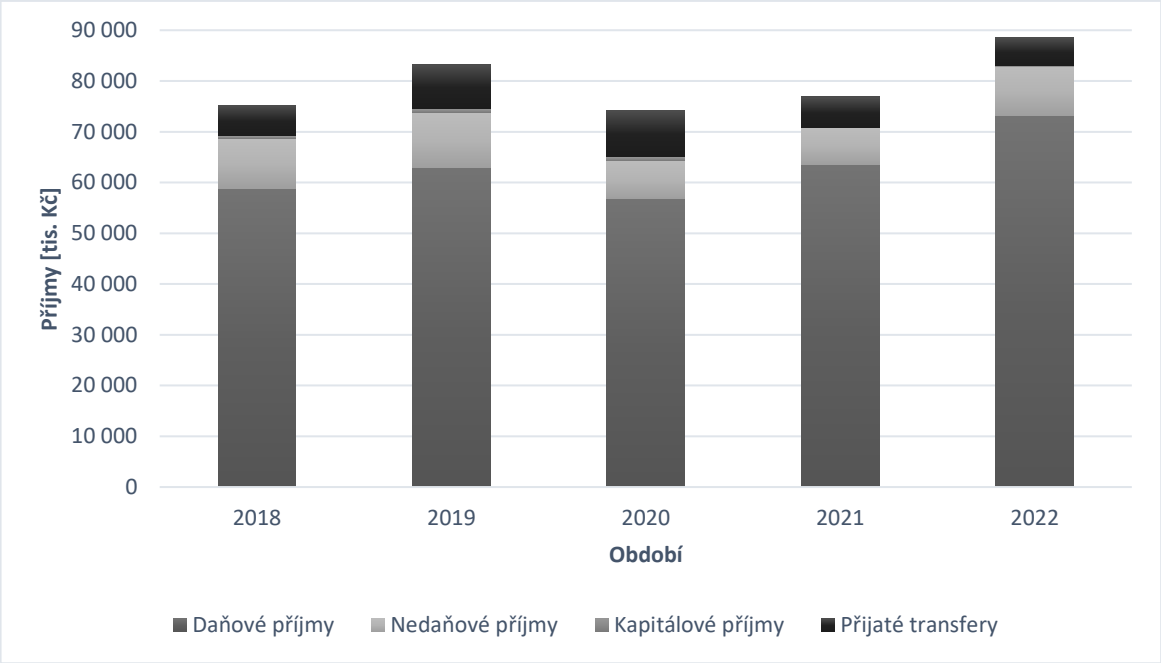

Obrázek 6 Skutečné příjmy obce v období 2018-2022

Zdroj Monitor, 2023– vlastní zpracování

Z obrázku 6 je patrné, že příjmy obce Fryšták jsou tvořeny zejména výtěžky z daní. Daňové příjmy tvoří průměrně přibližně 79 % veškerých příjmů obce Fryšták. Druhým nejvyšším příjmem jsou příjmy nedaňové, které průměrně zaštitují 11 % obecních příjmů. Transfery přispívají do rozpočtu obce průměrně 9 %. A nejmenší výtěžky má Fryšták z kapitálových příjmů, ze kterých získává maximálně 1 % svých příjmů.

Daňové příjmy

Následující tabulka rozebírá nejvýnosnější třídu rozpočtových příjmů Fryštáku – daňové příjmy. V roce 2019 obsahovaly daňové příjmy z majetkových daní výjimečně ještě daň z majetkových a kapitálových převodů ve výši 2 108 Kč, která není v tabulce započítána, aby bylo možné zobrazit pouze čistou výši daně z nemovitých věcí v jednotlivých letech.

Z tabulky 10 je na první pohled patrné, že největší podíl na daňových příjmech zabírá DPH. Tato v průměru připadá na 46 % daňových příjmů. Téměř stejným podílem jako DPH přispívají do rozpočtu souhrnně obě skupiny daně z příjmu, přičemž výše daně z příjmu PO se v průměru téměř rovná výši daně z příjmu FO. Daň z příjmu PO obsahuje rovněž daň z příjmu za obec Fryšták. Daň z nemovitých věcí představuje průměrně asi 5 % daňových příjmů. Mezi položku daň z hazardních her a poplatky lze zařadit místní poplatky za odpady, ze psů, správní poplatky nebo daň z hazardních her.

Tabulka 10 Daňové příjmy obce v období 2018-2022 [tis. Kč]

Daňové příjmy	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Daň z příjmu PO	12 676	14 189	11 699	15 725	17 230
Daň z příjmu FO	14 043	15 749	14 806	12 160	13 802
DPH	25 312	26 379	26 010	30 596	36 262
Daň z hazardních her a poplatky	4 082	3 754	1 589	2 238	3 082
Daň z nemovitých věcí	2 749	2 830	2 694	2 839	2 825
∑ Daňové příjmy	**58 862**	**62 901**	**56 798**	**63 559**	**73 201**

Zdroj: Monitor, 2023 – vlastní zpracování

V roce 2020 lze zaznamenat mírný pokles všech daní. Největší rozdíl je pozorován u daně z příjmu PO, nejspíše protože firmy tušily, že nadcházející pandemické období bude nelehké a byly tedy opatrné s vykazováním svých hospodářských výsledků. Došlo rovněž ke snížení u seskupení daně z hazardních her a poplatků, a to mimo jiné z toho důvodu že v roce 2020 byly poplatky za odpad obecně závaznou vyhláškou prominuty (Přezkoumání hospodaření města Fryšták za rok 2020). Nicméně lze konstatovat, že k velkému propadu daňových příjmů z důvodu pandemie Covid-19 nedošlo, a to zejména díky tzv. kompenzačnímu bonusu, který byl poskytnutý vládou ve formě vratek ze záloh na daních z příjmu v roce 2020 a 2021 (Střednědobý výhled rozpočtu města Fryštáku za rok 2022). Meziroční pokles daňových příjmů pak v roce 2020 činil cca 10 %. V roce 2021 je patrný zejména pokles daně z příjmu FO, jehož důvodem bylo zrušení superhrubé mzdy. V roce 2022 byly daňové příjmy nejvyšší. Meziroční nárůst daňových příjmů činil cca 15 % a při srovnání roku 2022 s rokem 2018 lze zaznamenat zvýšení daňových příjmů téměř o 25 %, přičemž zvýšení je očividné zejména u DPH.

Nedaňové příjmy

Složení nedaňových příjmů zobrazuje tabulka 11. Z tabulky 11 lze zjistit, že nejstabilnějšími složkami nedaňových příjmů jsou příjmy z vlastní činnosti – jež zároveň představují v průměru 69 % nedaňových příjmů. Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní příjmy průměrně zabírají 18 % nedaňových příjmů. Ostatní složky lze považovat za nestabilní zdroje příjmů. Příjmům z vlastní činnosti dominují příjmy z pronájmu majetku bez pozemků – zejména bytů a dále příjmy za poskytované služby. U příjmů z nekapitálového prodeje a ostatních příjmů tvoří větší část ostatní příjmy, které zahrnují přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady, přijaté pojistné náhrady a další nedaňové příjmy. Sankční platby a vratky dotací

dosahují svého vrcholu v roce 2018 a více něž 95 % tohoto seskupení tvoří přijaté vratky transferů. Splátky poskytnutých půjček byly zaznamenány jen v roce 2019 a jednalo se o splátku půjčky poskytnuté Základní škole Fryšták v tomtéž roce.

Tabulka 11 Nedaňové příjmy obce v období 2018-2022 [tis. Kč]

Nedaňové příjmy	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Z vlastní činnosti	6 269	6 414	6 148	6 224	6 429
Z prodeje nekapitálové majetku a ostatní nedaňové příjmy	1 115	1 103	1 444	1 056	3 259
Přijaté sankční platby a vratky transferů	2 465	8	-	28	-
Přijaté splátky poskytnutých půjček	-	3 443	-	-	-
∑ Nedaňové příjmy	**9 849**	**10 968**	**7 592**	**7 308**	**9 688**

Zdroj: Monitor, 2023 – vlastní zpracování

Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy tvoří pouze 1 % rozpočtových příjmů obce Fryšták. Ve všech letech zahrnují příjmy z prodeje majetku kromě drobného majetku. A v roce 2020 se sestávají ještě z položky příspěvek na pořízení dlouhodobého majetku, který v roce 2020 představuje 67 % kapitálových příjmů.

Přijaté transfery

Přijaté transfery se dělí na investiční a neinvestiční, přičemž investiční transfery se vyplácí na úhradu investic dlouhodobého charakteru a neinvestiční dotace jsou určeny k financování běžných činností obce (Řezníčková, 2019, s. 145). Výši obou druhů přijatých transferů v analyzovaném období zobrazuje tabulka 12.

Tabulka 12 Přijaté transfery obce v období 2018-2022 [tis. Kč]

Přijaté transfery	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Neinvestiční	6 042	7 034	8 283	3 383	2 068
Investiční	-	1 524	849	2 571	3 570
∑ Přijaté transfery	**6 042**	**8 558**	**9 132**	**5 954**	**5 638**

Zdroj: Monitor, 2023 – vlastní zpracování

Z tabulky 12 je patrné, že ve většině sledovaných let představují neinvestiční transfery větší část přijatých transferů. Této položce dominují zejména dotace ze státního rozpočtu. Neinvestiční transfery v roce 2020 a 2021 zahrnovaly mimo jiné také kompenzační dotace

v souvislosti s pandemií Covid-19 (Střednědobý výhled rozpočtu města Fryštáku za rok 2022). V roce 2022 převýšila hodnota investičních transferů výši neinvestičních transferů. Investiční transfery v tomto období byly přijaty ze státního rozpočtu.

6.1.3 Rozpočtové výdaje

Výdaje obecního rozpočtu lze dělit na běžné a kapitálové. Zastoupení obou skupin zobrazuje obrázek 7. Z obrázku 7 je na první pohled patrné, že běžné výdaje obce představují větší podíl než ty kapitálové. Největší rozdíl mezi výdajovými třídami byl pozorován v roce 2022, kdy obec měla 83 % výdajů čistě běžných. Z obrázku 7 je rovněž patrný výrazný pokles celkových výdajů v roce 2020, kdy výdaje meziročně klesly o 20 %. V dalších letech lze sledovat opětovný nárůst výdajů.

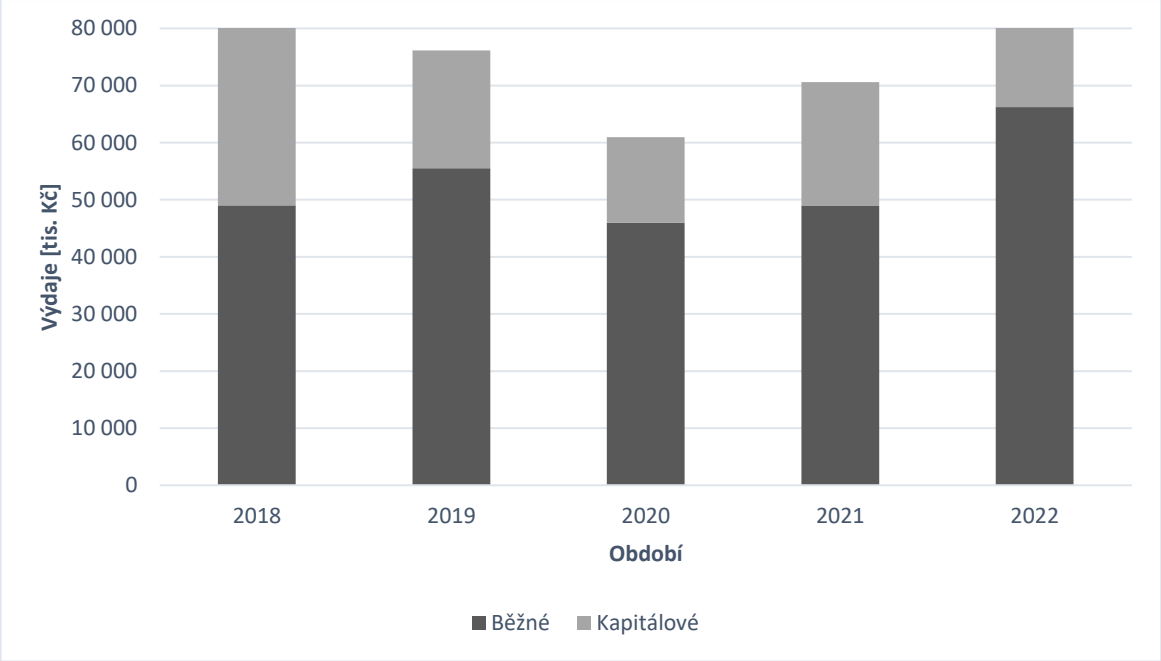

Obrázek 7 Skutečné výdaje obce v období 2018-2022

Zdroj: Monitor, 2023 – vlastní zpracování

Běžné výdaje

Rozklad běžných výdajů zobrazuje tabulka 13. Dále jsou použity zkratky; soukromoprávní osoby – dále jen SO, veřejnoprávní osoby – dále jen VřO. V roce 2022 zahrnují ostatní výdaje výjimečně podseskupení neinvestičních transferů a plateb do cizích států. Z tabulky 13 lze vyčíst, že největší část běžných výdajů obce Fryšták připadá na neinvestiční nákupy, které v průměru představují 47 % běžných výdajů. Mezi neinvestiční nákupy patří zejména nákupy služeb, opravy a udržování či nákupy vody, paliv a energie. V průměru 28 %

běžných výdajů tvoří platy a obdobné výdaje, které zahrnují rovněž pojistné hrazené zaměstnavatelem. Další nezanedbatelnou položkou běžných výdajů jsou transfery VřO, jejichž největší část je tvořena finanční podporou příspěvkových organizací – ZŠ a MŠ Fryšták. Transfery SO zapříčiňují průměrně 3 % běžných výdajů, přičemž se jedná o prostředky hrazené zejména spolkům.

Tabulka 13 Běžné výdaje obce v období 2018-2022 [tis. Kč]

Běžné výdaje	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Platy a obdobné a související výdaje	14 119	14 846	15 803	14 096	15 564
Neinvestiční nákupy a související výdaje	20 967	24 435	17 988	22 198	39 193
Neinvestiční transfery SO	1 364	1 859	1 243	1730	1 816
Neinvestiční transfery VřO, transfery mezi peněžními fondy a platby daní	11 494	12 966	9 770	9 836	8 633
Neinvestiční transfery a některé náhrady osobám	483	520	573	501	433
Ostatní neinvestiční výdaje	608	878	637	562	573
∑ **Běžné výdaje**	**49 035**	**55 504**	**46 014**	**48 923**	**66 211**

Zdroj: Monitor, 2023 – vlastní zpracování

Největší pokles běžných výdajů lze zaznamenat v roce 2020, kdy běžné výdaje meziročně klesly o cca 17 %. Úspora běžných výdajů je patrná zejména v transferech poskytnutých neziskovým organizacím, v neinvestičních nákupech materiálu, energiích, ve službách a v ostatních neinvestičních výdajích. Naopak největší výdajový nárůst je patrný v roce 2022, kdy výdaje meziročně stouply o cca 35 %. Růst výdajů v roce 2022 je zřejmý zejména u neinvestičních nákupů, přičemž nejnákladnější byla položka opravy a udržování.

Kapitálové výdaje

Následující tabulka 14 zobrazuje jednotlivá seskupení kapitálových výdajů. V průměru 92 % kapitálových výdajů je tvořeno investičními nákupy, přičemž nejnákladnější položkou jsou výdaje na pořízení budov, hal a staveb – zejména pozemní komunikace, komunální služby nebo podpora Základní školy Fryšták (Střednědobý výhled rozpočtu města Fryštáku za rok 2022). Ostatní seskupení kapitálových výdajů lze označit za nestabilní. Investiční transfery jsou prostředky převedené zejména spolkům nebo příspěvkovým organizacím. Položku investiční půjčené prostředky v roce 2019 představuje půjčka poskytnutá Základní škole Fryšták na vybudování chemické a fyzikální třídy. Tato půjčka byla v průběhu téhož roku splacena (Závěrečný účet města Fryšták za rok 2019).

Tabulka 14 Kapitálové výdaje obce v období 2018-2022 [tis. Kč]

Kapitálové výdaje	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Investiční nákupy a související výdaje	28 563	15 267	14 955	21 663	13 992
Investiční transfery	2 822	1 907	-	-	-
Investiční půjčené prostředky	-	3 443	-	-	-
∑ **Kapitálové výdaje**	**31 385**	**20 617**	**14 955**	**21 663**	**13 992**

Zdroj: Monitor, 2023 – vlastní zpracování

Mezi lety 2018 a 2019 lze sledovat pokles investičních výdajů o cca 35 %. V roce 2020 byly investiční výdaje již o 52 % nižší něž v roce 2018. Je patrné, že obec Fryšták hospodařila s rozvahou a v období pandemie Covid-19 se snažila výdaje spíše uspořit. V roce 2021 je patrný nárůst investičních výdajů na nejvyšší hodnotu ze všech sledovaných let. V roce 2022 obec Fryšták naopak investovala nejméně. Investice obce Fryšták lze považovat za téměř nezávislé na dotacích. Ve střednědobém výhledu rozpočtu města Fryštáku za rok 2022 se uvádí, že za poslední 4 roky tvořily investiční dotace pouze 6 % prostředků vynaložených na investice obce. V účetních výkazech byly pak identifikovány investice nedokončené po více rozpočtových let, např. úprava náměstí, prodloužení vodovodu nebo úprava kina a další. V roce 2021 byla hodnota těchto nedokončených investic evidována ve výši 17 478 tis. Kč a v roce 2022 výše nedokončených investic stoupla na dvojnásobek hodnoty z roku 2021 (Závěrečný účet obce Fryšták za rok 2021; Rozvaha města Fryšták 2022). Z rozhovoru s panem starostou na toto téma bylo zjištěno, že je v plánu tyto nedokončené investice dokončit, přičemž největší prioritu má úprava náměstí.

6.2 Plnění pravidla rozpočtové odpovědnosti a aplikace vybraných ukazatelů finanční analýzy

Tato podkapitola se zabývá plněním pravidla rozpočtové odpovědnosti a analýzou hospodaření obce Fryšták prostřednictvím ukazatelů finanční analýzy. Cílem je získání komplexnějšího pohledu na hospodaření obce.

6.2.1 Plnění pravidla rozpočtové odpovědnosti

Pravidlo rozpočtové odpovědnosti je stanoveno zákonem č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. U obcí je mimo jiné zkoumáno dodržení horní dluhové meze ve výši 60 % průměrných příjmů obce za poslední 4 roky. Plnění pravidla rozpočtové odpovědnosti v obci Fryšták za období 2018-2022 zobrazuje tabulka 15. Z tabulky 15 je na

první pohled patrné, že obec Fryšták rozhodně nemá problém s dodržováním horní hranice dluhu podle pravidla rozpočtové odpovědnosti. Naopak lze konstatovat, že v průběhu sledovaného období není Fryšták téměř vůbec zadlužen a je schopen hradit úroky i úmor případných závazků ze svých příjmů. V období 2018-2022 byly součástí výpočtové položky ohledně výše dluhu pouze dlouhodobé úvěry, které byly v roce 2022 již plně splaceny.

Tabulka 15 Plnění pravidla rozpočtové odpovědnosti v období 2018-2022

	2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Výše dluhu v daném roce [tis. Kč]	4 800	2 400	1 600	800	0
Průměrný příjem za poslední 4 roky [tis. Kč]	73 205	71 331	75 334	77 352	80 726
Podíl dluhu k průměrnému příjmu [%]	**6,56**	**3,36**	**2,12**	**1,03**	**0,00**

Zdroj: Rozvaha města Fryšták 2018-2022; Monitor, 2023 – vlastní zpracování

6.2.2 Aplikace vybraných ukazatelů finanční analýzy

Hospodaření obce Fryšták je rovněž zkoumáno prostřednictvím vybraných ukazatelů finanční analýzy; celková zadluženost, autarkie, nákladová rentabilita a běžná likvidita. Dále jsou uvedeny hodnoty provozního salda obce ve srovnání s ostatními obcemi v České republice. Všechny ukazatele kromě provozního salda jsou zobrazeny za období 2018-2022 a veškeré aktivní rozvahové položky jsou brány v hodnotě brutto.

Celková zadluženost

Tabulka 16 zobrazuje celkovou zadluženost obce Fryšták v období 2018-2022. Z tabulky 16 je patrné, že Fryšták téměř vůbec nepoužívá cizí zdroje a jeho zadluženost je velmi nízká. S postupným splácením dlouhodobých úvěrů lze sledovat klesající trend zadluženosti. Nicméně v roce 2022 je patrný mírný nárůst zadluženosti, který je zapříčiněn mimo jiné zvýšením krátkodobých cizích závazků vůči dodavatelům. Fryšták se však v žádném ze sledovaných let ani zdaleka nepřibližuje k maximální doporučené hranici zadluženosti, která je stanovena na 25 %.

Tabulka 16 Celková zadluženost obce v období 2018-2022

	2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Cizí zdroje [mil. Kč]	13,73	11,40	9,27	6,38	8,87
Aktiva [mil. Kč]	689,56	709,25	752,52	750,37	834,69
Celková zadluženost [%]	**1,99**	**1,61**	**1,23**	**0,85**	**1,06**

Zdroj: Rozvaha města Fryšták 2018-2022 – vlastní zpracování

Autarkie

Následující tabulka zobrazuje hodnoty autarkie obce Fryšták v období 2018-2022. Z tabulky 17 je na první pohled patrné, že obec Fryšták je schopna pokrýt své náklady dosaženými výnosy ve všech analyzovaných letech. Obec Fryšták lze v tomto směru označit za soběstačnou. Nejvyšší hodnotu autarkie lze pozorovat v roce 2022, kdy obec Fryšták dosáhla nejvyšších výnosů za posledních 5 let.

Tabulka 17 Autarkie obce v období 2018-2022

	2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Výnosy [tis. Kč]	71 428,60	75 759,16	71 218,64	74 475,00	85 398,84
Náklady [tis. Kč]	53 371,92	59 883,44	52 401,06	53 316,51	57 345,36
Autarkie [%]	**133,83**	**126,51**	**135,91**	**139,68**	**148,92**

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty města Fryšták 2018-2022 – vlastní zpracování

Nákladová rentabilita

Pro měření rentability byla zvolena nákladová rentabilita, jejíž výsledné hodnoty jsou zobrazeny v tabulce 18. Z tabulky 18 lze vyčíst, že v obci Fryšták připadá průměrně 37 % zisku na 1 Kč nákladů. Dle literatury je žádoucí rostoucí trend nákladové rentability. Růst lze v případě obce Fryšták pozorovat mezi roky 2020-2022. V roce 2019 došlo k poklesu ukazatele rentability nákladů zejména z důvodu nárůstu nákladů.

Tabulka 18 Nákladová rentabilita obce v období 2018-2022

	2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Čistý zisk [tis. Kč]	18 056,69	15 875,72	18 817,58	21 158,48	28 053,48
Náklady [tis. Kč]	53 371,92	59 883,44	52 401,06	53 316,51	57 345,36
Nákladová rentabilita [%]	**33,83**	**26,51**	**35,91**	**39,68**	**48,92**

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty města Fryšták 2018-2022 – vlastní zpracování

Běžná likvidita

Z oblasti likvidity byla k analýze zvolena tzv. likvidita 3. stupně – běžná likvidita, jejíž hodnoty zobrazuje tabulka 19. Z tabulky 19 je zřejmé, že běžná likvidita je ve všech analyzovaných letech vyšší než stanovená dolní hraniční hodnota 1. Ukazatel běžné likvidity má ve sledovaném období do roku 2022 rostoucí trend. V letech 2020 a 2021 se běžná likvidita obzvlášť zvýšila, a to z důvodu růstu oběžných aktiv, které měla obec evidované z více než 90 % na běžném účtu. Je tedy pravděpodobné, že i hodnota okamžité likvidity

byla u obce Fryšták velmi vysoká. V roce 2022 došlo ke snížení běžné likvidity, i přesto že obec Fryšták v roce 2022 znamenala největší množství oběžných aktiv. Kromě oběžných aktiv narostly v roce 2022 také krátkodobé závazky.

Tabulka 19 Běžná likvidita obce v období 2018-2022

	2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Oběžná aktiva [tis. Kč]	16 131,21	21 745,55	32 621,24	38 615,91	50 855,65
Krátkodobé závazky [tis. Kč]	6 759,44	7 783,99	7 455,20	5 330,15	8 630,10
Běžná likvidita [-]	**2,39**	**2,79**	**4,38**	**7,24**	**5,89**

Zdroj: Rozvaha města Fryšták 2018-2022 – vlastní zpracování

Provozní saldo

Ve střednědobém výhledu rozpočtu města Fryštáku za rok 2022 se uvádí, že provozní saldo je jedním z nejdůležitějších ukazatelů hodnocení finančního zdraví obce. Procentní podíl provozního salda na běžných příjmech obce Fryšták za období 2018-2021 ve srovnání s republikovým průměrem zobrazuje obrázek 8.

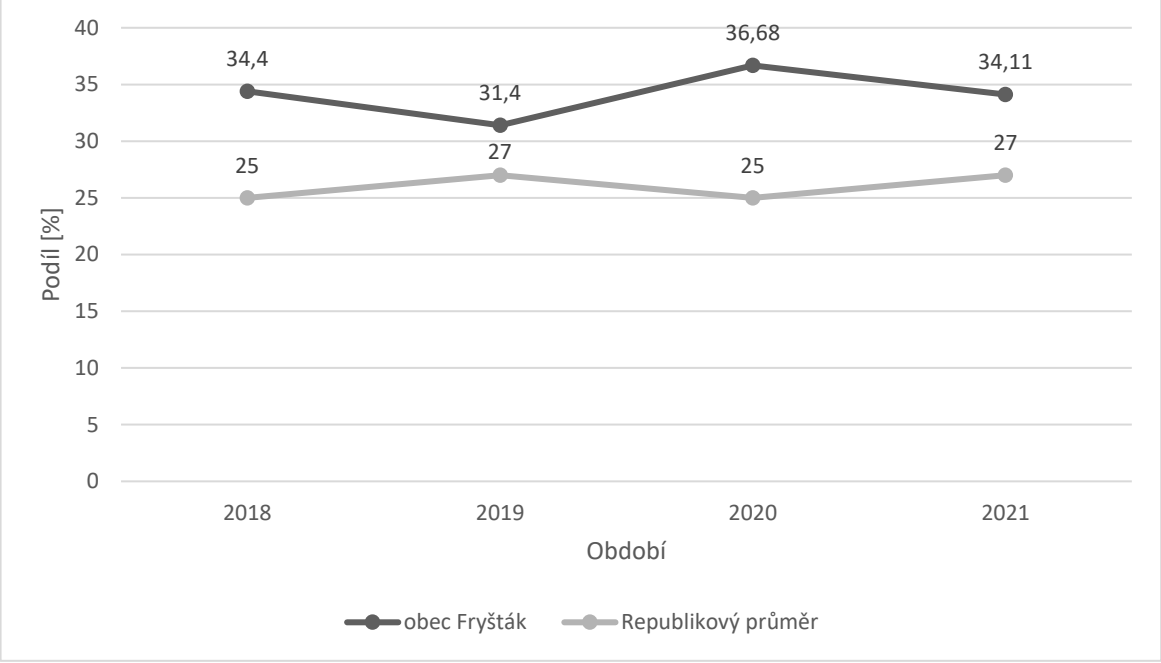

Obrázek 8 Srovnání podílu provozního salda na běžných příjmech obce Fryšták s republikovým průměrem

Zdroj: Střednědobý výhled rozpočtu města Fryštáku za rok 2022 – vlastní zpracování

Rok 2022 není zahrnutý, jelikož nebyly nalezeny údaje k vyčíslení provozního salda za Českou republiku za rok 2022. Z obrázku 8 je patrné, že obec Fryšták má vyšší hodnotu

provozního salda než republikový průměr ve všech sledovaných letech. Proto lze tvrdit, že obec hospodaří se svými prostředky velmi dobře a po úhradě běžných výdajů ještě disponuje finančním obnosem na úhradu investic a dalších výdajů. Při pohledu na sledované období, je zajímavé, že obec vykázala nejlepší výsledky provozního salda v roce 2020, kdy se očekávalo, že hospodaření bude negativně zasaženo pandemií Covid-19.

6.3 Shrnutí a zhodnocení analýzy hospodaření obce

Z provedené analýzy bylo zjištěno, že skutečné rozpočtové výdaje převýšily realizované rozpočtové příjmy pouze v roce 2018. Nicméně ani v roce 2018 nedošlo k tak signifikantnímu schodku, jak se predikovalo. V letech 2019-2022 se obci Fryšták vždy podařilo dosáhnout rozpočtového přebytku, a to i navzdory následkům pandemie Covid-19. K pozitivnímu hodnocení hospodaření rovněž přispívají výsledky ukazatele provozního salda, které má obec Fryšták lepší než celostátní průměr. Je tedy pravděpodobné, že obec Fryšták by snadno získala další cizí zdroje od bankovních institucí. Co se současných cizích zdrojů týče, tak obec Fryšták lze označit za nezadluženou, jelikož v roce 2022 splatila dlouhodobé úvěry, které však ani v předchozích čtyřech letech zadluženost obce příliš neovlivňovaly. Pravidlo rozpočtové odpovědnosti je plněno bez problémů. Podle výše ukazatele autarkie lze tvrdit, že obec Fryšták je soběstačná v krytí svých nákladů dosaženými výnosy. Výsledky ukazatele nákladové rentability a jejich rostoucí trend svědčí o účinném využívaní vstupů. Z analýzy běžné likvidity bylo zjištěno, že likvidita obce Fryšták je vysoká. Ze skladby příjmů je patrné, že se obec Fryšták nemusí spoléhat na prodej svého majetku, aby byla schopna uhradit své výdaje. Lze tvrdit, že výdaje obce Fryšták je možné dostatečně pokrýt z daňových a nedaňových příjmů a z přijatých dotací, přičemž daňové příjmy lze označit za nejdůležitější příjmovou složku. Daň z nemovitých věcí zabírá v průměru pouze 5 % daňových příjmů, což představuje průměrně 3,5 % celkových příjmů Fryštáku. Lze ji však označit za velmi stabilní zdroj příjmů. Za stabilní složky nedaňových příjmů lze považovat příjmy z vlastní činnosti – zejména příjmy z pronájmu bytů a nebytových prostorů a příjmy z prodeje nekapitálového majetku, jejichž výhodou je skutečnost, že méně podléhají změnám v ekonomickém prostředí. Převažující složkou výdajů jsou výdaje běžné, a to zejména výdaje za neinvestiční nákupy služeb, opravy, energie apod. Druhým největším seskupení běžných výdajů jsou výdaje na platy. V souvislosti s kapitálovými výdaji bylo zjištěno, že obec Fryšták vykazuje nedokončené investice po více rozpočtových let. Takové investice nejsou odepisovány a nemohou tedy zlepšovat cash flow. Největší úsporu celkových výdajů lze pozorovat v době

pandemie Covid-19 v roce 2020, kdy obec Fryšták ušetřila zejména na neinvestičních nákupech a na podpoře neziskových organizací, což vysvětluje rovněž vysokou hodnotu provozního salda v tomto roce.

Z provedené analýzy je zřejmé, že hospodaření obce Fryšták je na velmi dobré úrovni. Kladně je hodnoceno vypořádání se s pandemií Covid-19, uspoření výdajů a realizace rozpočtového přebytku. Pozitivní je také nezávislost obce na investičních dotacích. Obec Fryšták není zadlužená a nejspíše by neměla problém se získáním výhodného úvěru. Nicméně lze tvrdit, že alespoň v jednom sledovaném roce nebyly rozpočtové příjmy dostatečně vysoké, aby pokryly útratu obce Fryšták. Rovněž je patrné, že obec Fryšták eviduje nedokončené investice v nemalé výši, na jejichž dokončení budou potřeba další prostředky. Z rozhovoru s panem starostou vyplynulo, že v zimním období 2022-2023 v obci došlo k omezení provozu veřejného osvětlení, aby se zjistilo, jak vysoké náklady je možné touto cestou ušetřit, jelikož se předpokládá, že po skončení současné fixace ceny elektřiny z roku 2021 se náklady na neskladovatelné dodávky zvýší. Domnívám se, že je na místě se zaměřit na posílení příjmové stránky rozpočtu. V současné době obec Fryšták podporuje příjmy zejména zvyšováním poplatků za hřbitovní služby, poplatků za nakládaní s odpady nebo poplatků ze psů, což jsou podle slov pana starosty jen malé dodatečné příjmové položky a některé z nich ani zdaleka nepokryjí náklady na s nimi spojené poskytované služby (Rozhovor se starostou). Zvýšení příjmů však může obec Fryšták provést sama také úpravou daně z nemovitých věcí, která vhodným nastavením ze strany obce může přinést poměrně výrazné dodatečné příjmy do jejího rozpočtu. Tuto možnost obec Fryšták ještě plně nevyužívá, proto je příjem z daně z nemovitých věcí v obci prozatím nízký. Z toho důvodu se následující kapitola věnuje analýze daně z nemovitých věcí v obci Fryšták se zaměřením na fyzické zastoupení pozemků, staveb a jednotek a na dosažené výnosy z těchto složek. Rovněž je rozebrána současná úprava daně z nemovitých věcí v obci Fryšták a její porovnání s úpravou podobných obcí. Cílem následující analýzy je zjistit, jaké složky daně z nemovitých věcí jsou v obci Fryšták stěžejní a jak by se mohla současná daň z nemovitých věcí v obci efektivně upravit.

7 ANALÝZA DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ V OBCI FRYŠTÁK

Tato kapitola se zabývá analýzou daně z nemovitých věcí (dále jen DZNV) v obci Fryšták. Nejprve je představena současná úprava DZNV v obci Fryšták. Následně je vyjádřeno fyzické zastoupení jednotlivých druhů zdanitelných nemovitých věcí v obci. Dále jsou vyčísleny předepsané výnosy z jednotlivých druhů pozemků, staveb a jednotek za období 2018-2022. Údaje jsou zobrazeny nejprve za daň z pozemků a následně za daň ze staveb a jednotek. Poté je provedeno porovnání daně z pozemků s daní ze staveb a jednotek. Na závěr kapitoly je srovnán postoj obce Fryšták k úpravě DZNV s postojem podobných obcí.

7.1 Úprava daně z nemovitých věcí v obci Fryšták

Tato podkapitola je věnována představení současné úpravy DZNV v obci Fryšták. Jak bylo zmíněno v podkapitole 5.1, obec Fryšták měla k 1. lednu 2023 3 814 obyvatel. Pokud by tedy nedošlo ke změnám ze strany obce, koeficient podle počtu obyvatel, kterým se násobí sazba DZNV u stavebních pozemků a určitých staveb a jednotek, by byl ve výši 1,4. Obec Fryšták upravuje DZNV obecně závaznou vyhláškou č. 1/2009. V této vyhlášce stanovuje, že koeficient podle počtu obyvatel se snižuje z 1,4 na 1,0, respektive se úplně ruší, u obytných domů a jejich příslušenství, jejichž popisná čísla jsou v této obecně závazné vyhlášce výslovně uvedena. Jedná se o určité domy napříč všemi městskými částmi obce Fryšták. Obecně závazná vyhláška upravující DZNV v obci Fryšták dále stanovuje pro budovy rodinné rekreace a jejich doplňkové budovy, garáže a stavby a jednotky pro podnikání na celém území obce obecní koeficient ve výši 1,5. Místní koeficient v obci zaveden není.

Z rozhovoru s panem starostou vyplynulo, že je v plánu současné nastavení DZNV v obci Fryšták ještě tento rok v září změnit. Pan starosta se domnívá, že potenciál DZNV jako příjmové složky rozpočtu není dostatečně využit a že by obec dodatečné příjmy uvítala. Podle jeho názoru by se měla změnit současná úprava koeficientu podle počtu obyvatel zpět na zákonnou hranici 1,4 u obytných budov uvedených v obecně závazné vyhlášce č. 1/2009. Také je v diskusi navýšení koeficientu podle počtu obyvatel na 1,6. O místním koeficientu zatím uvažováno nebylo, každopádně podle slov pana starosty není stanovení místního koeficientu vyloučeno a jako nejschůdnější varianta se jeví určení místního koeficientu jen na určitá území obce tak, aby okrajové části obce byly méně zatíženy. Nicméně, jak přesně bude nová úprava DZNV v obci Fryšták vypadat, ještě není rozhodnuto. Z důvodu

aktuálnosti situace jsem rovněž byla požádána o poskytnutí své obhájené práce obci k podpoře při řešení otázky nového nastavení DZNV v obci Fryšták.

7.2 Daň z pozemků

Tato podkapitola se zabývá daní z pozemků v obci Fryšták. Jak bylo zmíněno v kapitole 5; obec Fryšták se skládá ze čtyř MČ – Fryšták, Horní Ves, Dolní Ves a Vítová, které jsou zároveň jedinými katastrálními územími obce Fryšták. Současná průměrná cena půdy, která se u pozemků kategorie orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady a trvalé travní porosty násobí výměrou pozemků ke zjištění základu daně, je podle novelizované přílohy k vyhlášce č. 289/2014 Sb., ve znění pozdějších předpisů, stanovena na:

- 10,26 Kč/m^2 ve Fryštáku,
- 8,06 Kč/m^2 v Horní Vsi,
- 9,63 Kč/m^2 v Dolní Vsi,
- 4,60 Kč/m^2 ve Vítové.

Přičemž pro srovnání stojí za zmínku, že průměrná cena zemědělských pozemků v České republice pro rok 2023 je ve výši 7,13 Kč/m^2 (Úprava průměrných cen zemědělských pozemků pro rok 2023, © 2004-2023).

7.2.1 Fyzické zastoupení jednotlivých druhů pozemků

Tento oddíl je věnován fyzickému zastoupení jednotlivých druhů pozemků v úhrnu za celou obec Fryšták. Zastoupení jednotlivých druhů pozemků v obci Fryšták zobrazuje obrázek 9. Z obrázku 9 lze vyčíst, že pozemky v obci Fryšták jsou tvořeny zejména z orné půdy a z lesů, jež dohromady představují téměř 80 % všech pozemků v obci Fryšták. Dále lze v obci Fryšták nalézt trvalé travní porosty, ostatní plochy typu silnice, skládka, zeleň, neplodná půda. Také jsou v obci evidované zahrady, vodní plochy, zastavěné plochy typu zbořeniště, dvory a rovněž ovocné sady.

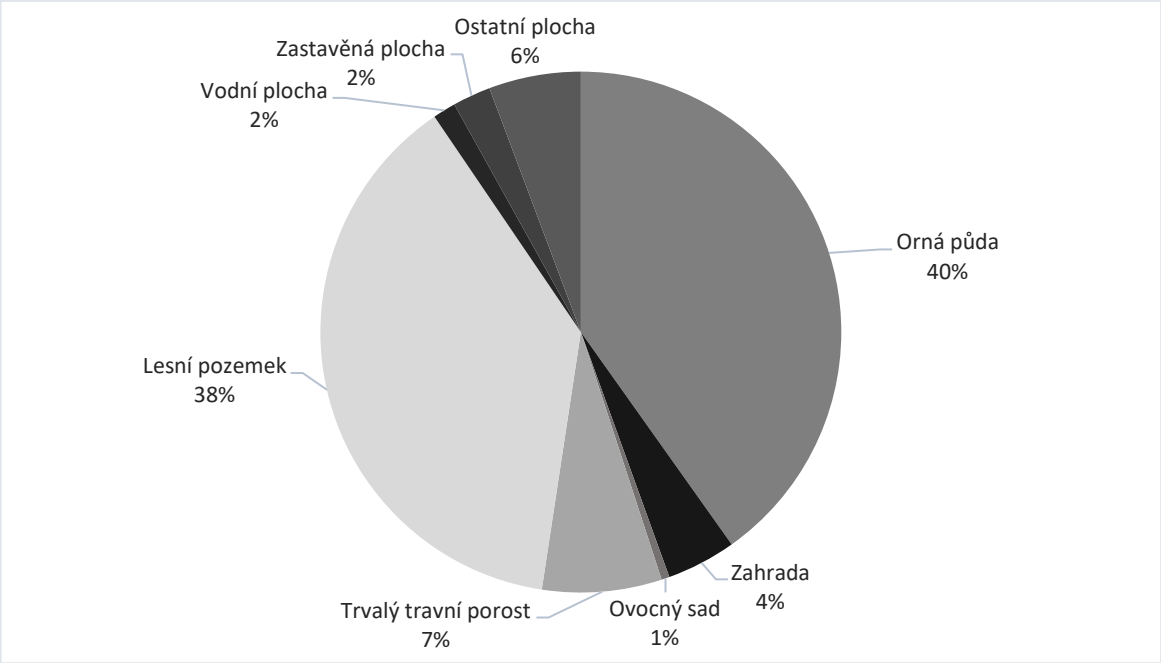

Obrázek 9 Zastoupení jednotlivých druhů pozemků v obci Fryšták

Zdroj: Katastr nemovitostí, © 2023 – vlastní zpracování

Následující tabulka 20 zobrazuje výměry jednotlivých druhů pozemků v obci Fryšták v dělení na MČ. Z tabulky 20 je patrné, že nejvíce pozemků se nachází v MČ Dolní Ves, v níž je přibližně 48 % pozemků tvořeno ornou půdou a dalších 34 % pozemků zastávají lesy. Z tabulky 20 lze rovněž vyčíst, že v MČ Dolní Ves se nachází více než polovina veškeré orné půdy obce a asi 40 % všech obecních lesů. Rovněž stojí za zmínku, že v MČ Dolní Ves lze nalézt více než 70 % veškeré fryštácké vodní plochy.

Tabulka 20 Výměry jednotlivých druhů pozemků v městských částech obce Fryšták [m^2]

	Fryšták	**Horní Ves**	**Dolní Ves**	**Vítová**	**∑ Pozemky**
Orná půda	1 587 205	2 566 026	5 266 453	288 526	**9 708 210**
Zahrada	265 946	271 982	292 593	211 528	**1 042 049**
Ovocný sad	9 595	13 780	37 434	59 659	**120 468**
Trvalý travní porost	143 860	152 079	742 181	754 645	**1 792 765**
Lesní pozemek	14 023	4 839 253	3 710 878	644 088	**9 208 242**
Vodní plocha	25 860	43 569	267 530	6 610	**343 569**
Zastavěná plocha	225 689	151 815	144 265	51 149	**572 918**
Ostatní plocha	459 062	251 792	529 808	139 019	**1 379 681**
∑ Pozemky	**2 731 240**	**8 290 296**	**10 991 142**	**2 155 224**	**24 167 902**

Zdroj: Katastr nemovitostí, © 2023 – vlastní zpracování

Druhá největší výměra pozemků se nachází v MČ Horní Ves, kde více než polovinu pozemků zabírají lesy a dalších 30 % zastává orná půda. V MČ Horní Ves se nachází více než 50 % veškerých fryštáckých lesů. Výměra pozemků v MČ Fryšták je o 75 % menší než v MČ Dolní Ves. Pozemky v MČ Fryšták jsou z velké části tvořeny ornou půdou, nicméně lze zaznamenat i poměrně konkurující výměru zahrad a ostatní plochy a také si lze povšimnout, že v MČ Fryšták je největší výměra zastavěné plochy – téměř 40 % veškeré obecní zástavby se nachází v této MČ. MČ Vítová je podle výměry pozemků nejmenší. Představuje méně než 10 % pozemkové výměry obce. MČ Vítová je asi z 35 % tvořena trvalým travním porostem, který je v ní navzdory její celkové malé výměře nejrozsáhlejší ze všech MČ. Dalších téměř 30 % pozemků v MČ Vítová zastávají lesy. Výměra zástavby je v MČ Vítová nejmenší.

7.2.2 Výnosy z daně z pozemků

V tomto oddíle jsou vyčísleny výnosy z daně z pozemků. Následující tabulka 21 zobrazuje výnosy z daně z pozemků v dělení na jednotlivé druhy pozemků v období 2018-2022. V tabulce 21 je položkou „rybník dle zákona o DZNV“ myšlen rybník s intenzivním a průmyslovým chovem ryb. Z tabulky 21 lze vypozorovat, že celkový výnos na dani z pozemků nemá v průběhu let nijak dramatický rostoucí nebo klesající charakter. Při srovnání celkového výnosu z roku 2018 s výnosem z roku 2022 je možné vidět pouze jednoprocentní zvýšení. Co se skladby výnosů z daně z pozemků týče, je na první pohled patrné, že největší podíl na výnosech z daně z pozemků má druh pozemku orná půda, chmelnice, vinice, zahrada a ovocný sad. Zmíněné položky v průměru zabírají přes 60 % výnosů z daně z pozemků. Je pravděpodobné, že tyto výnosy plynou zejména z orné půdy, jelikož je jí ve Fryštáku nejvíce. Druhý nejvíce zastoupený druh pozemků – lesní pozemek přináší přibližně pouze 7,5 % výnosů z celkové daně z pozemků, což je způsobeno tím, že základ daně u hospodářských lesů se častokrát násobí 3,80 Kč, nikoliv průměrnou cenou půdy na rozdíl od orné půdy. Navíc je základní sazba daně u hospodářských lesů o 0,5 % nižší než sazba daně u orné půdy. Část lesů je od DZNV osvobozena, protože jsou ve vlastnictví obce, jak bylo představeno v podkapitole 5.3, tudíž lze očekávat ještě nižší skutečně obdržený příjem z této položky. Nicméně s ohledem na to, jak nízké výnosy lesní pozemky generují, lze předpokládat, že rozdíl mezi předepsanými výnosy a obdrženými příjmy s ohledem na pozemky vlastněné obcí nebude významný. Nejmenší část výnosů z daně z pozemků tvoří výnosy z daně ze zdanitelných rybníků, což odpovídá mimo jiné tomu, že ve Fryštáku je vodní plochy velmi málo.

Tabulka 21 Výnosy z daně z pozemků obce Fryšták v období 2018-2022 [Kč]

	2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocný sad	703 917	716 690	713 831	712 336	697 990
Trvalý travní porost	30 894	31 409	31 541	30 944	30 571
Hospodářský les	84 640	85 228	85 867	84 671	84 649
Rybník dle zákona o DZNV	97	97	93	89	75
Zastavěná plocha a nádvoří	51 685	50 954	51 984	50 927	51 040
Stavební pozemek	10 860	10 468	9 157	11 297	10 637
Ostatní plocha	76 127	81 849	79 882	87 134	89 128
Pozemek zemědělské prvovýroby, lesního a vodního hospodářství	38 930	38 930	39 052	39 111	39 111
Pozemek ostatního podnikání	118 762	128 302	128 357	129 772	129 767
∑ Výnosy z daně z pozemků	**1 115 912**	**1 143 927**	**1 139 764**	**1 146 281**	**1 132 968**

Zdroj: Interní materiály Finančního úřadu pro Zlínský kraj – vlastní zpracování

Obrázek 10 zobrazuje průměrné výnosy v období 2018-2022 z daně z pozemků v jednotlivých MČ obce Fryšták v dělení na druhy pozemků. Na obrázku 10 je položkou „rybník dle zákona o DZNV“ myšlen rybník s intenzivním a průmyslovým chovem ryb. Z obrázku 10 je patrné, že výnosy z nejvíce výnosného druhu pozemku – orné půdy, chmelnice, vinice, zahrady, ovocného sadu lze přisoudit zejména MČ Dolní Ves, jejíž podíl na této položce je více než 50%. To koresponduje s faktem, že se v MČ Dolní Ves nachází nejvíce orné půdy z celého Fryštáku. MČ Fryšták dominuje v méně výnosných položkách; pozemcích ostatního podnikání, zemědělské prvovýroby, vodního a lesního hospodářství a ostatní plochy, nicméně nejobjemnější výnosy generuje rovněž z nejvíce zastoupené orné půdy. MČ Horní Ves přináší nejvyšší výnosy ze všech MČ z položky hospodářských lesů, kterých je v MČ Horní Ves nejvíce. Nicméně znovu se potvrzuje, že daň z lesů není tak výnosná, jelikož za sebe MČ Horní Ves také generuje nejvyšší výnosy z daně z orné půdy. MČ Vítová přináší nejnižší výnosy, což lze přisuzovat mimo jiné tomu, že není tak rozsáhlá

jako MČ Horní Ves a MČ Dolní Ves a oproti MČ Fryšták má tu nevýhodu, že se sestává zejména z trvalých travních porostů a lesů, jež nejsou velmi výnosnými položkami.

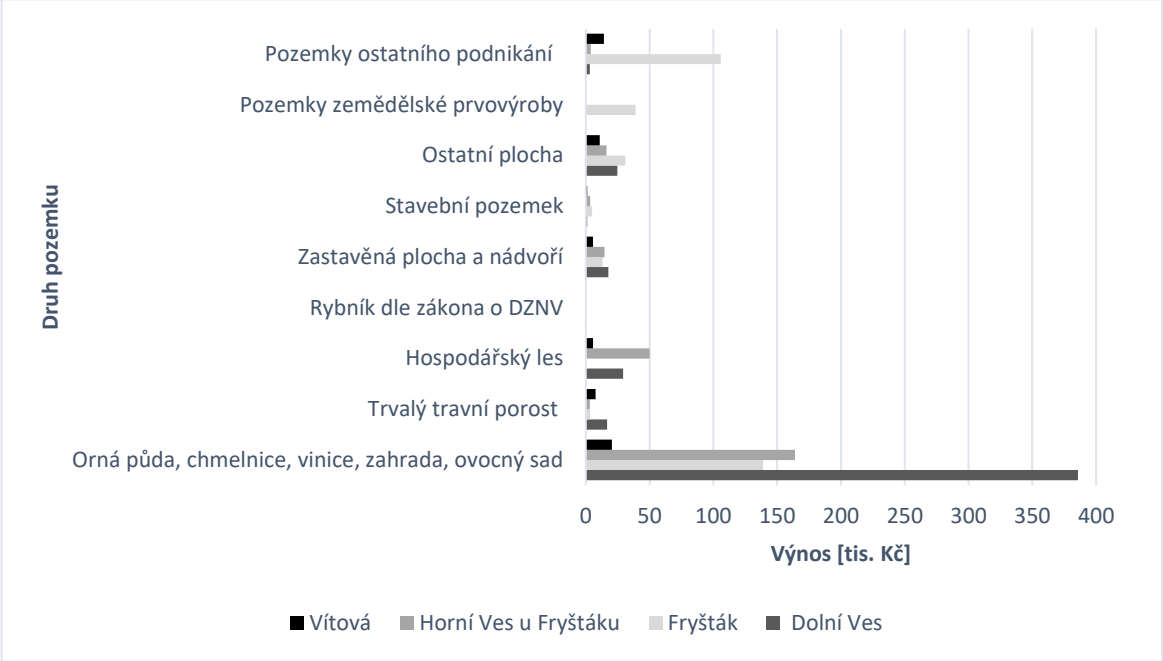

Obrázek 10 Průměrné výnosy z daně z pozemků v městských částech obce Fryšták
Zdroj: Interní materiály Finančního úřadu pro Zlínský kraj – vlastní zpracování

7.3 Daň ze staveb a jednotek

Tato podkapitola se zabývá daní ze staveb a jednotek v obci Fryšták. Nejprve je zobrazeno fyzické zastoupení jednotlivých druhů staveb a jednotek a následně jsou představeny výnosy ze staveb a jednotek za období 2018-2022.

7.3.1 Fyzické zastoupení jednotlivých druhů staveb a jednotek

Cílem tohoto oddílu je zobrazit fyzické zastoupení staveb a jednotek v obci Fryšták. Následující obrázek 11 zobrazuje procentní zastoupení jednotlivých druhů staveb. Z obrázku 11 lze snadno vyčíst, že nejvíce zastoupeným druhem staveb v obci Fryšták jsou rodinné domy, které tvoří více než polovinu všech staveb. Dále lze ve větší míře ve Fryštáku nalézt stavby víceúčelové a jiné. Další početnější položkou jsou garáže. Ostatní druhy staveb jsou málopočetné a jak je patrné z obrázku 11, některé z nich zabírají pouze pár desetin procenta fryštáckých staveb a jsou tedy zaokrouhleny na 0 %. Jak je uvedeno v podkapitole 5.3, celkem 17 staveb sloužících zejména k občanské vybavenosti je od DZNV osvobozeno z důvodu vlastnictví obcí.

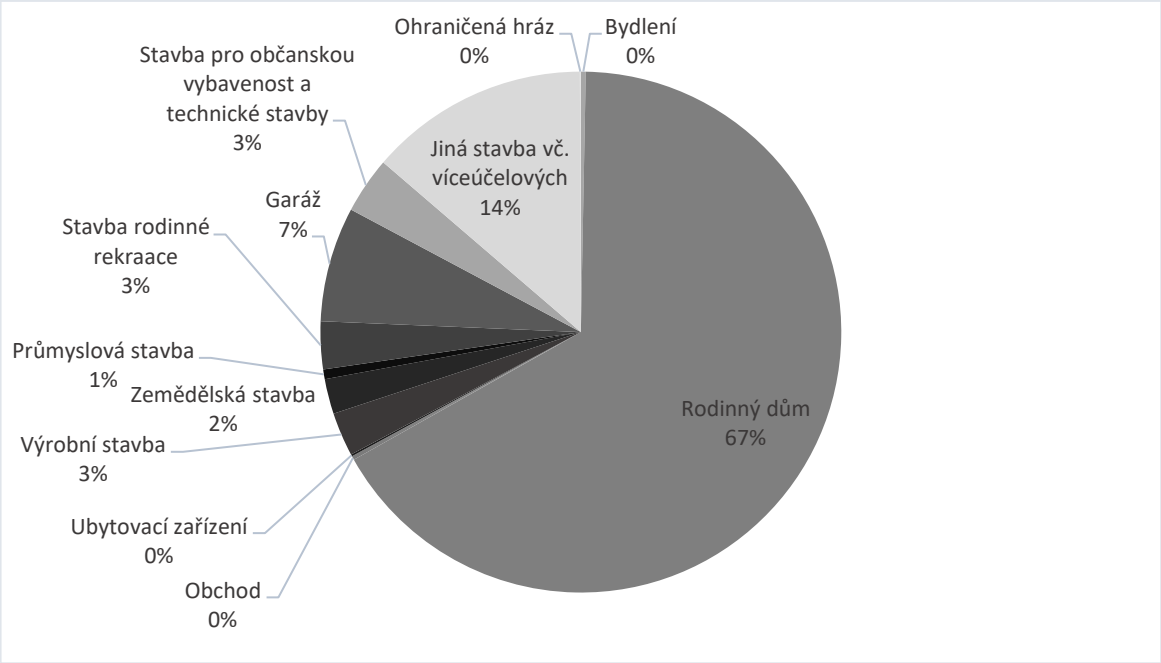

Obrázek 11 Zastoupení jednotlivých druhů staveb v obci Fryšták

Zdroj: Katastr nemovitostí, © 2023 – vlastní zpracování

Obrázek 12 znázorňuje procentní zastoupení jednotlivých druhů jednotek v obci Fryšták. Z obrázku 12 je na první pohled jasné, že nejvíce jednotek ve Fryštáku představují byty. Dalšími jednotkami jsou jiné nebytové jednotky a garáže, které se na celkovém počtu jednotek podílí shodně 4 %. Také se v obci evidují dílny, které představují pouhé 1 % všech jednotek v obci Fryšták.

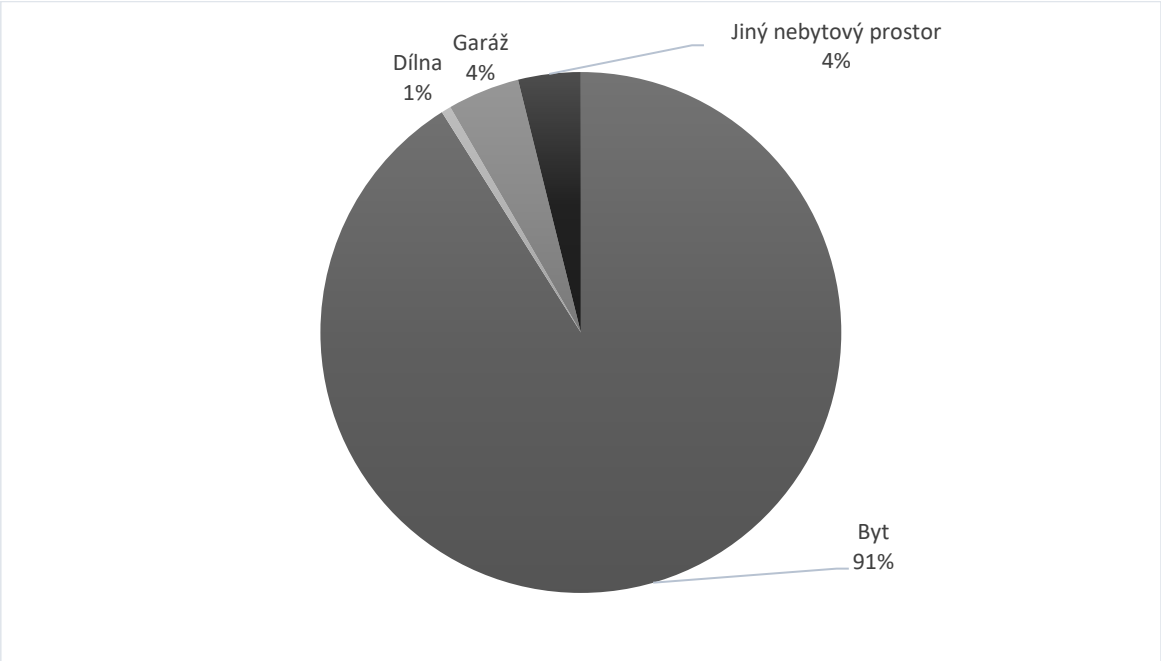

Obrázek 12 Zastoupení jednotlivých druhů jednotek v obci Fryšták

Zdroj: Katastr nemovitostí, © 2023 – vlastní zpracování

Následující tabulka 22 zobrazuje počet jednotlivých druhů staveb a jednotek v obci Fryšták v dělení na MČ. Do počtu staveb nebyly zahrnuty bytové domy obsahující jednotky, jelikož nejsou předmětem DZNV. Rovněž bylo v tabulce 22 oproštěno od rozestavěných staveb, protože jsou předmětem daně z pozemků jako stavební pozemky. Podle údajů ČÚZK se ke dni 29. ledna 2023 nacházely ve Fryštáku čtyři rozestavěné stavby.

Tabulka 22 Počet jednotlivých druhů staveb a jednotek v městských částech obce Fryšták

	Fryšták	**Horní Ves**	**Dolní Ves**	**Vítová**	**∑ Stavby / jednotky**
Bydlení	1	1	2	1	**5**
Rodinný dům	342	418	226	116	**1 102**
Obchod	2	1	1	0	**4**
Ubytovací zařízení	0	0	2	0	**2**
Výrobní stavba	33	1	9	2	**42**
Zemědělská stavba	30	3	2	1	**36**
Průmyslová stavba	7	0	3	0	**10**
Stavba rodinné rekreace	1	1	1	46	**49**
Garáž	54	47	10	7	**133**
Stavba pro občanskou vybavenost a technické stavby	42	4	10	2	**46**
Jiná stavba vč. víceúčelových	80	55	44	47	**226**
Ohraničená hráz	0	1	0	0	**1**
∑ Stavby	**592**	**532**	**310**	**222**	**1 656**
Byt	122	175	8	0	**305**
Dílna	2	0	0	0	**2**
Garáž	15	0	0	0	**15**
Jiný nebytový prostor	8	1	4	0	**13**
∑ Jednotky	**147**	**176**	**12**	**0**	**320**

Zdroj: Katastr nemovitostí, © 2023 – vlastní zpracování

Z tabulky 22 je patrné, že nejvíce staveb se nachází v MČ Fryšták. Převažující zastoupení mají v této MČ rodinné domy, které tvoří téměř 58 % staveb MČ Fryšták. Nicméně na celkovém počtu rodinných domů se MČ Fryšták podílí méně než MČ Horní Ves. V MČ Fryšták se však nachází nejvíce výrobních, zemědělských a průmyslových staveb, obchodů, garáží, staveb občanské vybavenosti a dalších, což koresponduje s velkou koncentrací zástavby v této MČ zjištěné z výměry pozemků. Podle zjištěného lze předpokládat, že MČ Fryšták je centrem různých městských aktivit. Nejvíce rodinných domů a bytů se nachází v MČ Horní Ves. Rodinné domy tvoří téměř 80 % hornoveských staveb a téměř 38 % všech

staveb v obci. V MČ Horní Ves je také značný počet garáží a jedna hráz. V MČ Dolní Ves lze pozorovat zejména rodinné domy, které představují téměř 3/4 dolnoveských staveb. Bytů je v MČ Dolní Ves pouze 8. Lze tedy tvrdit, že naprostá většina fryštáckých bytů se nachází v MČ Fryšták a v MČ Horní Ves. V MČ Vítová se nachází jednoznačně nejvíce staveb pro rodinnou rekreaci. Lze tvrdit, že téměř všechny stavby rodinné rekreace jsou umístěny právě v MČ Vítová. Dále jsou v MČ Vítová k nalezení zejména rodinné domy a je patrné, že se tam nenachází ani jedna jednotka.

7.3.2 Výnosy z daně ze staveb a jednotek

Tento oddíl se věnuje vyčíslení výnosů z daně ze staveb a jednotek. Následující tabulka 23 obsahuje údaje o výnosech z daně z jednotlivých druhů staveb a jednotek v období 2018-2022. Z tabulky 23 je na první pohled patrné, že výnosy z daně ze staveb jsou v průměru více než 15krát vyšší než výnosy z daně z jednotek. Stejně jako u daně z pozemků je i zde očividné, že výnosy nemají v průběhu let dramatický rostoucí nebo klesající trend. V roce 2019 lze pozorovat mírné snížení výnosů z daně ze staveb, kdy došlo ke snížení výnosů zejména z daně ze staveb v oblasti podnikání. V dalších třech letech měly výnosy z daně ze staveb rostoucí charakter. Výnosy z daně z jednotek byly mírně rostoucí ve všech sledovaných letech, což pravděpodobně souvisí s výstavbou nových bytů ve Fryštáku.

Nejvýnosnější položkou ze staveb jsou obytné domy a podnikatelské stavby pro průmysl, stavebnictví, dopravu, energetiku a zemědělství kromě prvovýroby. Tyto dvě položky dohromady tvoří téměř 60 % celkových výnosů z daně ze staveb. Výnosy z podnikatelských staveb jsou ve Fryštáku ovlivněny koeficientem 1,5. Budovy rodinné rekreace, na které je koeficient 1,5 rovněž stanoven, nepřináší velký daňový výnos, jelikož jich ve Fryštáku není mnoho. Za to ovšem samostatné garáže, na které koeficient 1,5 také platí, přináší obci obstojný výnos, což způsobuje mimo jiné jejich počet a již v základu vyšší sazba daně. Další významnou položkou, která průměrně tvoří téměř 25 % výnosů z daně ze staveb, jsou stavby pro ostatní druhy podnikání, které jsou koeficientem 1,5 rovněž podpořeny. Výnosy z daně z jednotek jsou zastoupeny zejména výnosy z daně z bytů a jednotek pro ostatní druhy podnikání, které dohromady tvoří více než 95 % výnosů z daně z jednotek. Jednotkami pro ostatní druhy podnikání je míněno to stejné jako stavbami pro ostatní druhy podnikání a platí na ně koeficient 1,5 stanovený obcí. Nicméně i přes vliv koeficientu 1,5 lze předpokládat, že ČÚZK zahrnuje do počtu bytů i některé nebytové prostory k podnikání, jinak by položka jednotky pro ostatní druhy podnikání pravděpodobně nemohla být tak výnosná v porovnání s výnosem z daně z bytů ve Fryštáku. Jednotky pro oblast zemědělské prvovýroby, lesního

a vodního hospodářství a jednotky pro průmysl, stavebnictví, dopravu, energetiku nebo ostatní zemědělství nepřináší ve Fryštáku žádné daňové výnosy.

Tabulka 23 Výnosy z daně ze staveb a jednotek obce Fryšták v období 2018-2022 [Kč]

	2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Obytný dům	468 793	474 146	476 865	487 092	493 842
Příslušenství k obytnému domu	76 377	76 597	76 644	75 813	75 588
Budova rodinné rekreace	19 950	19 071	19 037	19 667	19 635
Doplňkové budovy k rekreačním budovám	432	387	387	291	207
Samostatná garáž	66 934	68 254	69 274	71 470	72 958
Stavba zemědělská, pro lesní nebo vodní hospodářství	98 694	107 307	109 728	110 286	110 286
Stavba pro průmysl, stavebnictví, dopravu, energetiku nebo ostatní zemědělství	399 051	374 872	389 200	418 840	419 050
Stavba pro ostatní druhy podnikání	386 420	363 626	358 767	355 062	358 944
Ostatní zdanitelná stavba	19 384	19 366	18 550	18 184	20 122
∑ Výnosy z daně ze staveb	**1 536 035**	**1 503 626**	**1 518 452**	**1 556 705**	**1 570 632**
Byt	41 990	42 004	42 038	51 033	60 290
Jednotka pro ostatní druhy podnikání	49 970	49 970	49 970	44 410	44 410
Jednotka jako garáž	2 496	2 496	2 496	2 496	2 496
Ostatní zdanitelná jednotka	771	771	771	771	771
∑ Výnosy z daně z jednotek	**95 227**	**95 241**	**95 275**	**98 710**	**107 967**

Zdroj: Interní materiály Finančního úřadu pro Zlínský kraj – vlastní zpracování

Následující obrázek 13 zobrazuje průměrné výnosy z období 2018-2022 z daně ze staveb v jednotlivých MČ obce Fryšták v dělení na druhy staveb. Z obrázku 13 je patrné, že v nejvíce výnosné stavební položce – v obytných domech dominuje MČ Horní Ves, ve které

se obytných domů také nachází nejvíce. O pár procent nižší výnos z obytných domů generuje MČ Fryšták.

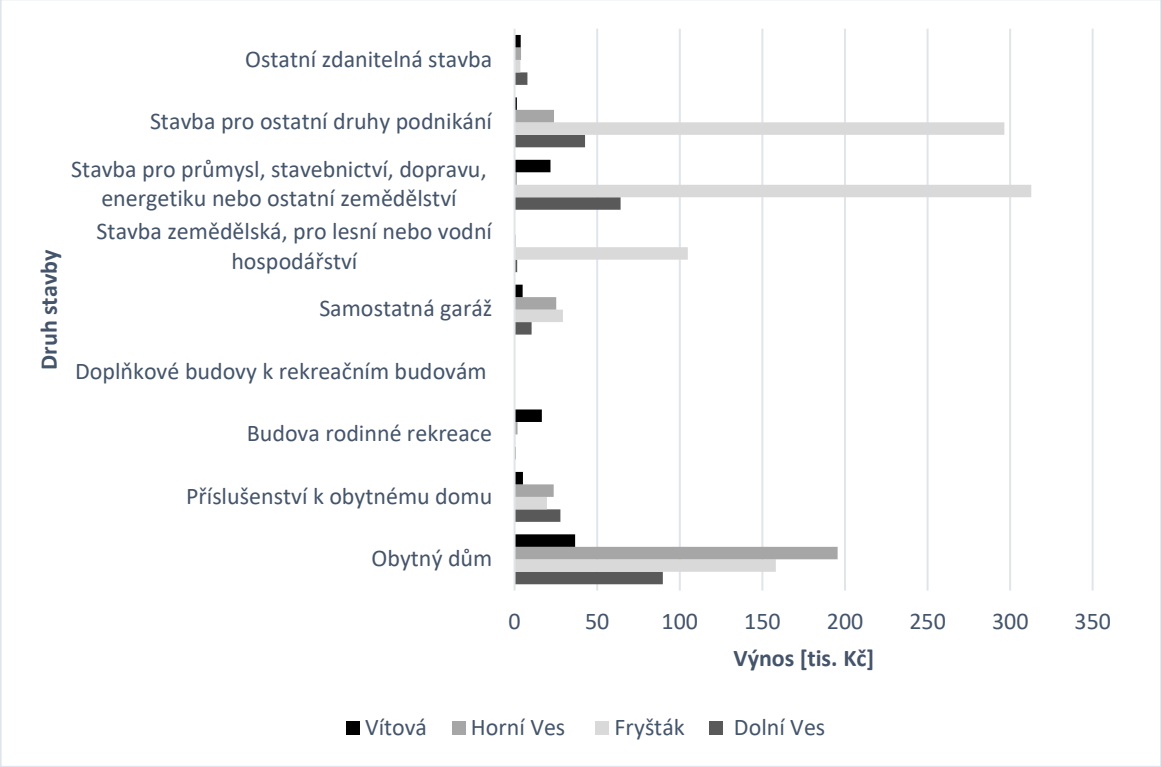

Obrázek 13 Průměrné výnosy z daně ze staveb v městských částech obce Fryšták

Zdroj: Interní materiály Finančního úřadu pro Zlínský kraj – vlastní zpracování

V druhé nejvýnosnější položce – v podnikatelských stavbách pro průmysl, stavebnictví, dopravu, energetiku a zemědělství kromě prvovýroby je jednoznačně nejvýnosnější MČ Fryšták, což koresponduje s tím, že se v MČ Fryšták nachází téměř veškeré výrobní, průmyslové a zemědělské stavby. MČ Fryšták lze přisoudit více než 78 % výnosů z druhé nejvýnosnější stavební položky. Vzhledem k velké koncentraci staveb pro podnikání v MČ Fryšták jí rovněž náleží přes 80 % z opět velmi výnosné položky staveb pro ostatní druhy podnikání. V oblasti zemědělské prvovýroby, lesního a vodního hospodářství MČ Fryšták zabírá přes 95 % výnosů. S ohledem na výnosnost zmíněných druhů staveb, lze jistě tvrdit, že MČ Fryšták je nejvýnosnější MČ v oblasti staveb. MČ Horní Ves přináší výnosy zejména z daně z obytných domů. V MČ Dolní Ves je obytných domů méně než v některých jiných MČ, proto je korespondující výnos rovněž nižší. Nicméně MČ Dolní Ves přináší nezanedbatelné výnosy z daně z podnikatelských staveb pro průmysl, stavebnictví, dopravu, energetiku a zemědělství kromě prvovýroby, díky čemuž se v dani ze staveb výnosově přibližuje MČ Horní Ves. MČ Vítová přispívá opět nejnižšími daňovými výnosy, avšak, jak bylo již zřejmé z počtu staveb, generuje nejvyšší výnosy z daně z budov pro rodinnou

rekreaci. Nicméně je patrné, že výnosy z daně z budov pro rodinnou rekreaci jsou nízké v porovnání s výnosy z daně ze staveb k podnikání nebo s výnosy z daně z obytných domů.

Následující obrázek zobrazuje průměrné výnosy z období 2018-2022 z daně z jednotek v jednotlivých MČ obce Fryšták v dělení na jednotlivé druhy jednotek. Z obrázku 14 lze zjistit, že nejvýnosnější jednotkovou položku – jednotky pro ostatní druhy podnikání opět financuje zejména MČ Fryšták. Stejně tak má MČ Fryšták největší podíl na druhé nejvýnosnější položce – na bytech. A jako jediná zaznamenává výnosy z garážových jednotek. Lze tedy tvrdit, že MČ Fryšták přispívá do daňových výnosů z jednotek nejvíce.

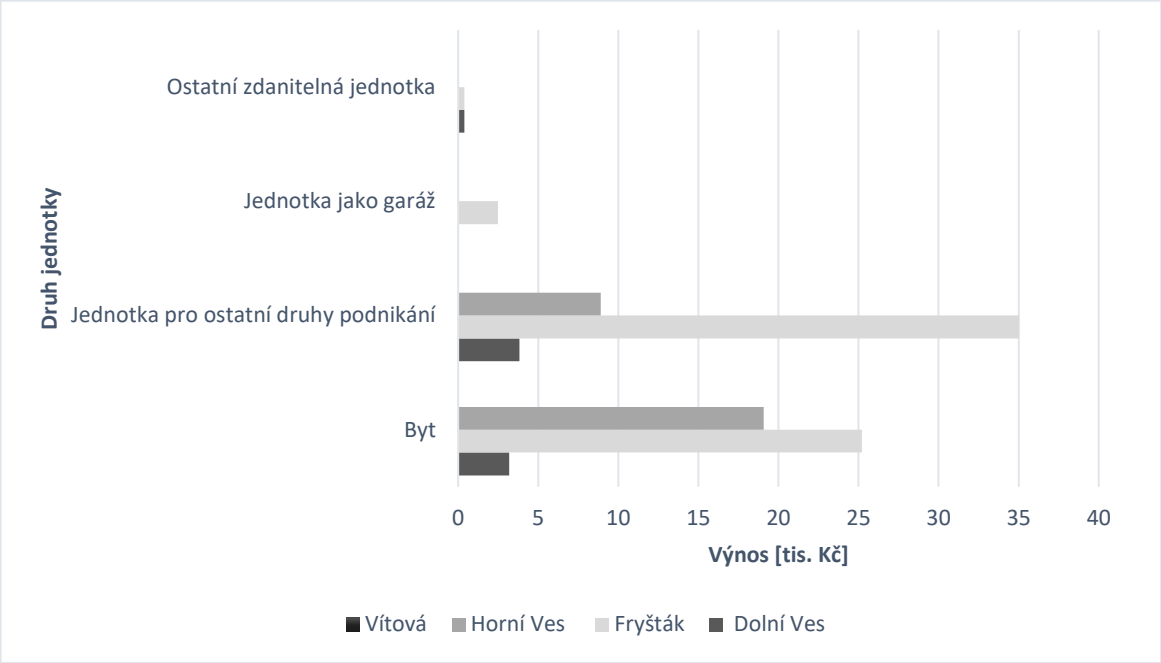

Obrázek 14 Průměrné výnosy z daně z jednotek v městských částech obce Fryšták

Zdroj: Interní materiály Finančního úřadu pro Zlínský kraj – vlastní zpracování

Druhou nejvýnosnější MČ u daně z jednotek je MČ Horní Ves, která zabírá velkou část výnosů z daně z bytů a určitý podíl výnosů z daně z jednotek pro ostatní druhy podnikání. MČ Dolní Ves přispívá pár procenty do výnosů z daně z bytů a z jednotek pro ostatní podnikání a ostatních jednotek. V MČ Vítová se zdanitelné jednotky nenachází, proto z této oblasti nemá žádné daňové výnosy.

7.4 Porovnání daně z pozemků s daní ze staveb a jednotek

Tato podkapitola se zabývá porovnáním daně z pozemků s daní ze staveb a jednotek v obci Fryšták z hlediska peněžního výnosu za celou obec a za její MČ. Následující obrázek 15

zobrazuje porovnání daně z pozemků s daní ze staveb a jednotek za celou obec Fryšták v období 2018-2022.

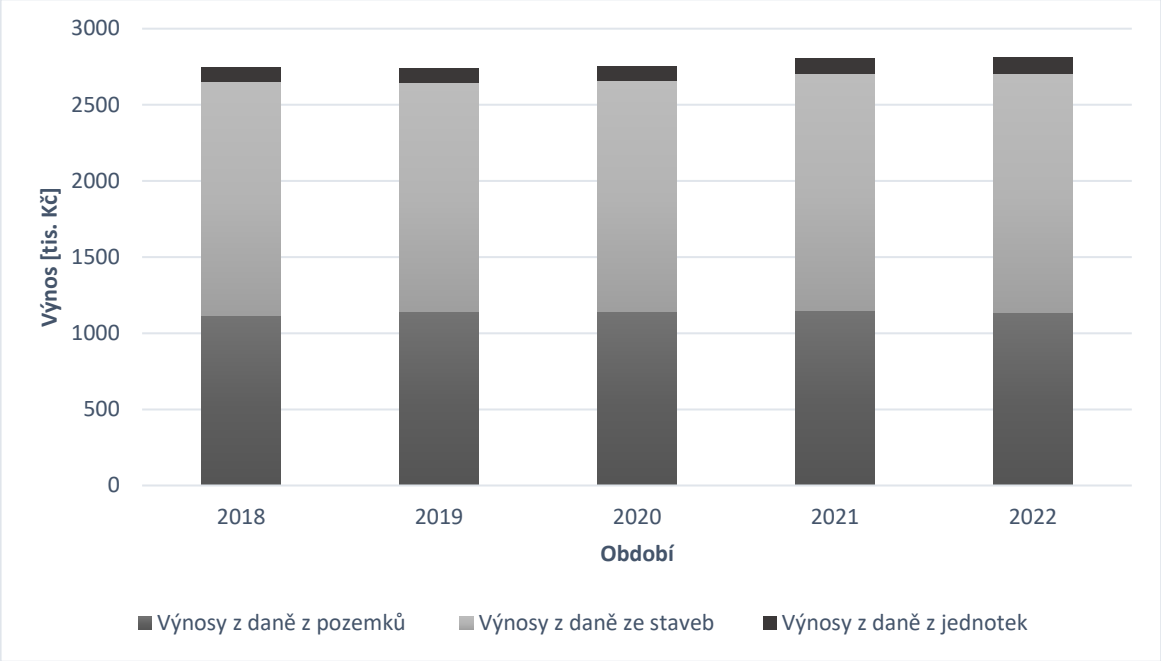

Obrázek 15 Porovnání daně z pozemků s daní ze staveb a jednotek za obec Fryšták v období 2018-2022

Zdroj: Interní materiály Finančního úřadu pro Zlínský kraj – vlastní zpracování

Z obrázku 15 je patrné, že všechny složky DZNV jsou v průběhu let stabilní a nedochází k výrazným výkyvům. Dále si lze povšimnout, že daň ze staveb je nejvýnosnější daní obce Fryšták ve všech sledovaných letech. Průměrně tvoří více než 55 % celkových výnosů z DZNV. Výnosy z daně z pozemků průměrně představují asi 41 % výnosů z DZNV. Výnosy z daně z jednotek se na DZNV podílejí pouhými 4 %.

Následující obrázek 16 zobrazuje porovnání průměrné daně z pozemků s průměrnou daní ze staveb a jednotek za jednotlivé MČ obce Fryšták za období 2018-2022. Z obrázku 16 je zřejmé, že nejmenší průměrný podíl na výnosech z DZNV za období 2018-2022 měla jednoznačně MČ Vítová, což koresponduje s tím, že je tato MČ nejmenší a nachází se v ní nejméně staveb a žádná jednotka. Naopak největší průměrný podíl na výnosech z DZNV přináší MČ Fryšták. Procentním vyjádřením plyne z MČ Fryšták průměrně 48 % celkových výnosů z DZNV. Druhou nejvýnosnější MČ je MČ Dolní Ves, u které je jako u jediné patrný převažující podíl výnosů z daně z pozemků. U všech ostatních MČ převažují výnosy z daně ze staveb.

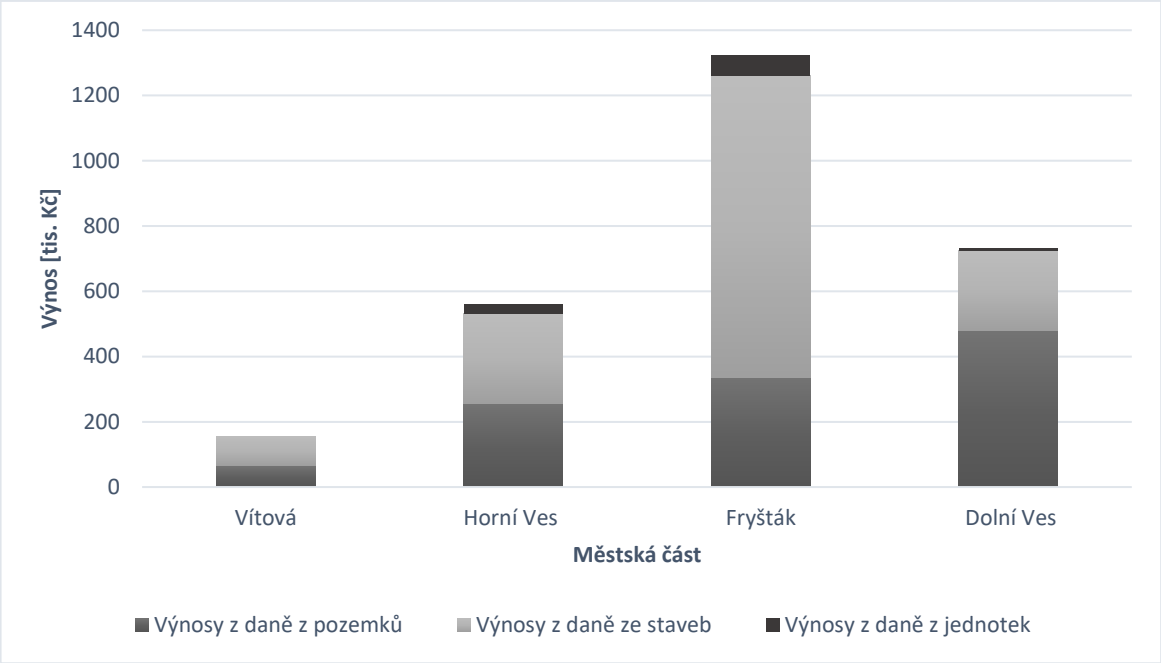

Obrázek 16 Porovnání průměrné daně z pozemků s průměrnou daní ze staveb a jednotek za jednotlivé městské části obce Fryšták v období 2018-2022

Zdroj: Interní materiály Finančního úřadu pro Zlínský kraj – vlastní zpracování

7.5 Porovnání úpravy daně z nemovitých věcí v obci Fryšták s podobnými obcemi

Cílem této podkapitoly je srovnat nastavení DZNV v obci Fryšták s podobnými obcemi a zjistit, jaký je přístup obce Fryšták k úpravě DZNV v porovnání s dalšími obcemi. Podobnost obcí za účelem srovnání úpravy DZNV byla stanovena na základě těchto znaků:

- počet obyvatel v obci,
- celková výměra a složení jednotlivých druhů pozemků v obci,
- celkový počet a složení jednotlivých druhů staveb a jednotek v obci.

Důvody volby uvedených znaků podobnosti a srovnání obcí na základě těchto znaků lze nalézt v Příloze P I. Za podobné obce pro potřeby srovnání úpravy DZNV byly zvoleny obce Kostelec nad Černými Lesy a Nový Malín. Finální porovnání úpravy DZNV obce Fryšták se zvolenými podobnými obcemi zobrazuje tabulka 24.

Tabulka 24 Porovnání úpravy DZNV ve vybraných podobných obcích s obcí Fryšták

	Fryšták	**Kostelec nad Černými Lesy**	**Nový Malín**
Výše koeficientu podle počtu obyvatel	1,0 a 1,4	1,4	1,4
Stanovení koeficientu 1,5	Ano	Ne	Ne
Výše místního koeficientu	-	-	3,8
Příjem z DZNV za rok 2021 [tis. Kč]	2 839	2 272	2 633
Příjem z DZNV za rok 2022 [tis. Kč]	2 825	2 352	4 860

Zdroj: Město Fryšták, 2009; Obec Nový Malín, 2021; Monitor, 2023 – vlastní zpracování

Z tabulky 24 je patrné, že obec Kostelec nad Černými Lesy DZNV vůbec neupravuje. Přesto u ní lze pozorovat meziroční nárůst DZNV, který je pravděpodobně způsoben nárůstem zdanitelných nemovitých věcí. Obec Nový Malín vydala v srpnu 2021 obecně závaznou vyhlášku, kterou stanovila místní koeficient ve výši 3,8 na celé své území. Dopad tohoto rozhodnutí je patrný v meziročním nárůstu příjmu z DZNV. Příjem z DZNV obce Nový Malín v roce 2022 je téměř 2krát vyšší něž v předchozím roce. Obec Nový Malín stejně jako obec Kostelec nad Černými Lesy ponechala koeficient podle počtu obyvatel ve své základní výši 1,4. Koeficient 1,5 žádná z vybraných obcí na rozdíl od obce Fryšták prozatím nestanovila.

7.6 Shrnutí a zhodnocení analýzy daně z nemovitých věcí v obci

Z provedené analýzy je patrné, že nejvýnosnější částí DZNV v obci Fryšták je daň ze staveb. Asi o 15 % méně výnosnou složkou DZNV je daň z pozemků. Nejméně výnosnou částí DZNV je pak daň z jednotek, která se podílí na celkovém výnosu z DZNV pouhými 4 %. Z daně ze staveb je pro obec Fryšták významným druhem staveb zejména obytný dům, kterých je v obci ze všech druhů staveb nejvíce a nachází se zejména v MČ Horní Ves, Fryšták a Dolní Ves. Dalšími významnými výnosovými stavebními položkami ve Fryštáku jsou stavby pro průmysl, stavebnictví, dopravu, energetiku nebo pro ostatní zemědělství a stavby pro ostatní podnikání. Tyto stavby pro podnikání tvoří dohromady v průměru asi 50 % veškerých výnosů ze staveb. Jednoznačně nejvíce podnikatelských staveb se nachází v MČ Fryšták a tato MČ také z podnikatelských staveb realizuje největší část výnosů ze

staveb a tím velmi přispívá do celkového výnosu z DZNV. Na podnikatelské stavby na celém území obce Fryšták působí koeficient 1,5, který jasně podporuje výnosnost těchto položek. Koeficient 1,5 platí i pro samostatné garáže, které přináší poměrně značný výnos. Rekreační stavby, které jsou koeficientem 1,5 ve Fryštáku rovněž zatíženy, se nachází zejména v MČ Vítová a generují výnos nižší. Pozemky v obci Fryšták se skládají zejména z orné půdy a z lesů, přičemž orná půda je v oblasti DZNV jednoznačně nejvýnosnější. Ve výnosech z daně z orné půdy dominuje MČ Dolní Ves, ve které je orné půdy nejvíce. Nicméně i v ostatních MČ převládá výnos z daně z orné půdy nad výnosy z daně z ostatních pozemkových položek. MČ Fryšták navíc přináší znatelný výnos z daně z pozemků k podnikání. 17 % celkové výměry pozemků v obci Fryšták bylo od DZNV osvobozeno z důvodu vlastnictví obcí, a tudíž lze předpokládat, že obdržené příjmy z daně z pozemků budou nižší než předepsané výnosy. Nejvíce bylo osvobozeno lesních pozemků, které však negenerují příliš významné výnosy, proto lze očekávat, že rozdíl mezi výnosy a příjmy z pozemků nebude signifikantní. Co se jednotek týče, v obci Fryšták se většina jednotek nachází ve formě bytu, nicméně výnosově nejvíce dominují jednotky pro ostatní druhy podnikání, které lze opět nalézt zejména v MČ Fryšták. MČ Fryšták vychází výnosově nejlépe i v případě bytů, a to i přestože jich v této MČ není nejvíce. Ze srovnání obce Fryšták s podobnými obcemi vyšlo najevo, že podobná obec Nový Malín obdržela téměř 2krát vyšší výnos z DZNV po zavedení místního koeficientu ve výši 3,8, což není nijak převratné a lze to vysvětlit tím, že obec Nový Malín disponuje značnou výměrou pozemků, na které se místní koeficient nevztahuje. S ohledem na počet staveb a jednotek je pravděpodobné, že obec Fryšták by v porovnání s obcí Nový Malín realizovala poněkud vyšší výnos po zavedení stejného koeficientu.

Jako vhodnou úpravu DZVN v obci Fryšták lze navrhnout podpoření výnosů z daně z obytných domů, jelikož jsou nejvýnosnější a nejvíce zastoupenou stavební položkou v obci Fryšták. Je tedy na místě úvaha o úpravě koeficientu podle počtu obyvatel ze současné podoby stanovené obecně závaznou vyhláškou ve výši 1,0 pro určité obytné domy minimálně zpět na zákonnou hodnotu 1,4 pro celé území obce. S touto úpravou ostatně souhlasil i pan starosta obce Fryšták při osobním rozhovoru. Případné zvýšení nad zákonnou hranici by bylo efektivní zejména v MČ Fryšták nebo v MČ Horní Ves, kde se nachází nejvíce obytných domů a ostatních jednotek ve formě bytu. Využití koeficientu 1,5 je hodnoceno velmi pozitivně ve smyslu posílení významných výnosů zejména ze staveb k podnikání. Za účelem podpory příjmů obce a zvýšení celkového výnosu z DZNV lze

navrhnout zavedení místního koeficientu na celé území obce nebo jen v některých MČ. Pokud by se místní koeficient zaváděl jen v některých MČ, nemuselo by se jednat o MČ Dolní Ves, jelikož v ní dominují výnosy z daně z pozemků, které jsou reprezentovány výnosy z orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad a ovocných sadů. Na zmíněné položky se dle zákona o DZNV místní koeficient nevztahuje, proto by v případě zatížení MČ Dolní Ves místním koeficientem byl realizován nižší dodatečný příjem. MČ Vítová by v případě volby jen některých MČ k zatížení místním koeficientem také nemusela být vybrána, jelikož má nejméně pozemků, staveb i jednotek, a tudíž by byl dodatečný příjem získaný zavedením místního koeficientu nízký. Nezatížením MČ Vítová místním koeficientem lze navíc částečně podpořit vybudování více nemovitostí v této MČ. Z těchto důvodů by při nutnosti výběru jen některých MČ obce Fryšták, které by byly místním koeficientem dotčeny, bylo efektivní zvolit MČ Fryšták a MČ Horní Ves.

8 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Prostřednictvím analýzy DZNV byly nalezeny varianty úpravy současného nastavení DZNV v obci Fryšták. Nicméně za účelem výběru vhodné úpravy DZNV v obci je rovněž žádoucí zvážit názory osob, které jsou touto daní zatíženy, protože poplatníci DZNV často bývají zároveň občany dané obce a mají právo volit zástupce obce, jenž rozhodují o úpravě DZNV. Proto se tato kapitola zabývá vyhodnocením dotazníkového šetření, které bylo prováděno za účelem zjištění názorů poplatníků DZNV v obci Fryšták na úpravu této daně. Dotazníky, které byly pro dotazníkové šetření použity, se skládají celkem z 10 otázek, přičemž první otázka je filtrační, poslední dvě otázky jsou identifikační a ostatní otázky jsou považovány za hlavní. Všechny dotazníkové otázky jsou uzavřené s výjimkou otázky č. 4 a č. 9, které jsou polouzavřené a pouze u otázky č. 4 bylo možné volit více možností. Vzor dotazníku je uveden v Příloze P II.

Dotazníky byly získávány zejména třemi způsoby; obchůzkou nemovitých věcí ve Fryštáku s vytištěnými dotazníky, které byly vráceny v téže podobě nebo e-mailem anebo měli respondenti možnost vyplnit dotazník online v rozhraní formuláře Google Forms, na který byl zveřejněný odkaz ve facebookové skupině obce Fryšták. Obchůzka potenciálních respondentů byla uskutečněna celkem v 10 dnech rozprostřených do období od 19. prosince 2022 do 4. února 2023. Online bylo možné dotazník vyplnit od 19. prosince 2022, kdy byl odkaz na dotazník poprvé zveřejněn. Za účelem připomenutí probíhajícího dotazníkového šetření byl odkaz na dotazník online zveřejněn ještě 5. ledna 2023 a 14. března 2023, přičemž pouze v únoru 2023 bylo přijímání odpovědí z online dotazníku pozastaveno až do březnového online zveřejnění odkazu na dotazník. K ukončení online dotazníkového šetření došlo 21. března 2023.

8.1 Identifikace výzkumného vzorku

V této podkapitole je identifikován výzkumný vzorek. Výzkumný vzorek je tvořen z osob, které platí DZNV v obci Fryšták. Splnění této vlastnosti bylo zajištěno filtrační otázkou – první otázkou v dotazníku, prostřednictvím které bylo zjištěno, zda respondenti vlastní alespoň jednu nemovitou věc v obci Fryšták. Vlastníci nemovitých věcí jsou totiž nejčastějšími poplatníky DZNV. Celkem bylo nalezeno 292 ochotných respondentů, kteří jsou zároveň poplatníky DZNV v obci Fryšták. Dalších 34 vyplněných dotazníků bylo vyřazeno z důvodu nesplnění podmínky vlastnictví nemovité věci v obci Fryšták, z čehož bylo 30 vyřazených dotazníků vráceno v tištěné podobě, 1 dotazník byl obdržen e-mailem a

3 dotazníky byly získány online. Z celkového počtu 292 použitelných dotazníků bylo 81 % vybráno při obchůzce a v tištěné formě vráceno, 5 % dotazníků bylo obdrženo e-mailem a 12 % dotazníků bylo získáno online. Zbylá 2 % představují dotazníky, které byly vyplněny více osobami a poslány jiným způsobem. V rámci obchůzky potenciálních respondentů se do oběhu dostalo celkem 367 dotazníků, z čehož bylo vráceno 282 kusů v tištěné nebo v e-mailové podobě. Návratnost dotazníků rozdaných při obchůzce je tedy 77 %.

Respondenti byli identifikováni prostřednictvím dvou posledních otázek v dotazníku, které se týkaly sociálního statusu a věku. Následující obrázek 17 zobrazuje identifikaci respondentů prostřednictvím dotazníkové otázky č. 9 týkající se sociálního statusu. V obrázku 17 a nadále je pro sociální status osoby samostatně výdělečně činné použita zkratka OSVČ. Z obrázku 17 je patrné, že nejvíce zastoupenou skupinou respondentů v počtu 141 osob jsou osoby zaměstnané. Druhou nejpočetnější skupinou osob, které se zúčastnily dotazníkového šetření, jsou osoby v důchodu, přičemž není specifikované, zda se jedná o starobní, invalidní nebo pozůstalostní důchod. Další početnou skupinou respondentů jsou OSVČ v počtu 43 osob. Kromě možností uvedených v dotazníku respondenti doplňovali jiné možnosti typu mateřská dovolená, rodičovská dovolená a jedna osoba se identifikovala jako osoba pečující o osobu blízkou.

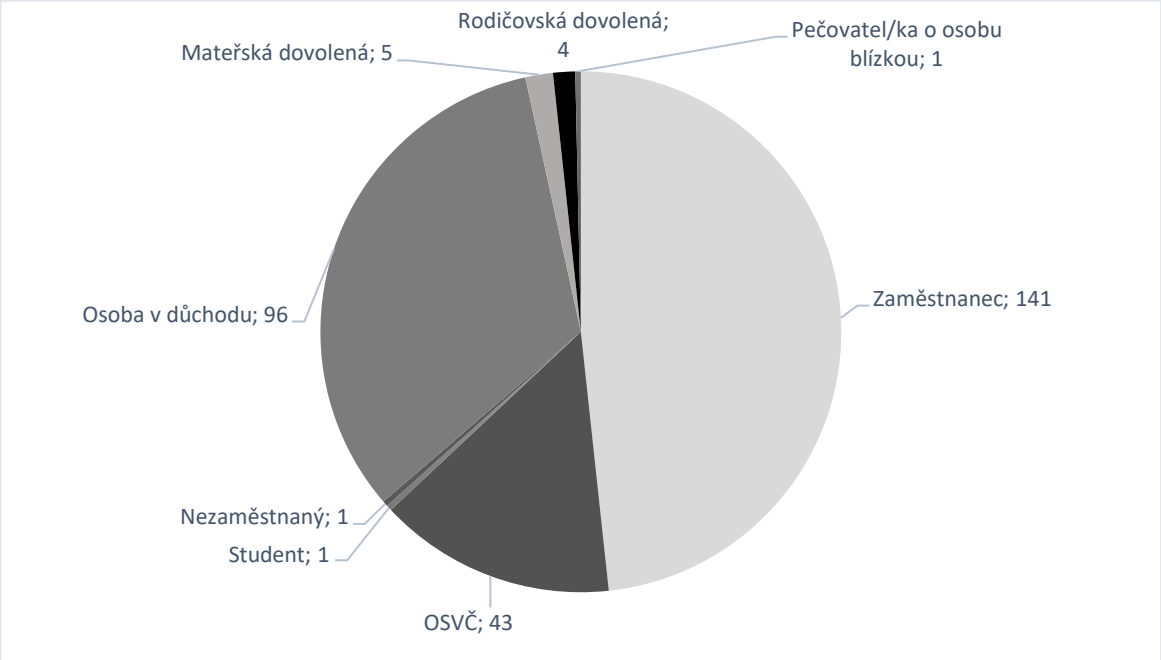

Obrázek 17 Identifikace respondentů podle sociálního statusu

Zdroj: Dotazníkové šetření – vlastní zpracování

Tabulka 25 zobrazuje identifikaci respondentů podle věku, která je navázaná na dotazníkovou otázku č. 10. Z tabulky 25 je patrné, že nejvíce respondentů je ve věku 46–65

let. Druhá nejpočetnější věková skupina jsou osoby mající 66 nebo více let. 68 respondentů je ve věku 36–45 let a 34 lidí odpovědělo, že je jim 26–35 let. Pouhá 2 % respondentů přiznala, že jim je 25 nebo méně let.

Tabulka 25 Identifikace respondentů podle věku

Četnosti	**25 nebo méně let**	**26–35 let**	**36–45 let**	**46–65 let**	**66 nebo více let**	**Celkem**
Absolutní četnost	5	34	68	105	80	**292**
Relativní četnost [%]	2	12	23	36	27	**100**

Zdroj: Dotazníkové šetření – vlastní zpracování

8.2 Vyhodnocení výzkumných otázek

Tato podkapitola se zabývá vyhodnocením výzkumných otázek uvedených v cílech metodách zpracování práce. Výzkumné otázky jsou specifikované hypotézami. Hypotézy jsou ověřovány statistickými testy v programu Microsoft Excel. Postupy a výsledky statistických testů jsou popsány v rámci této kapitoly. Hladina významnosti použitá pro veškeré provedené testy činí 5 %. Výzkumné otázky (dále jen VO) jsou zkoumány za celou obec Fryšták pro zajištění maximální síly testů.

VO_1: Je pro poplatníky DZNV v obci Fryšták současná výše této daně zatěžující?

Z VO_1 byla odvozena hypotéza H_1: Většina poplatníků DZNV v obci Fryšták je schopna platit DZNV bez obtíží. Za účelem provedení statistického testu byla zvolena statistická nulová a alternativní hypotéza (dále jen H_0 a H_A):

- H_0: Polovina respondentů je schopna platit DZNV v obci Fryšták bez obtíží.
- H_A: Více než polovina respondentů je schopna platit DZNV v obci Fryšták bez obtíží.

K zodpovězení výzkumné otázky byl proveden proporční test. Nejprve byla zjištěna absolutní a relativní četnost, které znázorňuje tabulka 26. Z tabulky 26 je na první pohled patrné, že většina respondentů uvedla, že pro ně není DZNV zatěžující. Tuto skutečnost je však nutné ještě podrobit statistickému testu.

Tabulka 26 Četnosti zátěže DZNV respondentů za celou obec Fryšták

Četnosti	**Nezatěžující**	**Zatěžující**	**Celkem**
Absolutní četnost	243	49	**292**
Relativní četnost [%]	83	17	**100**

Zdroj: Dotazníkové šetření – vlastní zpracování

Podle toho, jak je H_A formulovaná, lze určit, že se jedná o pravostranný test. Podle vzorce 6 byla vypočítána hodnota testové statistiky T (dále jen T), přičemž při dosažení do vzorce je relativní četnost pro H_0 v tomto případě 83, pravděpodobnost H_0 činí 0,5, protože se zkoumá polovina respondentů a absolutní četnost celkem dosahuje výše 292.

$$T = \frac{(relativní\ četnost\ pro\ H_0 - pravděpodobnost\ H_0)}{\sqrt{\frac{pravděpodobnost\ H_0\ * (1 - pravděpodobnost\ H_0)}{absolutní\ četnost\ celkem}}} \quad (6)$$

Kritická hodnota T (dále jen T krit.) byla vypočítána prostřednictvím funkce NORM.S.INV v programu Microsoft Excel. Hodnota T činí 11,35 a T krit. je ve výši 1,64, z čehož lze usoudit, že H_0 se zamítá ve prospěch H_A, protože hodnota T je větší než hodnota T krit. Podle výsledku testu nelze hypotézu H_1 zamítnout, jelikož z proporčního testu vyplývá, že statisticky více než polovina respondentů je schopna platit DZNV v obci Fryšták bez obtíží. Odpověď na VO_1 je: DZNV není pro poplatníky této daně v obci Fryšták zatěžující.

VO_2: Souhlasí poplatníci DZNV v obci Fryšták se zvýšením této daně?

Hypotéza H_2 odvozená od VO_2 je: Většina poplatníků DZNV v obci Fryšták souhlasí se zvýšením DZNV. Pro řešení statistického testu k VO_2 byla zvolena H_0 a H_A:

- H_0: Polovina respondentů souhlasí se zvýšením DZNV v obci Fryšták.
- H_A: Více než polovina respondentů souhlasí se zvýšením DZNV v obci Fryšták.

Pro vyhodnocení VO_2 byl rovněž použit proporční test. Nejprve byly zjištěny četnosti, které zobrazuje tabulka 27. Z tabulky 27 je na první pohled patrné, že oba názory jsou poměrně vyrovnané, avšak v celkovém počtu převažuje souhlas se zvýšením DZNV. Tvrzení je nutné podrobit statistickému testu pro zjištění relevantního výsledku.

Tabulka 27 Četnosti souhlasu respondentů se zvýšením DZNV v obci Fryšták

Četnosti	**Souhlasím**	**Nesouhlasím**	**Celkem**
Absolutní četnost	155	137	**292**
Relativní četnost [%]	53	47	**100**

Zdroj: Dotazníkové šetření – vlastní zpracování

I v tomto případě se jedná o pravostranný proporční test. Hodnota T vypočtená podle vzorce 6 je ve výši 1,05 a výše T krit. zjištěná aplikací funkce NORM.S.INV v programu Microsoft Excel činí 1,64. Z provedeného testu lze vyvodit, že se H_0 nezamítá, protože hodnota T je menší než hodnota T krit. Hypotéza H_2 v tomto případě neplatí, protože statisticky nelze tvrdit, že více než polovina respondentů souhlasí se zvýšením DZNV. Odpovědí na VO_2 poté je, že statisticky maximálně polovina poplatníků DZNV souhlasí se zvýšením této daně.

VO_3: Závisí souhlas se zvýšením DZNV v obci Fryšták na obtíži platit tuto daň nebo na tom, zda poplatníci DZNV ve Fryštáku bydlí?

VO_3 lze rozdělit na dvě části. Nejprve je řešena první část VO_3, k níž je formulovaná hypotéza H_{3a} jako: Existuje závislost mezi souhlasem se zvýšením DZNV v obci Fryšták a mírou obtíže platit tuto daň. Pro řešení první části VO_3 byla zvolena H_0 a H_A:

- H_0: Souhlas se zvýšením DZNV v obci Fryšták nezávisí na obtíži platit tuto daň.
- H_A: Souhlas se zvýšením DZNV v obci Fryšták závisí na obtíži platit tuto daň.

K zodpovězení první části VO_3 byl proveden chí-square test. Provedení chí-square testu vyžaduje sestavení kontingenčních tabulek s empirickými a s očekávanými četnostmi. Empirické neboli naměřené četnosti zobrazuje tabulka 28. Z tabulky 28 lze vyčíst, že největší počet respondentů souhlasí se zvýšením DZNV a zároveň pro ně DZNV není zatěžující. Druhá největší shoda respondentů v těchto dvou otázkách je v případě, kdy respondenti nesouhlasí se zvýšením DZNV a uvádí, že DZNV není zatěžující. Nejméně respondentů je ve skupině, která shledává DZNV zatěžující a je zároveň ochotna platit více.

Tabulka 28 Empirické četnosti k VO_3 podle H_{3a}

Empirické četnosti	**Obtíže při placení DZNV**		**Celkový součet**
Názor na zvýšení DZNV	**Nezatěžující**	**Zatěžující**	
Nesouhlasím	98	39	**137**
Souhlasím	145	10	**155**
Celkový součet	**243**	**49**	**292**

Zdroj: Dotazníkové šetření – vlastní zpracování

Očekáváné četnosti jsou zjištěné podle vzorce 7 z empirických četností, přičemž při dosazení do vzorce se počítá se součtem empirických četností v tom sloupci a řádku, na jejichž úrovni se nachází očekávaná četnost, která se počítá, např. v tabulce 28 se pro výpočet očekáváné

četnosti z první buňky s empirickou hodnotu 98 použije první sloupcový součet 243 a první řádkový součet 137. Jako úplný celkový součet se použije hodnota 292.

$$Očekávaná\ četnost = \frac{celkový\ součet\ v\ sloupci * celkový\ součet\ v\ řádku}{úplný\ celkový\ součet} \quad (7)$$

Výsledky výpočtu očekávaných četností jsou zobrazeny v tabulce 29. Z četností je následně zjištěna hodnota p aplikací funkce CHISQ.TEST v programu Microsoft Excel. Hodnota p pro tento test činí $5{,}06E^{-07}$. Ze zjištěného lze odvodit závěr testu; jelikož je hodnota p menší než hladina významnosti stanovená v podkapitole 8.3 ve výši 5 %, H_0 se zamítá ve prospěch H_A. Hypotéza H_{3a} se tedy nezamítá. A v odpovědi na první část VO_3 lze tedy tvrdit, že mezi souhlasem se zvýšením DZNV a obtíží DZNV platit existuje statisticky významná závislost.

Tabulka 29 Očekávané četnosti k VO_3 podle H_{3a}

Očekávané četnosti	**Obtíže při placení DZNV**		**Celkový součet**
Názor na zvýšení DZNV	**Nezatěžující**	**Zatěžující**	
Nesouhlasím	114,01	22,99	**137,00**
Souhlasím	128,99	26,01	**155,00**
Celkový součet	**243,00**	**49,00**	**292,00**

Zdroj: Dotazníkové šetření – vlastní zpracování

Hypotéza H_{3b} navazuje na druhou část VO_3 a je formulovaná jako: Existuje závislost mezi souhlasem se zvýšením DZNV v obci Fryšták a tím, zda její poplatníci v obci Fryšták bydlí. Pro zodpovězení druhé části VO_3 byla pak zvolena H_0 a H_A:

- H_0: Souhlas se zvýšením DZNV v obci Fryšták nezávisí na tom, zda respondenti v obci Fryšták bydlí.
- H_A: Souhlas se zvýšením DZNV v obci Fryšták závisí na tom, zda respondenti v obci Fryšták bydlí.

I pro tuto část VO_3 byl proveden chí-square test. Empirické četnosti jsou uvedeny v tabulce 30. Z tabulky 30 je patrné, že nejvíce respondentů bydlí ve Fryštáku a zároveň souhlasí se zvýšením DZNV. Avšak pouze o 11 % méně respondentů bydlí ve Fryštáku a zároveň nesouhlasí se zvýšením DZNV. Při pohledu na rozdělení odpovědí ohledně bydliště ve Fryštáku je zřejmé, že drtivá většina respondentů ve Fryštáku bydlí. Podle rozložení empirických četností lze tedy odhadovat, že se zde závislost neprojeví.

Tabulka 30 Empirické četnosti k VO_3 podle H_{3b}

Empirické četnosti	**Souhlas se zvýšením DZNV**		**Celkový součet**
Bydliště ve Fryštáku	**Nesouhlasím**	**Souhlasím**	
Ne	3	4	**7**
Ano	134	151	**285**
Celkový součet	**137**	**155**	**292**

Zdroj: Dotazníkové šetření – vlastní zpracování

Očekávané četnosti vypočtené podle vzorce 7 zobrazuje tabulka 31. Z dosažených hodnot očekávaných a empirických četností byla aplikací funkce CHISQ.TEST v programu Microsoft Excel vypočítána hodnota p, která pro tento test činí 0,83. Z provedeného chí-square testu je zřejmé, že hodnota p je vyšší než stanovená hladina významnosti 5 %, a proto se H_0 nezamítá. Hypotéza H_{3b} neplatí a v odpovědi na VO_4 lze usoudit, že mezi souhlasem se zvýšením DZNV a bydlištěm poplatníků není statisticky významná závislost.

Tabulka 31 Očekávané četnosti k VO_3 podle H_{3b}

Očekávané četnosti	**Souhlas se zvýšením DZNV**		**Celkový součet**
Bydliště ve Fryštáku	**Nesouhlasím**	**Souhlasím**	
Ne	3,28	3,72	**7,00**
Ano	133,72	151,28	**285,00**
Celkový součet	**137,00**	**155,00**	**292,00**

Zdroj: Dotazníkové šetření – vlastní zpracování

VO_4: Jaké zvýšení DZNV by poplatníci této daně v obci Fryšták byli ochotni akceptovat?

Pro zodpovězení VO_4 byl proveden test dobré shody. Hypotéza H_4 odvozená od VO_4 je formulovaná jako: Respondenti by byli ochotni akceptovat všechny možnosti zvýšení DZNV v rozdílné míře. Pro statistické testování H_5 byla pak zvolena H_0 a H_A:

- H_0: Empirická a očekávaná četnost zvýšení DZNV je stejná.
- H_A: Empirická a očekávaná četnost zvýšení DZNV se liší.

K provedení testu dobré shody je nutné zjistit empirické a očekávané četnosti. Aby platilo, že jsou všechny možnosti zvýšení DZNV akceptované stejně, musí být očekávané četnosti všech možností stanoveny jako podíl součtu všech odpovědí k počtu všech možností odpovědi na tuto dotazníkovou otázku, což vychází 48,67. Empirické neboli naměřené četnosti zobrazuje tabulka 32.

Tabulka 32 Empirické četnosti k VO_4

Empirické četnosti	**Souhlas se zvýšením DZNV o**						**Celkem**
	20 %	**50 %**	**100 %**	**200 %**	**Více než 200 %**	**0 %**	
Absolutní četnost	129	48	41	3	2	69	**292**
Relativní četnost [%]	44	16	14	1	1	24	**100**

Zdroj: Dotazníkové šetření – vlastní zpracování

Z tabulky 32 je patrné, že nejvíce respondentů by bylo ochotno platit na DZNV o 20 % více. Druhá nejčastější odpověď byl nesouhlas se zvýšením DZNV. Poměrně vyrovnané množství hlasů pak získalo zvýšení o 50 % a o 100 %. Trojnásobek současné platby DZNV a více by bylo ochotno zaplatit pouze malé množství respondentů. Z četností byla následně vypočítána hodnota T podle vzorce 8.

$$T = \sum \frac{(absolutní\ empirická\ četnost - absolutní\ očekávaná\ četnost)^2}{absolutní\ očekávaná\ četnost} \qquad (8)$$

Výše T pro tyto hodnoty je 229,92. T krit. bylo zjištěno prostřednictvím funkce CHISQ.INV v programu Microsoft Excel a činí 11,07. Jelikož je hodnota T větší než hodnota T krit., dochází k zamítnutí H_0 ve prospěch H_A. Hypotéza H_4 tudíž platí, jelikož je zřejmé, že některé možnosti respondenti preferují více. V odpovědi na VO_4 lze uvést, že lze pozorovat statisticky významnou preferenci určitých možností navýšení DZNV, zejména je upřednostňováno zvýšení DZNV o 20 %, nezvyšování DZNV, popřípadě je početnější rovněž zvýšení DZNV o 50 % a o 100 %.

VO_5: Jakou investici by poplatníci DZNV v obci Fryšták nejvíce uvítali v případě, že by se zvýšily rozpočtové příjmy navýšením DZNV v obci Fryšták?

Vzhledem k neúčelovosti daní lze tuto otázku považovat za vedlejší, přičemž jejím primárním účelem bylo podpoření pozitivního přístupu k výběru daní při vyplňování dotazníků respondenty. Je zřejmé, že respondenti si spíše uvědomí nutnost zvyšovat daně, když zauvažují nad potřebnými investicemi obce. Navíc tato otázka může rovněž působit nápomocně pro zástupce obce při rozhodování o investicích. Pro zodpovězení VO_5 byl proveden test dobré shody. Hypotéza H_5 je formulovaná jako: Respondenti by uvítali všechny možnosti investic v obci Fryšták v rozdílné míře. H_0 a H_A jsou formulované jako:

- H_0: Empirická a očekávaná četnost volby investic respondenty je stejná.

- H_A: Empirická a očekávaná četnost volby investic respondenty se liší.

Očekávané četnosti byly opět určeny tak, jako by měly všechny možnosti stejný počet hlasů. Celkový počet odpovědí ve výši 438 se podělil celkovým počtem možností odpovědi, kterých bylo 7, přičemž položka „Jiné“ obsahuje veškeré další možnosti, které respondenti dopisovali. Očekávaná četnost činí 62,57. Empirické četnosti v absolutní výši zobrazuje obrázek 18.

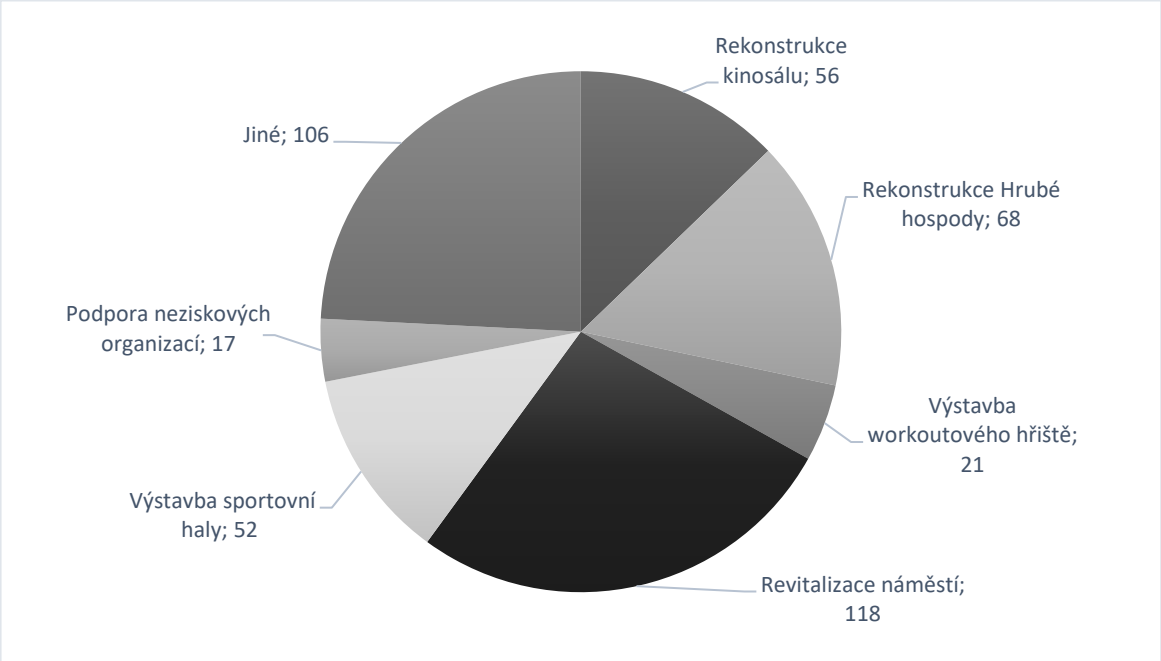

Obrázek 18 Empirické četnosti k VO_5

Zdroj: Dotazníkové šetření – vlastní zpracování

Uvedené investiční možnosti byly doporučeny zaměstnanci obecního úřadu ve Fryštáku. Z obrázku 18 je patrné, že nejvíce hlasů získala investice do revitalizace náměstí, která je v současné době již v procesu. Velký počet hlasů dále získala položka „Jiné“. Mezi „Jiné“ respondenti nejčastěji uváděli, že nesouhlasí se zvýšením DZNV, a proto nechtějí volit mezi investicemi obce – celkem 14krát, 12 respondentů se shodlo na výstavbě cyklostezky, 10 respondentů by uvítalo výstavbu a opravu chodníků. Mezi další časté odpovědi patří vybudování parkovacích míst, laviček a zeleně, oprava silnic, výstavba mateřské školy a rekreačního zázemí. Dále respondenti podle obrázku 18 preferují rekonstrukci Hrubé hospody, kterou často považují za obecní kulturní památku anebo je populární rekonstrukce kinosálu a výstavba sportovní haly.

Ze zjištěných četností byla pomocí vzorce 8 vypočítána hodnota T ve výši 143 a T krit. podle funkce CHISQ.INV v programu Microsoft Excel pro tyto hodnoty činí 12,59. Je tedy patrné, že dochází k za^{m}ítnutí H_0 ve prospěch H_A, jelikož je hodnota T větší než T krit. Hypotéza H_5

se tedy nezamítá a je jasné, že respondenti statisticky preferují určité možnosti investic více než jiné. VO_5 lze zodpovědět tak, že poplatníci DZNV v obci Fryšták vybírají mnoho různých možností a mezi nejpočetnější varianty lze zařadit revitalizaci náměstí, rekonstrukci Hrubé hospody nebo rekonstrukci kinosálu.

Zhodnocení ostatních dotazníkových otázek

Mezi poslední nevyhodnocené dotazníkové otázky patří otázky č. 7 a č. 8, které se týkají výše současně placené DZNV a výše měsíčního příjmu celé domácnosti. Tyto otázky byly pokládány za účelem zhodnocení nezávislosti v kontextu s dalšími otázkami prostřednictvím chí-square testu. Nicméně bylo zjištěno, že v těchto případech nelze chí-square test použít, protože by nebyl dostatečně statisticky silný a musel by se tedy provést jiný test, který není v mých podmínkách proveditelný. Každopádně, aby byl využit veškerý potenciál nasbíraných dat, data z těchto dotazníkových otázek jsou zobrazena alespoň v kontingenčních grafech. V tomto případě není položena žádná výzkumná otázka, nejsou stanoveny hypotézy a nelze vyvozovat statisticky významné závěry. Obrázek 19 zobrazuje vztah mezi výší měsíčního příjmu celé domácnosti a akceptovatelným zvýšením DZNV.

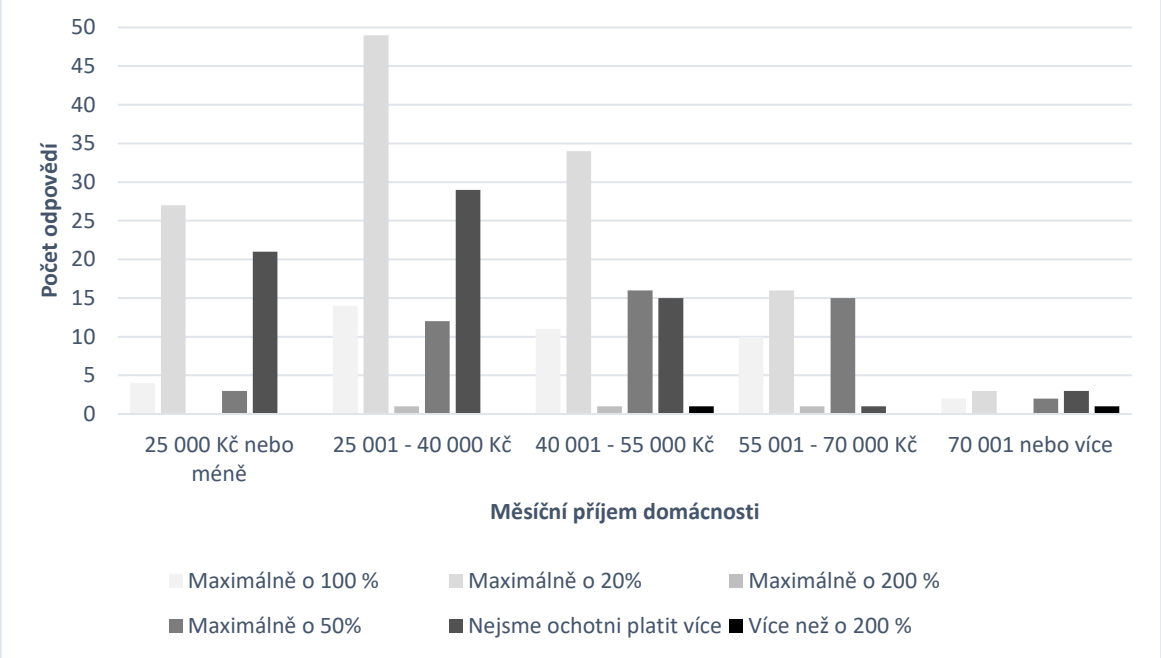

Obrázek 19 Vztah mezi výší příjmu a akceptovatelným zvýšením DZNV

Zdroj: Dotazníkové šetření – vlastní zpracování

Z obrázku 19 je patrné, že osoby, které volí nejpočetnější zvýšení DZNV ve výši 20 % dosahují jednoznačně nejčastěji příjmů domácnosti ve výši 25 001 – 40 000 Kč. Osoby s nejnižšími příjmy za domácnost volí nejčastěji možnost zvýšení o 20 % a „Nejsme ochotni

platit více“. Nejvíce respondentů, kteří nechtějí akceptovat navýšení DZNV, je ve skupině osob s příjmem domácnosti 25 000 - 40 000 Kč. U těchto osob se také nejčastěji vyskytuje ochota platit o 100 % více. U příjmové skupiny 40 001 – 55 000 Kč je téměř vyrovnaný počet osob, které nesouhlasí se zvýšením DZNV a těch ochotných platit o 50 % více. A lze si povšimnout, že někteří respondenti z této skupiny jsou ochotni platit o 200 % a o více než 200 % více. Nejvyšší dvě příjmové skupiny mají nižší zastoupení. U skupiny s příjmy domácnosti 55 001 – 70 000 Kč lze pozorovat velmi nízkou hodnotu akceptace 0 % navýšení, naopak se zde téměř vyrovnávají výše navýšení o 20 %, 50 % a 100 %. V nejvyšší příjmové skupině je nejméně respondentů a lze v ní zaznamenat až na navýšení o 200 % veškeré možnosti úpravy DZNV v nejvíce vyrovnávaném rozložení, přičemž poměrově u ní lze nalézt největší neochotu navyšovat DZNV ze všech příjmových skupin. Obrázek 20 zobrazuje vztah mezi současně placenou výší DZNV a akceptovatelným zvýšením DZNV.

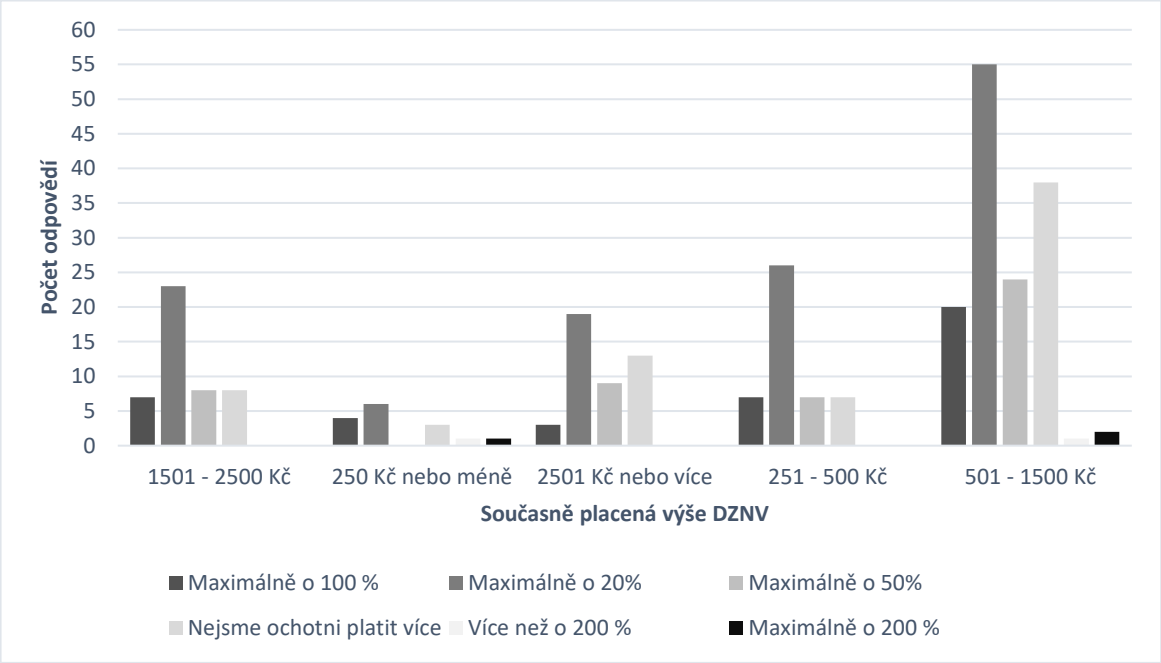

Obrázek 20 Vztah mezi současně placenou výší DZNV a akceptovatelným zvýšením DZNV

Zdroj: Dotazníkové šetření – vlastní zpracování

Z obrázku 20 je patrné, že největší společnou četnost lze nalézt mezi platbou DZNV ve výši 501-1500 Kč a akceptovatelným zvýšením DZNV o 20 %. Je zřejmé, že 501-1500 Kč platí na DZNV nejvíce respondentů. Proto si lze také povšimnout, že všechny ostatní skupiny akceptovatelného navýšení DZNV jsou nejpočetnější právě u skupiny osob, která platí na DZNV 501-1500 Kč. Osob, které platí 250 Kč a méně, je nejméně a někteří z nich jsou ochotni akceptovat nejvyšší dvě možnosti navýšení DZNV. Z důvodu velkého množství

možností odpovědi na získaný počet respondentů lze shledat, že poměrově jsou hlasy u všech kategorií velmi vyrovnané a nelze tudíž najít žádné větší souvislosti.

8.3 Shrnutí a zhodnocení dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření bylo prováděno za účelem zjištění názoru osob platící DZNV v obci Fryšták na úpravu této daně. Respondenti zapojení do šetření mohli být pouze osoby, které vlastní alespoň jednu nemovitou věc na území obce Fryšták. Ostatní byli vyřazeni za pomoci filtrační otázky – první dotazníkové otázky. Celkem se dotazníkového šetření zúčastnilo 292 respondentů, z čehož bylo celkem 251 zapojených respondentů osloveno při obchůzce nemovitých věci v obci Fryšták a dalších 34 vyhovujících respondentů odpovědělo na online dotazník zveřejněný ve facebookové skupině obce Fryšták. Zbylých 7 vyhovujících respondentů se rozhodlo použít jeden dotazník pro více z nich, přičemž jeden z těchto dotazníků byl vrácen fyzicky a druhý přes sociální sítě. Respondenti byli identifikováni podle sociálního statusu a věku, přičemž bylo zjištěno, že téměř 50 % respondentů je zaměstnaných, velká část respondentů je v důchodu a další významnou část tvoří OSVČ. Nejčastěji je respondentům mezi 46-65 lety, poté 66 a více let anebo 36-45 let. Vyhodnocení dotazníkového šetření spočívá v zodpovězení na položené výzkumné otázky VO_1-VO_5. Prostřednictvím VO_1 je zjištěno, zda je pro poplatníky DZNV v obci Fryšták současná výše této daně zatěžující. Za účelem zjištění statisticky relevantní odpovědi byl proveden proporční test. Z výsledku testu je patrné, že pro většinu poplatníků DZNV v obci Fryšták není tato daň zatěžující. VO_2 je položena za účelem zjištění souhlasu se zvýšením DZNV v obci Fryšták. Pro zodpovězení VO_2 byl opět proveden proporční test, ze kterého je zřejmé, že maximálně polovina poplatníků DZNV souhlasí se zvýšením DZNV. VO_3 se týká nezávislostí souhlasu se zvýšením DZNV a zátěže při placení této daně a také nezávislosti souhlasu se zvýšením DZNV a bydliště v obci Fryšták. VO_3 byla rozdělena na dvě části a na každou z nich byl aplikován chí-square test. Z testu vyšlo najevo, že mezi souhlasem se zvýšením DZNV a obtíží platit tuto daň existuje závislost, přičemž je patrné, že osoby, které se cítí DZNV zatíženy spíše nesouhlasí s jejím zvýšením. Mezi bydlištěm respondentů a souhlasem se zvýšením DZNV závislost nalezena nebyla, což lze vysvětlit rozložením odpovědí respondentů, kdy většina z nich má bydliště právě ve Fryštáku. VO_4 je položena za účelem zjištění akceptovatelného zvýšení DZNV v obci Fryšták. Díky testu dobré shody lze zamítnout, že by všechny možnosti úpravy DZNV byly akceptovány stejně, přičemž z hlediska četností je nejvíce akceptováno zvýšení DZNV o 20 %, nezvyšování, zvýšení o 50 % anebo 100% navýšení. VO_5 souvisí s dotazníkovou otázkou č. 4, která cílí na

pochopení potřeby zvyšovat DZNV za účelem zvýšení příjmů obce a realizování respondenty vyžadovaných investic. Prostřednictvím VO_5 je zjištěno, jaké investice poplatníci DZNV preferují. Preference některých investic nad jinými je potvrzena testem dobré shody a podle četností lze shledat, že respondenti upřednostňují zejména revitalizaci náměstí, která je již v průběhu, rekonstrukci Hrubé hospody a kinosálu či výstavbu sportovní haly. Dále jsou zkoumány zbylé dotazníkové otázky týkající se výše příjmů domácností a platby DZNV, které nemohou být statisticky vyhodnoceny kvůli malé síle testu. Data z těchto dotazníkových otázek jsou tedy zanesena do kontingenčních grafů. Z kontingenčních grafů k těmto otázkám lze zjistit, že pouze malá část respondentů má měsíční příjmy domácnosti vyšší než 55 tis. Kč a největší diverzita v hlasech respondentů ohledně navýšení DZNV je pozorována právě u těchto skupin. Při zobrazení vztahu výše placené daně a akceptovaného navýšení DZNV je patrné, že nejvíce respondentů platí DZNV ve výši 501-1500 Kč. Osob, které platí DZNV v maximální výši 250 Kč, je nejméně. Obecně lze konstatovat, že při stanoveném počtu možností a získaném počtu hlasů respondentů jsou hlasy respondentů u jednotlivých kategorií poměrově vyrovnané a není mezi nimi pozorován žádný vztah.

Z výsledků dotazníkové šetření lze usoudit, že jelikož se polovina respondentů necítí být DZNV zatížena a pouze 24 % respondentů by nesouhlasilo s navýšením DZNV, lze i z pohledu platební schopnosti poplatníků uvažovat o jejím zvýšení. Respondenti nejčastěji volili zvýšení DZNV o 20 %, což je nejspíše nejlépe proveditelné zavedením místního koeficientu ve výši 1,2. Každopádně určitá nezanedbatelná část respondentů rovněž souhlasila se zvýšením DZNV o 50 % anebo na dvojnásobek současné výše, přičemž počet hlasů pro tyto možnosti byl poměrně vyrovnaný. V souladu s vůlí respondentů by tedy bylo možné uvažovat o místním koeficientu 1,5 anebo 2. S vyšším navýšením než o 100 % souhlasilo již malé procento respondentů, proto o něm již není uvažováno. Pokud by se o výši místního koeficientu rozhodovalo pouze na základě výsledků dotazníkového šetření, měl by být zaveden místní koeficient ve výši 1,2. Nicméně, po zvážení dalších faktorů, jimiž je vliv zvýšení DZNV na rozpočet obce, který je cílem podpořit a je zřejmé, že efekt koeficientu 1,2 by byl velmi malý, dále při uvážení výše nejčastěji zaváděných místních koeficientů v České republice prezentované v oddílu 4.3.4, kdy nejčastěji se zavádí místní koeficient ve výši 2, poté ve výši 3 a jako třetí nejčastější - 1,5 a s přihlédnutím k tomu, že v dotazníkovém šetření byly preference navýšení DZNV o 150 % a o 200 % velmi vyrovnané, lze doporučit využít místní koeficient ve výši 2.

9 ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ ÚPRAVY DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ V OBCI FRYŠTÁK

Na základě poznatků zjištěných zejména z analýzy DZNV lze obci Fryšták doporučit změnu koeficientu podle počtu obyvatel stanoveného obecně závaznou vyhláškou č. 1/2009 z výše 1,0 pro některé obytné domy minimálně zpět na zákonnou výši 1,4, protože obytné domy jsou nejvýnosnější složkou daně ze staveb a je jich ve Fryštáku nejvíce. Zvýšení koeficientu podle počtu obyvatel na 1,6 by bylo s ohledem na počet výnosných obytných domů a popřípadě jednotek vhodné stanovit zejména v MČ Fryšták a MČ Horní Ves. Koeficient 1,5 stanovený vyhláškou č. 1/2009 by měl být zachován, jelikož přináší obci znatelný výnos z daně ze staveb k podnikání. Dále lze obci doporučit zavedení místního koeficientu na celé území obce, popřípadě alespoň v MČ Horní Ves a MČ Fryšták, ze kterých by byl realizován nejvyšší dodatečný výnos, jak bylo zjištěno v rámci analýzy DZNV. Doporučená výše místního koeficientu s ohledem na výsledky dotazníkového šetření a zajištění znatelných dodatečných příjmů s přihlédnutím k nejčastěji zaváděným variantám místního koeficientu v ČR je výše 2. Tabulka 33 zobrazuje, jak by výnos z DZNV v obci Fryšták mohl teoreticky vypadat v případě, že by se aplikoval místní koeficient ve výši 2 na celé území obce.

Tabulka 33 Předpokládaný výnos z DZNV po zavedení místního koeficientu

Složka DZNV	**Průměrný roční výnos z DZNV za 2018-2022 [Kč]**	**Teoretický roční výnos z DZNV s místním koeficientem 2 [Kč]**
Výnosy z daně z pozemků	1 135 770	1 531 516
Výnosy z daně ze staveb	1 537 090	3 074 180
Výnosy z daně z jednotek	98 484	196 968
Výnos z DZNV celkem	**2 771 344**	**4 802 664**

Zdroj: Interní materiály Finančního úřadu pro Zlínský kraj – vlastní zpracování

Teoretický výnos z DZNV po zavedení místního koeficientu byl počítán z průměrného předepsaného výnosu z DZNV za posledních 5 let, který se v průměru liší cca o 1 % od průměrného příjmu z DZNV. Lze tedy očekávat, že rozpočtový příjem z DZNV obdržený obcí by mohl být podobný jako vyčíslený výnos. V rámci zjednodušeného výpočtu byly od místního koeficientu oproštěny pozemky orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů a trvalých travních porostů, na které se místní koeficient nevztahuje. Z hrubého výpočtu je patrné, že po zavedení místního koeficientu ve výši 2 na celé území obce se roční výnos z DZNV v obci Fryšták může zvýšit cca o 73 %, což v pětiletém horizontu představuje dodatečný výnos a přibližný rozpočtový příjem ve výši 10,16 mil. Kč.

ZÁVĚR

Bakalářská práce byla zpracována za účelem nalezení a doporučení vhodné úpravy DZNV ve vybrané obci. V teoretické části jsou zpracovány stěžejní odborné poznatky ohledně charakteristiky obce, obecního rozpočtu a jeho tvorby, rozpočtové soustavy, rozpočtového určení daní a daňové problematiky, zejména byl kladen důraz na představení daně z nemovitých věcí.

V praktické části byla nejprve představena zvolená obec Fryšták. Jako součást představení obce byl rovněž vymezen majetek obce, který je dle zákona od DZNV osvobozen, a tudíž také zapříčiňuje odlišnost mezi předepsaným výnosem a obdrženým příjmem z DZNV, která však, jak bylo zjištěno, není signifikantní. Poté byla provedena analýza hospodaření obce Fryšták, jelikož změna nastavení DZNV má být efektivní zejména v kontextu obecního hospodaření. V rámci analýzy hospodaření byl proveden rozbor rozpočtového hospodaření obce Fryšták za období 2018-2022. Rovněž byly využity vybrané ukazatele finanční analýzy a aplikace pravidla rozpočtové odpovědnosti. Z analýzy hospodaření vyplynulo, že obec Fryšták má velmi dobrou úroveň hospodaření. Nicméně také eviduje určité množství nedokončených investic, z nichž by se některé podle slov pana starosty měly tento rok realizovat. Z důvodu růstu inflace se počítá se zvýšenými náklady spojenými s těmito projekty. Obec Fryšták podporuje své příjmy zvyšováním poplatků, z nichž však realizuje pouze malý dodatečný příjem. DZNV lze označit za stabilní příjem obecního rozpočtu, který průměrně tvoří cca 3,5 % rozpočtových příjmů obce Fryšták. Obce mají ze zákona možnost DZNV jakožto svěřenou daň poměrně výrazně upravit, a tak navýšit své příjmy. Obec Fryšták DZNV upravuje obecně závaznou vyhláškou č. 1/2009, kterou stanovuje koeficient 1,5 na všechny nemovité věci, na které může být stanoven a snižuje obecní koeficient z 1,4 na 1,0 u některých obytných domů. Je tedy patrné, že obec Fryšták možnost podpory příjmů prostřednictvím DZNV příliš nevyužívá. V souladu se slovy pana starosty lze tvrdit, že současnou úpravu DZNV by v obci Fryšták bylo vhodné změnit, k čemuž by mohla přispět i moje obhájená práce. Efektivní úpravu současného nastavení DZNV v obci Fryšták lze odvodit z analýzy DZNV, v jejímž rámci jsou vyjádřeny výměry pozemků, počty staveb a jednotek a dosažené výnosy z DZNV za každou její složku. Analýza DZNV je zaměřena na výnosy nikoliv na rozpočtové příjmy, protože u výnosů lze dohledat rozklad na jednotlivé složky. Nicméně rozdíl mezi výnosy a příjmy z DZNV za sledované období činí průměrně pouze 1 %, proto lze stále uvažovat o vlivu na rozpočet obce. Z analýzy DZNV bylo zjištěno, že koeficient 1,5 je pro obec Fryšták velmi efektivní, jelikož se v obci nachází velké

množství podnikatelských staveb, jež se značně podílí na celkovém výnosu z DZNV. Dále bylo prokázáno, že ze staveb významným podílem přispívají obytné domy, proto lze usoudit, že by bylo vhodné tuto výnosnou položku podpořit úpravou koeficientu podle počtu obyvatel minimálně zpět na zákonnou výši 1,4. Ke znatelnějšímu navýšení příjmů obce lze zavést místní koeficient, jenž by bylo vhodné stanovit alespoň v MČ Fryšták a MČ Horní Ves, ve kterých by přinášel největší dodatečný příjem. Pro zjištění názoru osob, které DZNV v obci Fryšták odvádí, bylo provedeno dotazníkové šetření, na jehož základě bylo zjištěno, že DZNV není zatěžující pro polovinu respondentů a pouze 24 % z nich by nesouhlasilo s jejím zvýšením. Pokud by se zaváděl místní koeficient pouze na základě preferencí respondentů, měla by být zavedena výše 1,2. Nicméně při současné výši příjmu z DZNV v obci Fryšták by byl dodatečný příjem po zavedení místního koeficientu ve výši 1,2 v kontextu obecního hospodaření velmi nízký, a tudíž při zvážení faktoru podpory rozpočtu obce a zvýšení podílu DZNV na rozpočtových příjmech je efektivnější zavést místní koeficient ve výši 1,5 nebo ve výši 2, které byly pro respondenty další nejčastější volbou. A jelikož byl v rámci dotazníkového šetření pozorován jen malý rozdíl mezi preferencí koeficientu ve výši 1,5 a ve výši 2, lze obci doporučit s ohledem na vliv na její rozpočet a také na nejčastější volbu ostatních obcí v České republice zavedení místního koeficientu ve výši 2. Úprava DZNV v obci Fryšták místním koeficientem ve výši 2 pro celé území obce pak může do jejího rozpočtu přinést více než 10 dodatečných mil. Kč za 5 let.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní zdroje:

BUCHTA, Petr, 2016. *Veřejné finance*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha. ISBN 978-80-7452-116-4.

ČERNOHORSKÝ, Jan, 2020. *Finance: od teorie k realitě*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-2215-8.

GRUBER, Jonathan, 2019. *Public finance and public policy*. 6. vyd. New York: Worth publishers. ISBN 978-1-319-10525-9.

JAMES, Simon a Christopher NOBES, 2018. *The Economics of Taxation: Principles, Policy and Practice*. 18. vyd. Birmingham: Fiscal Publications. ISBN 978-1906201-42-5.

JÁNOŠÍKOVÁ, Petra a kol., 2018. *Daňové právo de lege lata*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-687-3.

KLIMEŠOVÁ, Ludmila, 2018. *Daňová optimalizace*. 2. vyd. Praha: Ústav práva a právní vědy. ISBN 978-80-87974-17-9.

KNÁPKOVÁ, Adriana a kol., 2017. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 3., kompletně aktualizované vydání.* 3. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-0563-2.

LAJTKEPOVÁ, Eva, 2021. *Veřejné finance v praxi České republiky*. Brno: CERM, akademické nakladatelství. ISBN 978-80-7623-064-4.

MRKÝVKA, Petr a kol., 2020. *Vybrané právní otázky fiskální odpovědnosti státu*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-9771-1.

OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ, 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek. -po novele zákona o účetnictví.* Praha: C.H.Beck. ISBN 978-80–7400-342-4.

POSPÍŠIL, Richard a Pavel ŽUFAN, 2019. *Ekonomika veřejných rozpočtů: (současnost a perspektiva)*. Průhonice: Professional Publishing. ISBN 978-80-88260-32-5.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5608-0.

ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna, 2019. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. Olomouc: Univerzita Palackého. ISBN 978-80-244-5548-8.

SLACK, Enid a Richard M. BIRD, 2015. *How to Reform the Property Tax: Lessons from around the World*. Toronto: Institute on Municipal Finance and Governance. ISBN 978-0-7727-0944-8. Dostupné také z: https://tspace.library.utoronto.ca/bitstream/1807/81246/1/imfg_paper_21_slack_bird_sept19_2015.pdf

SEDMIHRADSKÁ, Lucie, 2015. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-967-0.

VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ, 2020. *Daňový systém ČR 2020*. 15. vyd. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-887-4.

Legislativní zdroje:

ČESKO, 1992. Zákon č. 338/1992 Sb., ze dne 4. května 1992 o dani z nemovitých věcí. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 71, s. 1946-1952. Dostupný také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2594

ČESKO, 1993. Zákon č. 16/1993 Sb., ze dne 21. prosince 1992 o dani silniční. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 6, s. 133-136. Dostupný také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5994

ČESKO, 2000a. Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 38, s. 1737-1764. Dostupný také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3426

ČESKO, 2000b. Zákon č. 243/2000 Sb., ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní) In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 73, s. 3513-3515. Dostupný také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461

ČESKO, 2000c. Zákon č. 250/2000 Sb., ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 73, s. 3557-3567. Dostupný také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461

ČESKO, 2009. Zákon č. 280/2009 Sb., ze dne 22. července 2009 daňový řád. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 87, s. 4038-4104. Dostupný také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5542

ČESKO, 2017. Zákon č. 23/2017 Sb., ze dne 17. ledna 2017 o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 8, s. 242-252. Dostupný také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=38171

ČESKO, 2021. Vyhláška č. 412/2021 Sb., ze dne 15. listopadu 2021 o rozpočtové skladbě. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 186, s. 5562-5627. Dostupná také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=39255

ČESKO, 2022. Příloha k vyhlášce č. 298/2014 Sb., ve znění pozdějších předpisů. In: *MFČR.cz*. Dostupná také z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/2023-01-01_Priloha-k-vyhlasce-c-298-2014-Sb-UZ-po-novele-vyhl-356-2022-Sb.pdf

Internetové zdroje:

Bystřice pod Hostýnem: 2006/3 O koeficientu pro výpočet daně z nemovitosti, 2006. *Bystřice pod Hostýnem: Titulní stránka* [online]. [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: https://www.bystriceph.cz/2006-3-o-koeficientu-pro-vypocet-dane-z-nemovitosti/d-1025

Fryšták: Oficiální stránka města Fryšták [online], © 2023. Fryšták [cit. 2023-01-18]. Dostupné z: https://www.frystak.cz/

Fryšták – Současnost obce, [2023]. *Mistopisy.cz* [online]. [cit. 2023-01-19]. Dostupné z: https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/10323/frystak/soucasnost/

Lipník nad Bečvou: Koeficienty pro podání přiznání k dani z nemovitých věcí, 2010. *Lipník nad Bečvou: Titulní stránka* [online]. [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: https://www.mesto-lipnik.cz/koeficienty-pro-podani-priznani-k-dani-z-nemovitych-veci/d-1863

Město: Oficiální stránka města Fryšták, © 2023. *Fryšták: Oficiální stránka města Fryšták* [online]. [cit. 2023-01-19]. Dostupné z: https://www.frystak.cz/mesto/

Město Fryšták: Obecně závazná vyhláška č. 1/2009 O stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitých věcí, 2009. In: *Fryšták: Oficiální stránka města Fryšták* [online]. [cit. 2023-02-02]. Dostupná také z: https://www.frystak.cz/modules/file_storage/download.php?file=54135b05%7C249

Město Jaroměřice nad Rokytnou: Obecně závazná vyhláška č. 3/2009 o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí, 2009. In: *Jaroměřice nad Rokytnou: Titulní stránka* [online]. [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: https://www.jaromericenr.cz/assets/File.ashx?id_org=5750&id_dokumenty=78141

Město Paskov: Obecně závazná vyhláška města č. 1/2016, o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitých věcí, 2016. In: *Město Paskov: Oficiální stránky města Paskov* [online]. [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: https://www.mesto-paskov.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah618_1.pdf&original=OZV_1_2016_o_stanoveni_koeficientu_pro_vypocet_dane_z_nemovitych_veci.pdf

Město Přebuz: Obecně závazná vyhláška č. 3/2016: o stanovení koeficientů pro výpočet daně z nemovitostí, 2016. In: *Titulní stránka: Oficiální stránky města Přebuz* [online]. [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: https://www.prebuz.cz/e_download.php?file=data/editor/108cs_7.pdf&original=3_2016+koeficient+DzN.pdf

Město Tovačov: Obecně závazná vyhláška č. 1/2009, o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí, 2009. In: *Město Tovačov: Oficiální stránky města Tovačov* [online]. [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: https://www.tovacov.cz/e_download.php?file=data/editor/113cs_15.doc&original=OZV+2009+1+o+Stanoven%C3%AD+koeficientu+da%C5%88+z+nemovitost%C3%AD.doc

Monitor: informační portál Ministerstva financí [online databáze]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2023 [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: https://monitor.statnipokladna.cz/

Monitoring hospodaření územních samosprávných celků, 2018. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. [cit. 2022-12-05]. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocty/hospodareni-obci/monitoring-hospodareni-uzemnich-samospra/

MORÁVEK, Daniel, 2022. Která okresní města změní koeficienty daně z nemovitých věcí od roku 2023?. In: *Podnikatel.cz: Největší server pro podnikatele v ČR* [online]. [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: https://www.podnikatel.cz/clanky/dan-z-nemovitosti-nemovitych-veci-2023-koeficienty/

Katastr nemovitostí [online databáze]. Praha: Státní správa zeměměřictví a katastru (ČÚZK), © 2023 [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: https://www.cuzk.cz/Katastr-nemovitosti.aspx

Obec Lipová: Obecně závazná vyhláška č. 2/2020, o stanovení koeficientů pro výpočet daně z nemovitých věcí, 2020. In: *Obec Lipová: Obec Lipová* [online]. [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: https://www.lipova.cz/userfiles/file/UredniDeska2020/p%C5%99%C3%ADloha%202.pdf

Obec Nový Malín: Obecně závazná vyhláška č. 1/2021; O stanovení místního koeficientu pro výpočet daně z nemovitých věcí, 2021. In: *Obec Nový Malín: Oficiální stránky obce Nový Malín* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupná také z: https://www.novymalin.cz/download/50313

Obecně závazná vyhláška města Slavkov u Brna č. 3/2020: o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitých věcí, 2020. In: *Úvodní stránka: Oficiální stránky města Slavkov u Brna* [online]. [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: https://www.slavkov.cz/wp-content/uploads/2021/05/2020-03-OZV-o-stanoveni-koeficientu-dane-z-nemovitych-veci.pdf

Ostatní výbory a komise: Oficiální stránka města Fryšták, © 2023. *Fryšták: Oficiální stránka města Fryšták* [online]. [cit. 2023-01-18]. Dostupné z: https://www.frystak.cz/samosprava/ostatni-vybory-a-komise/

Pec pod Sněžkou: Obecně závazná vyhláška č. 1/2009 o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí, 2009. In: *Úvodní stránka: Pec pod Sněžkou* [online]. [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: https://www.pecpodsnezkou.cz/soubory/07-30-ozv-c-1-2009-o-stanoveni-mi-stni-ho-koeficientu-pro-vy-poc-et-dane-z-nemovitosti.pdf

Pec pod Sněžkou: Obecně závazná vyhláška o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostech věcí, 2022. In: *Úvodní stránka: Pec pod Sněžkou* [online]. [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: https://www.pecpodsnezkou.cz/soubory/obecne-zavazna-vyhlaska-o-stanoveni-koeficientu-pro-vypocet-dane-z-nemovitych-veci-zari-2022.pdf

Počet obyvatel Fryšták, 2023. *Mistopisy.cz* [online]. [cit. 2023-01-18]. Dostupné z: https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/10323/frystak/pocet-obyvatel/

Počet obyvatel Kostelec nad Černými lesy, 2023. *Mistopisy.cz* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/8842/kostelec-nad-cernymi-lesy/pocet-obyvatel/

Počet obyvatel Nový Malín, 2023. *Mistopisy.cz* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/4931/novy-malin/pocet-obyvatel/

Spolky a sdružení: Oficiální stránka města Fryšták, © 2023. *Fryšták: Oficiální stránka města Fryšták* [online]. [cit. 2023-01-19]. Dostupné z: https://www.frystak.cz/mesto/spolky-a-sdruzeni/

Úprava průměrných cen zemědělských pozemků pro rok 2023, © 2004-2023. *Farmy, půda, statky, lesy: informace a nabídky FARMY.CZ* [online]. [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: https://www.farmy.cz/20221127_Uprava_prumernych_cen_pozemku_pro_2023.html

Veřejný dálkový přístup k datům RÚIAN: Obec, vojenský újezd, © 2021-2022. *Státní správa zeměměřictví a katastru* [online]. [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: https://vdp.cuzk.cz/vdp/ruian/obce?kodVc=&kodOk=&kodOp=&kodPu=&nazevOb=&statusKod=&sort=UZEMI&search=

ZAPLETAL, Česlav, [2023]. Historie města. In: *Fryšták: Oficiální stránka města Fryšták* [online]. [cit. 2023-01-18]. Dostupné z: https://www.frystak.cz/mesto/historie-mesta/

Zastupitelstvo města Fryštáku: Oficiální stránka města Fryšták, © 2023. *Fryšták: Oficiální stránka města Fryšták* [online]. [cit. 2023-01-18]. Dostupné z: https://www.frystak.cz/samosprava/zastupitelstvo-mesta-frystaku/

Zpráva o plnění pravidel rozpočtové odpovědnosti za rok 2021, 2022. In: *Národní rozpočtová rada (NRR): Střežíme veřejné finance* [online]. [cit. 2023-01-05]. Dostupné z: https://www.rozpoctovarada.cz/ke-stazeni/zprava-narodni-rozpoctove-rady-o-plneni-pravidel-rozpoctove-odpovednosti-za-rok-2021/

Zvýšení daně z nemovitostí pomocí koeficientu letos využilo více obcí, 2023. *Relaliťáci-sobě.cz*: *Informace, zkušenosti a tipy pro realitní makléře* [online]. [cit. 2023-01-25]. Dostupné z: https://realitaci-sobe.cz/finance/zvyseni-dane-z-nemovitosti-pomoci-koeficientu-letos-vyuzilo-vice-obci/

Interní materiály Finančního úřadu pro Zlínský kraj

Inventurní soupis majetku obce Fryšták za rok 2022

Přezkoumání hospodaření města Fryšták za rok 2020

Střednědobý výhled rozpočtu města Fryštáku za rok 2022

Rozvaha města Fryšták 2018-2022

Výkaz zisku a ztráty města Fryšták 2018-2022

Závěrečný účet města Fryšták za rok 2019, 2020, 2021

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

apod.	A podobně
cca	Cirka (přibližně)
č.	Číslo
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
ČR	Česká republika
H	Hypotéza
hl	Hektolitr
CHKO	Chráněná krajinná oblast
DPH	Daň z přidané hodnoty
DZNV	Daň z nemovitých věcí
EAT	Zisk po zdanění
FO	Fyzické osoby
IČO	Identifikační číslo osoby
Kč	Koruna česká
km	Kilometr
OSVČ	Osoba výdělečně činná
m^2	Metr čtvereční
MČ	Městská část
mil.	Milióny
MŠ	Mateřská škola
např.	Například
PO	Právnické osoby
p.o.	Příspěvková organizace
Sb.	Sbírky
SO	Soukromoprávní osoby

s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
T	Testová statistika
tis.	Tisíce
tj.	To je
T krit.	Testovací kritérium
tzv.	Takzvaný
ÚSC	Územní samosprávní celek
vč.	Včetně
VH	Výsledek hospodaření
VO	Výzkumná otázka
VřO	Veřejnoprávní osoby
ZŠ	Základní škola

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Rozpočtový proces 18
Obrázek 2 Přímé a nepřímé daně 24
Obrázek 3 Dělení daní ze spotřeby 24
Obrázek 4 Rozpočtové určení daní 25
Obrázek 5 Výměra pozemků ve vlastnictví obce Fryšták v porovnání s celkovou výměrou pozemků v obci Fryšták 38
Obrázek 6 Skutečné příjmy obce v období 2018-2022 43
Obrázek 7 Skutečné výdaje obce v období 2018-2022 46
Obrázek 8 Srovnání podílu provozního salda na běžných příjmech obce Fryšták s republikovým průměrem 51
Obrázek 9 Zastoupení jednotlivých druhů pozemků v obci Fryšták 56
Obrázek 10 Průměrné výnosy z daně z pozemků v městských částech obce Fryšták 59
Obrázek 11 Zastoupení jednotlivých druhů staveb v obci Fryšták 60
Obrázek 12 Zastoupení jednotlivých druhů jednotek v obci Fryšták 60
Obrázek 13 Průměrné výnosy z daně ze staveb v městských částech obce Fryšták 64
Obrázek 14 Průměrné výnosy z daně z jednotek v městských částech obce Fryšták 65
Obrázek 15 Porovnání daně z pozemků s daní ze staveb a jednotek za obec Fryšták v období 2018-2022 66
Obrázek 16 Porovnání průměrné daně z pozemků s průměrnou daní ze staveb a jednotek za jednotlivé městské části obce Fryšták v období 2018-2022 67
Obrázek 17 Identifikace respondentů podle sociálního statusu 72
Obrázek 18 Empirické četnosti k VO_5 79
Obrázek 19 Vztah mezi výší příjmu a akceptovatelným zvýšením DZNV 80
Obrázek 20 Vztah mezi současně placenou výší DZNV a akceptovatelným zvýšením DZNV 81
Obrázek 21 Porovnání vybraných obcí s obcí Fryšták ve skladbě druhů pozemků 100
Obrázek 22 Porovnání vybraných obcí s obcí Fryšták ve skladbě druhů staveb 101
Obrázek 23 Porovnání vybraných obcí s obcí Fryšták ve skladbě druhů jednotek 102

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Rozpočtové výdaje 17
Tabulka 2 Základní sazby daně z pozemků 29
Tabulka 3 Základní sazby daně u staveb a jednotek 30
Tabulka 4 Koeficient podle počtu obyvatel 31
Tabulka 5 Koeficienty DZNV ve vybraných obcích v období 2022 a 2023 33
Tabulka 6 Základní údaje o obci Fryšták 36
Tabulka 7 Skutečné příjmy a výdaje v období 2018-2022 [tis. Kč] 41
Tabulka 8 Schválené příjmy a výdaje v období 2018-2022 [tis. Kč] 42
Tabulka 9 Rozdíl mezi skutečnými a schválenými příjmy a výdaji v období 2018-2022 [%] 42
Tabulka 10 Daňové příjmy obce v období 2018-2022 [tis. Kč] 44
Tabulka 11 Nedaňové příjmy obce v období 2018-2022 [tis. Kč] 45
Tabulka 12 Přijaté transfery obce v období 2018-2022 [tis. Kč] 45
Tabulka 13 Běžné výdaje obce v období 2018-2022 [tis. Kč] 47
Tabulka 14 Kapitálové výdaje obce v období 2018-2022 [tis. Kč] 48
Tabulka 15 Plnění pravidla rozpočtové odpovědnosti v období 2018-2022 49
Tabulka 16 Celková zadluženost obce v období 2018-2022 49
Tabulka 17 Autarkie obce v období 2018-2022 50
Tabulka 18 Nákladová rentabilita obce v období 2018-2022 50
Tabulka 19 Běžná likvidita obce v období 2018-2022 51
Tabulka 20 Výměry jednotlivých druhů pozemků v městských částech obce Fryšták [m^2] 56
Tabulka 21 Výnosy z daně z pozemků obce Fryšták v období 2018-2022 [Kč] 58
Tabulka 22 Počet jednotlivých druhů staveb a jednotek v městských částech obce Fryšták 61
Tabulka 23 Výnosy z daně ze staveb a jednotek obce Fryšták v období 2018-2022 [Kč] 63
Tabulka 24 Porovnání úpravy DZNV ve vybraných podobných obcích s obcí Fryšták 68
Tabulka 25 Identifikace respondentů podle věku 73
Tabulka 26 Četnosti zátěže DZNV respondentů za celou obec Fryšták 74
Tabulka 27 Četnosti souhlasu respondentů se zvýšením DZNV v obci Fryšták 74
Tabulka 28 Empirické četnosti k VO_3 podle H_{3a} 75
Tabulka 29 Očekávané četnosti k VO_3 podle H_{3a} 76
Tabulka 30 Empirické četnosti k VO_3 podle H_{3b} 77
Tabulka 31 Očekávané četnosti k VO_3 podle H_{3b} 77
Tabulka 32 Empirické četnosti k VO_4 78

Tabulka 33 Předpokládaný výnos z DZNV po zavedení místního koeficientu.....84

Tabulka 34 Porovnání vybraných obcí s obcí Fryšták na základě zvolených znaků podobnosti.....100

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Porovnání obce Fryšták s vybranými podobnými obcemi

Příloha P II: Dotazník

PŘÍLOHA P I: POROVNÁNÍ OBCE FRYŠTÁK S VYBRANÝMI PODOBNÝMI OBCEMI

Tato příloha navazuje na podkapitolu 7.5. Cílem je zdůvodnit výběr zvolených znaků podobnosti obcí pro srovnání jejich úpravy daně z nemovitých věcí (dále jen DZNV) a vysvětlit, proč byly vybrané obce v práci označeny za podobné obci Fryšták.

Zvolenými znaky podobnosti jsou počet obyvatel v obci, celková výměra a složení jednotlivých druhů pozemků v obci, celkový počet a složení jednotlivých druhů staveb a jednotek v obci. Počet obyvatel v obci byl zvolen jako znak podobnosti pro srovnání úpravy DZNV podobných obcí, protože je jím ovlivněna základní výše koeficientu podle počtu obyvatel. Výměra a složení jednotlivých druhů pozemků a počet a složení jednotlivých druhů staveb a jednotek v obci byly vybrány jako znaky podobnosti obcí, jelikož jsou předpokladem podobného výnosu z DZNV, kterého by podobné obce dosahovaly, pokud by DZNV neupravovaly. Podle stanovených znaků podobnosti byly vyhledávány podobné obce. Celkem bylo testováno více než 150 obcí. Největší odlišnost u většiny testovaných obcí byla spatřována ve výměře pozemků. Často docházelo k situaci, kdy podobně lidnaté obce měly mnohem menší celkovou výměru pozemků anebo neměly podobné složení pozemků jako obec Fryšták, v němž dominuje orná půda a lesy. Nakonec byly k porovnání zvoleny obce Kostelec nad Černými Lesy a Nový Malín (dále při odkazování na obě podobné obce zároveň jen vybrané obce). Důležitou informací pro porovnání fyzického zastoupení nemovitých věcí je to, že obec Kostelec nad Černými Lesy se skládá ze dvou katastrálních území – Kostelec nad Černými Lesy a Svatbín a obec Nový Malín obsahuje rovněž dvě katastrální území – Nový Malín a Mladoňov u Oskavy. Porovnání počtu obyvatel, výměr pozemků a počtu staveb a jednotek ve vybraných obcí s obcí Fryšták zobrazuje tabulka 34.

Z tabulky 34 je patrné, že všechny obce spadají do stejné kategorie pro stanovení koeficientu podle počtu obyvatel při výpočtu DZNV. Koeficient podle počtu obyvatel ve své základní výši je pro tyto obce stanoven na 1,4. Celková výměra pozemků je v obci Kostelec nad Černými Lesy téměř o 30 % menší než v obci Fryšták. Obec Kostelec nad Černými Lesy byla i přes odlišnost ve výměře pozemků do porovnání zahrnuta díky vyhovujícím hodnotám v ostatních kritériích. Celková výměra pozemků v obci Nový Malín je asi o 13 % větší než v obci Fryšták. V počtu staveb jsou si všechny obce poměrně podobné. K větším rozdílům dochází u počtu jednotek v obci Nový Malín, která má

přibližně o 66 % méně jednotek než obec Fryšták. Obec Nový Malín byla i přes velký rozdíl v počtu jednotek do porovnání zahrnuta, jelikož bylo zjištěno, že výnos z daně z jednotek obecně bývá velmi nízký, a navíc má obec Nový Malín vyhovující složení jednotlivých druhů pozemků, staveb a jednotek.

Tabulka 34 Porovnání vybraných obcí s obcí Fryšták na základě zvolených znaků podobnosti

	Fryšták	**Kostelec nad Černými Lesy**	**Nový Malín**
Počet obyvatel	3 814	3 581	3 668
Výměra pozemků [m^2]	24 167 902	17 698 282	27 326 492
Počet staveb	1 656	1 881	1 556
Počet jednotek	335	365	114

Zdroj: Počet obyvatel Fryšták, 2023; Počet obyvatel Kostelec nad Černými lesy, 2023; Počet obyvatel Nový Malín, 2023; Katastr nemovitostí, © 2023 – vlastní zpracování

Obrázek 21 zobrazuje srovnání vybraných obcí s obcí Fryšták ve skladbě druhů pozemků. Z obrázku 21 je zřejmé, že z hlediska složení jednotlivých druhů pozemků je obci Fryšták více podobná obec Nový Malín, která dominuje ve výměře spousty druhů pozemků.

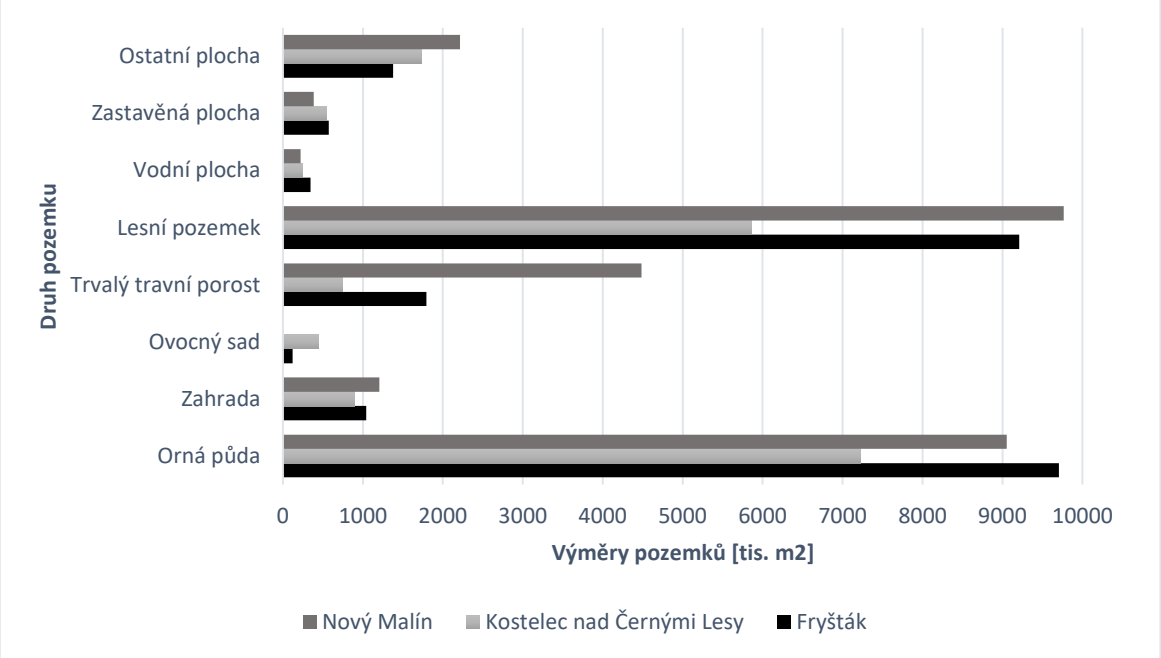

Obrázek 21 Porovnání vybraných obcí s obcí Fryšták ve skladbě druhů pozemků

Zdroj: Katastr nemovitostí, © 2023 – vlastní zpracování

Obec Nový Malín zaznamenává výraznou odchylku ve výměře pozemků zejména v trvalých travních porostech, které lze však označit za méně výnosnou položku. Dá se předpokládat, že neupravený výnos z daně z pozemků bude nejmenší u obce Kostelec nad Černými Lesy, jelikož disponuje nejmenším objemem orné půdy, kterou lze označit za velmi výnosnou pozemkovou položku. Obrázek 22 zobrazuje srovnání vybraných obcí s obcí Fryšták ve skladbě druhů staveb.

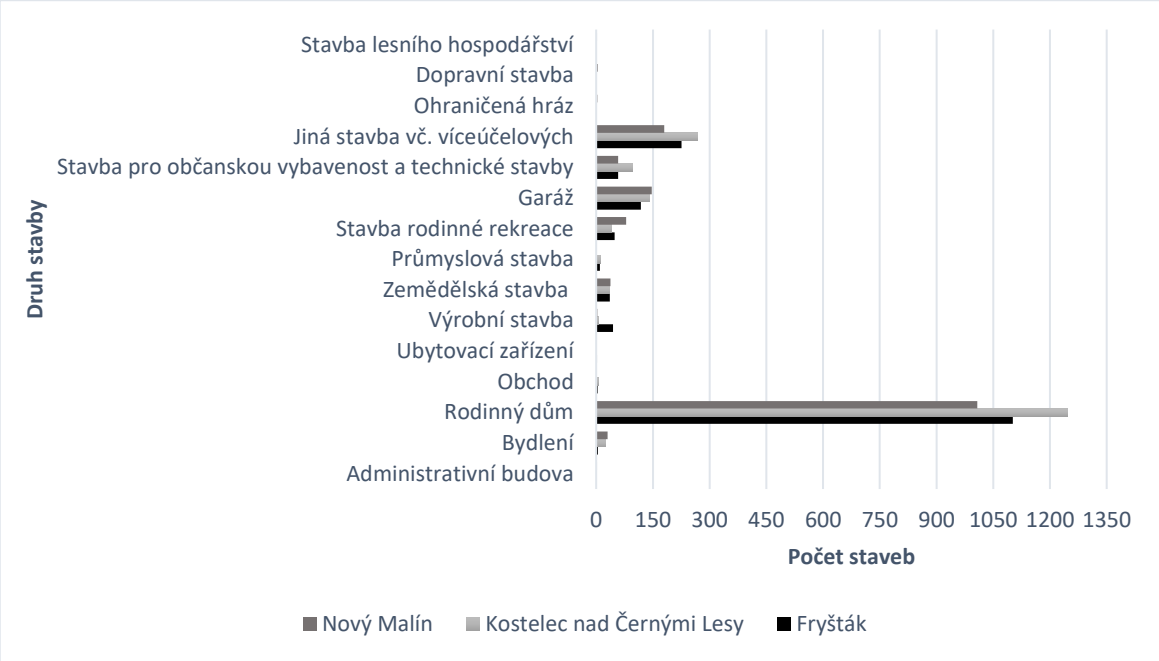

Obrázek 22 Porovnání vybraných obcí s obcí Fryšták ve skladbě druhů staveb
Zdroj: Katastr nemovitostí, © 2023 – vlastní zpracování

Z obrázku 22 lze vyčíst, že všechny obce jsou skladbou staveb poměrně podobné. V obci Kostelec nad Černými Lesy je na první pohled nejvíce rodinných domů, což je velmi výnosná položka z oblasti staveb, proto lze očekávat vyšší výnos z daně ze staveb u této obce. Co se týče staveb k podnikání, které jsou v obci Fryšták významnou výnosovou položkou, lze tvrdit, že obce jsou v podnikatelských stavbách poměrně vyrovnané, až na výrobní stavby, kterých má obec Fryšták jednoznačně nejvíce. Poměrně vyrovnaný počet lze registrovat rovněž u staveb rodinné rekreace a garáží. Je tedy zajímavé porovnat přístupy obcí k zavedení koeficientu 1,5.

Obrázek 23 zobrazuje srovnání vybraných obcí s obcí Fryšták ve skladbě druhů jednotek. Z obrázku 23 je na první pohled patrné, že skladba jednotek nebyla přednostním kritériem pro stanovení podobnosti obcí. Důvodem je nízký podíl daně z jednotek na celkovém výnosu z DZNV. Je zřejmé, že u všech obcí převládají byty. Obec Nový Malín má téměř

o 70 % méně jednotek než obec Fryšták. Naopak obec Kostelec nad Černými Lesy má o 30 bytů více než obec Fryšták a první postavení získává i v počtu nebytových prostorů. Každopádně lze předpokládat, že počty jednotek mají malý vliv na celkový výnos z DZNV.

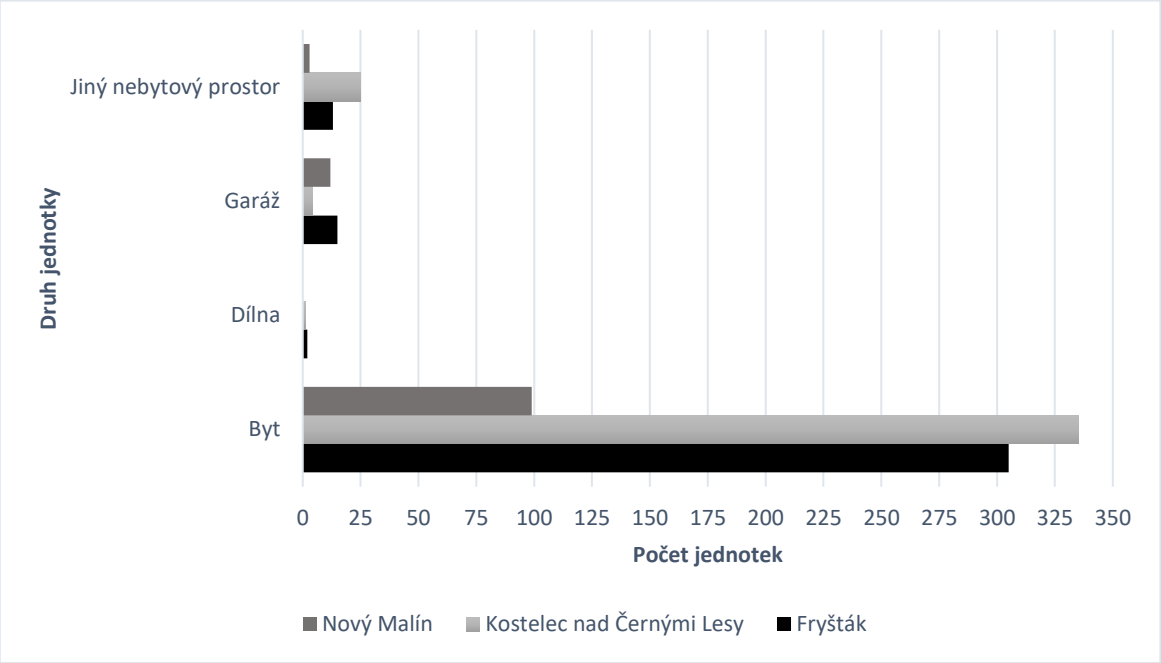

Obrázek 23 Porovnání vybraných obcí s obcí Fryšták ve skladbě druhů jednotek

Zdroj: Katastr nemovitostí, © 2023 – vlastní zpracování

PŘÍLOHA P II: DOTAZNÍK

Dobrý den,

jmenuji se Nikol Dlouhá a jsem studentkou 3. ročníku Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Obracím se na Vás s prosbou o vyplnění krátkého dotazníku na téma **Daň z nemovitých věcí a její vliv na rozpočet obce Fryšták**.

Dotazník je **anonymní** a slouží **pouze pro účely mé bakalářské práce**. Doba potřebná pro vyplnění dotazníku je přibližně 10 minut.

Daň z nemovitých věcí se odvádí z pozemků nebo staveb a jednotek nejčastěji vlastníkem dané nemovité věci. Veškerý výnos z této daně je přidělen obci, ve které byla daň vybrána. Obec může výši daně ovlivnit zavedením koeficientů, a tak zvýšit své příjmy. V současné době tuto možnost využívá pouze malé procento obcí, ostatní se raději soustředí na zvyšování poplatků a jiné.

Cílem tohoto šetření je **zjistit, jaký názor mají osoby platící daň z nemovitých věcí v obci Fryšták** na její současnou výši a zda by souhlasili s případným zvýšením této daně.

Vybrané odpovědi, prosím, zakroužkujte.

Děkuji za Váš čas a pomoc s mojí bakalářskou prací

1. Vlastníte v obci Fryšták nějakou nemovitost?
a) Ano
b) Ne

Pokud v obci Fryšták žádnou nemovitost nevlastníte anebo o tom nevíte, chtěla bych tímto poděkovat za Váš čas a zájem o vyplnění dotazníku a poprosit Vás, abyste dále již nevyplňoval/a.

2. Je pro Vaši domácnost současná výše platby za daň z nemovitých věcí finančně zatěžující?
a) Ano
b) Ne

3. Souhlasili byste se zvýšením této daně ku prospěchu rozpočtových příjmů obce Fryšták?
a) Ano
b) Ne

4. Obec může zvýšit své rozpočtové příjmy zvýšením daně z nemovitých věcí. Na co by tyto dodatečné příjmy měla dle Vašeho názoru využít?
a) Rekonstrukce kinosálu
b) Rekonstrukce objektu čp. 1 Hrubá hospoda
c) Výstavba workoutového hřiště

d) Revitalizace náměstí Míru ve Fryštáku
e) Výstavba multifunkční sportovní haly
f) Navýšení grantové podpory města neziskovému sektoru ve Fryštáku
g) Jiné – uveďte: _____

5. Obec má v pravomoci navýšit daň z nemovitých věcí až pětinásobně. Jak vysoké navýšení by pro Vás bylo přijatelné?
a) Maximálně o 20%
b) Maximálně o 50%
c) Jsme ochotni platit maximálně dvojnásobek současné platby
d) Jsme ochotni platit maximálně trojnásobek současné platby
e) Můžeme platit více než trojnásobek současné platby
f) Nejsme ochotni platit více

6. Máte trvalé bydliště v obci Fryšták?
a) Ano
b) Ne

7. Jakou částku v současné době na dani z nemovitých věcí odvádíte?
a) 250 Kč nebo méně
b) 251 - 500 Kč
c) 501 - 1500 Kč
d) 1501 - 2500 Kč
e) 2501 Kč nebo více

8. V jaké výši se obvykle pohybuje průměrný měsíční příjem Vaší celé domácnosti?
a) 25 000 Kč nebo méně
b) 25 001 - 40 000 Kč
c) 40 001 - 55 000 Kč
d) 55 001 - 70 000 Kč
e) 70 001 nebo více

9. Jaký je Váš aktuální primární status ve společnosti?
a) Zaměstnanec
b) Osoba samostatně výdělečně činná
c) Student
d) Nezaměstnaný
e) Osoba v důchodu
f) Jiné – uveďte: _____

10. Kolik je Vám let?
a) 25 nebo méně let
b) 26 - 35 let
c) 36 - 45 let

d) 46 - 65 let
e) 66 nebo více let

Děkuji za vyplnění dotazníku.